Hedwig COURTHS-MAHLER

Jausmų romanas

Pamestas žiedas

serija "JAUSMŲ ROMANAS"

Jausmų romanas

Hedwig COURTHS-MAHLER

Pamestas žiedas

Iš vokiečių kalbos vertė

AUDRIUS IVANAUSKAS

alma littera

VILNIUS 1994

UDK 830-3
Ku 252

Versta iš leidinio:
Hedwig Courths-Mahler
DER VERLORENE RING
Gustav Lübbe Verlag, 1987

ISBN 9986-02-049-2

I

Ketė Harland, pamačiusi į jos kambarį ateinantį Giunterį Varnekq, paskubomis padėjo į šalį puikų siuvinį.

— Kete, gal galėtumėte skirti man minutėlę laiko? — paklausė jis.

Pamačiusi jį, Ketė išraudo.

— Aš jūsų paslaugoms, Giunteri.

Jis nusišypsojo.

— Nejaugi jūs neturite ką veikti?

— Neturiu. Nebent toliau siuvinėčiau. Bet tai neskubu.

— Puiku, Kete! Matote, aš norėjau su jumis šį tą aptarti. Todėl ir grįžau namo taip anksti, metęs visus reikalus.

Ketė paraudo dar labiau, tačiau susijaudinęs Giunteris to nepastebėjo. Jis galvojo tik apie rūpimą dalyką, atidžiau pažvelgti į Ketę Harland nebeliko laiko. Ketė jau seniai buvo įpratusi neparodyti Giunteriui Varnekui to, kas dėjosi jos širdyje. Ji nuolatos apsimesdavo rami ir abejinga, nors tuo metu širdis pašėlusiai plakdavo. Jis neturėjo, negalėjo pastebėti, kas vyksta jos viduje, šnekučiuojantis ar tiesiog matant vienas kitą. Ketė ži-

nojo, kad Giunteris jai abejingas, na gal ir jaučia šiek tiek palankumo. Jam nebuvo lemta suprasti, kad Ketė mylėjo jį nuo pat tos akimirkos, kai jis pasirodė jos gyvenime.

Tai įvyko prieš trejetą metų, kai Giunterio tėvas, turtingas fabrikantas Heinrichas Varnekas, priėmė ją į savo namus.

Jis buvo geriausias mirusio jos tėvo draugas. Abu vyrus siejo tvirta draugystė, nors jų charakteriai ir labai skyrėsi. Draugystė atlaikė pačius sunkiausius išbandymus.

Kai abu dar buvo jauni, Ketės Harland tėvas padėjo Heinrichui Varnekui išvengti didelės kvailystės, kuri jam būtų sugriovusi visą gyvenimą. Jis padėjo išsikapstyti iš labai nemalonios situacijos. To Heinrichas Varnekas niekada nepamiršo. Jų draugystė patyrė ir daugiau išbandymų, kol galų gale likimas juos išskyrė.

Klausas Harlandas buvo pakviestas profesoriauti į vieną pietų Vokietijos universitetą. Čia jis ir vedė. Tuo tarpu Heinrichas Varnekas liko Berlyne ir jau būdamas trisdešimt penkerių metų, po tėvo mirties, tapo didelės Varneko firmos vadovu. Heinrichui Varnekui pavyko perimtą fabrikėlį paversti galinga, klestinčia įmone. Tuo metu jo draugas Klausas Harlandas taip ir liko kuklus, drovus mokslininkėlis, neturintis žalio supratimo, kaip susikrauti nemažą turtą.

Tačiau netgi skirtingi abiejų likimai draugų neatitolino. Kai Klausas Harlandas, praėjus dvejiems metams po žmonos mirties, pats pasimirė, Heinrichas Varnekas nedvejodamas priglaudė našlaitę savo draugo dukrą. Juolab, kad Ketė tuo metu liko be jokio turto, ji neturėjo nieko, tik keletą motinos paliktų papuošalų ir kuklų tėvų būstą, kurį Heinrichas Varnekas pardavė, prieš priimdamas Ketę į savo namus. Heinrichas Varnekas tapo Ketės globėju ir tiesiog pareiškė, kad septyniolikametė Ketė turi gyventi jo namuose Berlyne.

Jauna, geraširdė, miela būtybė sutiko čia apsigyven-

ti, savo kukliu žavesiu suteikdama globėjo namams šilumos bei jaukumo. Turtingo fabrikanto namai iki tol stovėjo niūrūs ir liūdni. Heinricho Varneko žmona buvo mirusi prieš dešimtį metų, ir per tą laiką jis ėmė labai nesutarti su sūnumi Giunteriu. Kalti buvo jų charakteriai. Giunterio motina sugebėdavo nuslopinti šiuos ginčus švelnumu, tačiau po jos mirties namuose nebeliko žmogaus, galinčio paveikti tėvą ir sūnų. Nesutarimai pamažu virto susvetimėjimu. Abu vyrus buvo apėmęs "Varnekų sindromas", ir jie lengvai užsiplieksdavo.

Gerumu, nuoširdumu Ketei Harland pavyko apsaugoti namus nuo tėvo ir sūnaus ginčų. Jų priešiškumą pavyko sušvelninti. Be abejonės, Giunterio motinai sutaikyti vyrus pavykdavo lengviau. Iš kuklumo Ketė nedrįso per daug kištis į jų reikalus. Bet vien tik jos buvimas padėdavo išvengti kai kurių nereikalingų konfliktų.

Sunku pasakyti, ar tėvas ir sūnus suvokė, kad Ketė Harland stovėjo tarp jų it angelas sargas. Heinrichas Varnekas buvo patenkintas, kad namuose vėl viešpatavo moteriška dvasia, kuri suprato tų namų nuotaikas ir norus, rūpinosi jais.

Iš pradžių Giunteris Varnekas Ketės beveik nepastebėdavo. Jam buvo visai nesvarbu, kad tėvo globotinė gyvens tuose pačiuose namuose. Jis žvelgė į Ketę be jokio susidomėjimo, tačiau vėliau jis įprato matyti ją per pietus sėdinčią priešais. Paskui jam netgi pasidarė malonu kartkartėmis su ja paplepėti. Jei kambaryje Ketės nebūdavo, Giunteris jos netgi pasigesdavo, o paskutiniuoju metu jis džiaugėsi matydamas, kad Ketė subrendo, sumoteriškėjo ir tapo įdomi pašnekovė, mokanti geraširdiškai džiaugtis kiekviena gražia šio pasaulio smulkmena. Į atmintį labai įstrigo vienas vasaros vakaras prie jūros, kur jie buvo nuvykę visi trys. Tada Ketė ir Giunteris gėrėjosi nuostabia gamta ir labai gerai vienas kitą suprato.

Tačiu Giunteris net nenutuokė, kad Ketė jį mylėjo. Į tėvo namus ji atėjo jaunutė, Giunteris tuo metu buvo ką tik sugrįžęs iš karo. Nuo dar vienų metų tarnybos fronte jį išgelbėjo peršauta ranka. Jis būdavo prastos nuotaikos, vėl nuolatos ėmė pyktis su tėvu. Gi[illegible] nepastebėjo, kaip Ketė per tuos metus iš liesos [illegible] pusios mergiotės virto žavia, jauna dama. Tiesa, ji nebuvo labai graži, be to, Giunteris buvo gerokai išlepintas draugų ir pažįstamų žmonių grožio. Todėl jis neatkreipė dėmesio į žavų žiedelį, pražydusį tėvo namuose. Jį, turtingojo Heinricho Varneko paveldėtoją, beje, dar ir puikiai atrodantį, supo daugybė moterų ir merginų, jo įdomi išvaizda traukė moteris kaip magnetas. Todėl tyli ir kukli Ketė jam nedarė įspūdžio. Tačiau jis jautė, kad be jos negali apsieiti, be jos jau nebeįsivaizduoja namų, jautė, kad Ketė pamažu tampa jo sielos drauge. Nepaisant to, jis žvelgė į ją tik kaip brolis į seserį.

Ketė puikiai suprato, kad jis yra abejingas ir džiaugėsi tomis akimirkomis, kai jie draugiškai kalbėdavosi, juokaudavo ar šiaip plepėdavo. Jausdama ką kita, ji nieko ir netroško. Ketė žinojo, kad niekada netaps kažkuo daugiau, nei simpatiška tų pačių namų gyventoja. Todėl ji stengėsi būti santūri, kukliai dėkodama ir Giunteriui už nerūpestingą gyvenimą šiuose namuose.

Giunterio tėvas savo globotinę pamilo pamažu iš visos širdies. Ji jam tapo mielesnė nei tikrasis sūnus. Anksčiau jis dar kartkartėmis mėgdavo pasidairyti tinkamos marčios tarp savo draugų ir pažįstamų, o dabar, kai Ketė apsigyveno jo namuose, kai ji taip greitai brendo, ėjo vis gražyn, jis tai pamiršo. Žvelgdamas į ją, jis klausinėjo savęs, kodėl Giunteris merginos nė nepastebi. Jis kūrė planus ir svajojo, kad Ketė visiems laikams liktų šituose namuose. Paslapčiomis jis tikėjosi, kad Giunteris ir Ketė vis dėlto bus pora.

Jei Heinrichas Varnekas ko nors užsinorėdavo, tai jis būtinai to pasiekdavo. Tuo jis garsėjo savo giminėje ir buvo vadinamas Varnekų kietakakčiu.Vieną dieną

jis įsikalė į galvą kaip aiškų dalyką, kad Ketė Harland turi tapti jo marti.

Savo sūnui kol kas nieko nesakydamas jis elgėsi apgalvotai Stengėsi kaip nors suartinti jaunus žmones, kad Ketė nuolatos gražiai rengtųsi, pirko jai s ir papuošalus.

— Mano senos akys norėtų visada džiaugtis žavią-ja mūsų namų gyventoja. Stenkis atrodyti graži savo senajam dėdei Heinrichui, — šypsodamasis sakydavo jis Ketei, matydamas ją kukliai apsirengusią.

Tačiau per daug jis neskubėjo, laiko turėjo pakankamai. "Abu dar jauni, Giunteris dar ir pats gal susiprotės", — manė jis.

Bet neseniai senasis ponas susirūpino pastebėjęs, kad Giunteris pernelyg atkakliai stengėsi įtikti vienai aktorei. Lori Leiksner buvo labai graži, tiesiog kerinčio grožio, tačiau talento visiškai neturėjo.

Visų pirma ji buvo rafinuota būtybė, mokanti kiekvieną sutiktą vyriškį įvilioti į savo pinkles. Taigi, Heinrichas Varnekas rūpinosi ne be reikalo, kadangi sūnus vis labiau, pats to nenujausdamas, tapo įprasta gražiosios Lori auka. Tėvui tai pradėjo nebepatikti, nes Giunteris, būdamas idealistas, tą aktorę labai rimtai pamilo. Lori Leiksner nujautė, kad teatre ji laiminga nebus, nors nė karto ir nebuvo susimąsčiusi, jog visai neturi talento. Lori tik svajojo sėkmingai ištekėti. Kiti jos gerbėjai, kurių jai netrūko, nieko rimto nė mintyse neturėjo. O Giunteris atrodė turįs rimtų ketinimų. Nuo pat pradžių jis pasirodė jai esąs santūresnis, dėmesingesnis, ir Lori kur kas sumaniau nei scenoje vaidino jam tikrą gudrią komediją.

Apsiašarojusi ji papasakojo Giunteriui apie įkyrų vyrų persekiojimą, apie jos kolegių neapykantą. Skundėsi, kad niekas neduodąs rimtų vaidmenų, kuriais ji įrodytų esanti gabi aktorė. Ji esanti išdidi ir negalinti taip aukoti savo garbės. Taip, ji tapo labai vieniša. Darbas teatre jai liko paskutinis pragyvenimo šaltinis, ki-

taip ji mirtų iš bado. Ją traukiąs visiškai kitoks gyvenimas. Lori kildino save iš geros šeimos ir norėjo kuo greičiau mesti teatrą ir pradėti gyventi tylų namų gyvenimą.

Giunteris Varnekas liko taip apkerėtas, kad vardan jos būtų paaukojęs bet ką. Jis tikėjo jos padorumu, tyra sąžine ir nieko labiau netroško, kaip tik kuo greičiau ją pasiimti ir suteikti ramybę. Lori greitai suvokė, kad jis rimtai ketina vesti ir iš paskutiniųjų stengėsi nepraleisti šios progos. Ji darbavosi kaip įmanydama: nutraukė visus ankstesnius ryšius su kitais gerbėjais ir elgėsi kaip būsima Giunterio sužadėtinė. Giunteriui tai, žinoma, patiko. Jis piršosi visai kilniai, rimtai, tik prašė jos palaukti, kol jis galų gale pasikalbės su tėvu.

Heinrichas Varnekas net neįsivaizdavo, jog dalykai iš tiesų susiklostė rimtai. Jis buvo įsitikinęs, kad šie ryšiai nieko gero nežada, ir suvokė, kad jis nebegali visa tai stebėti nieko nedarydamas. Jis nusprendė ilgiau nebelaukti ir ėmė veikti. Varnekas trumpai paaiškino Giunteriui, kad jau būtų laikas pagalvoti apie vedybas. Visų pirma jam reikėtų nutraukti visus savo abejotinus ryšius ir rengtis netrukus vesti Ketę Harland, kadangi tokia esanti jo valia, — globotinė turi tapti marti.

Kaip tik tai jis ir pranešė savo sūnui tos dienos popietę. Jeigu Heinrichas Varnekas būtų savo sūnų geriau pažinojęs, būtų buvę aišku, kad toks despotiškas pareiškimas jį tik dar labiau vers nepaklusti. Naujiena Giunterį labai suglumino, ir tik sumišimas trukdė jam iš karto griežtai nesutikti.

— Nebūtina atsakyti šią akimirką, — tęsė tėvas. — Tačiau per aštuonias dienas aš siūlau tau pamiršti visus kitus pažadus. Prašau tavęs, turėk omeny, kad Ketę aš laikau tavo būsima žmona, ir jei po savaitės tu nepateiksi įtikinamų prieštaravimų arba nepasakysi, kad jau išsirinkai vertą moterį, laukiu tavo sutikimo. Jei tu mane įtikinsi, aš nebandysiu trukdyti. Tai tavo reikalas. Aš tik noriu pasakyti, kad kažkoks flirtas su pasitikėjimo

nekeliančia dama iš teatro, argumentas man nebus. Taigi prašau tavęs, pagalvok ir atsakyk man po savaitės.

Giunteris ilgai galvoti nė nesiruošė. Tėvo despotiškas pareiškimas jį neapsakomai suerzino. Tėvui paklusti jis nesiruošė. Juo labiau, kad jau buvo įsimylėjęs. Jeigu jam būtų palikta daugiau laiko numalšinti aistrą gražiajai aktorei, tai galbūt viskas nebūtų taip susiklostę. Galbūt tada jis būtų praregėjęs ir suprastų tikrąją Lori vertę. Tačiau tai, kad tėvas jį įtikinėjo ir atkakliai vertė vesti merginą, į kurią jis netgi nė karto nepasižiūrėjo kaip į moterį ir kuriai jis buvo visiškai abejingas, žadino didelį norą nepaklusti.

Giunterio neviliojo ne tik Ketė Harland. Dabar jo nebūtų suviliojusi jokia kita, net ir pati žaviausia moteris. Įsimylėjėliai akli kitų grožiui, bet tik ne savajam. Giunteris Varnekas irgi nebuvo išimtis. Pasipriešinimas tėvo valiai dar labiau sustiprino aistrą Lori. Jis paliko tėvą supykęs.

Per pietus Giunteris su tėvu beveik nesikalbėjo. Jis nervinosi, bet prisivertė atrodyti ramus, nes tik ramiai, apgalvotai elgdamasis jis galėjo ką nors pasiekti.

Taip manydamas, jis pirmą kartą atidžiau pažvelgė į savo jaunąją įnamę, stengdamasis įžvelgti joje ką nors ypatinga, kas galėtų sudominti vyriškį. Ir jam teko pripažinti, kad Ketė iš tikro patraukli, graži moteris. Anksčiau to jis visai nepastebėjo. Giunteris pamanė, kad tėvas pernelyg stengiasi, norėdamas išleisti ją už vyro. Jis buvo įsitikinęs, kad Ketė taip pat įsižeistų, sužinojusi apie tėvo planą. Kas gi drįstų tokią merginą bandyti kažkam įpiršti. Tai tikrai turėtų ją žeisti.

Ir Giunteris nusprendė apsaugoti Ketę nuo tėvo užmačių. "Būtų gaila šios megaitės, jei ji tekėtų ne iš meilės", — svarstė Giunteris.

Taip mąstydamas ir nenuleisdamas akių nuo Ketės, Giunteris nusiramino. Jis pagalvojo, kad jei ne jo jausmai Lori Leiksner, mintis apie vedybas su Kete nebūtų buvusi didelė tragedija. Ketė juk tiesiog sukurta

teikti laimę vyrui. Tačiau tas vyras — ne jis, nes jis mintyse jau buvo su Lori.

Giunteris mąstė, kaip jam vesti Lori Leiksner be didelio konflikto namuose.

Tada jam šovė į galvą mintis, kad tik Ketė padėjo jam iki šiol išvengti kai kurių audrų. Todėl jis ir grįžo namo popiet, visai neįprastu laiku, ir įžengė į Ketės kambarį. Jis norėjo jai viską papasakoti ir pasitarti, ką reikėtų daryti, norint sužlugdyti tėvo vedybų planą. Jis nenujautė, kiek jo žodžiai suteiks kančios Ketei.

— Prašau sėstis, Giunteri, ir pasakykite man, kokie rūpesčiai privertė jus pas mane ateiti? — paklausė Ketė tvardydamasi.

Jis atsisėdo į krėslą priešais ir kiek neryžtingai pažvelgė į jos švelniai paraudusį veidą. Pirmą kartą jis pastebėjo, kokios buvo jos didelės rudos akys, kiek įkvėpimo šiame dailiame mergaitės veiduke, ir kokie nuostabiai vešlūs kaštoniniai, auksu žvilgantys jos plaukai.

"Tokių plaukų aš turbūt niekada nemačiau", — pamanė jis ir prisiminė, kad Lori Leiksner nešiojo visiškai kitokią šukuoseną. Jos iki mėlynumo juodi plaukai pakirpti ties sprandu ir sugarbanoti. Tai atrodė labai savitai ir patraukliai, ypač kai ji papurtydavo savo trumpas garbanas.

Giliai atsidusęs, jis pasakė:

— Tai, dėl ko aš pas jus atėjau, man yra labai svarbu, Kete. Prieš pradėdamas kalbėti, aš noriu jūsų paklausti, ar jūs tikrai manote, kad aš elgiuosi su jumis kaip su jaunesniąja seserimi?

Ji nustebusi pažvelgė į jo susijaudinusį veidą.

— Giunteri, aš neabejoju jūsų simpatijomis. Jūs visuomet buvote man labai draugiškas ir niekada nesielgėte su manimi kaip su įkyria įsibrovėle į jūsų tėvų namus.

— Kitaip ir būti negalėjo! Aš labai džiaugiuosi, kad mano tėvas apgyvendino jus mūsų namuose, nes jūs

buvote labai puiki tarpininkė. Juk žinote, Kete, kokie skirtingi mano ir tėvo charakteriai. Taikiai sugyventi mums nesiseka.

Ketė švelniai, su šypsena pažvelgė jam į akis.

— Aš drįstu pasakyti, kad jūs klystate. Jūs ir tėvas dažnai pykstatės todėl, kad esate pernelyg panašūs.

Jis sukluso ir pažvelgė į ją nustebęs:

— Pernelyg panašūs? Mūsų charakteriai panašūs?

— Kur kas labiau, nei jūs manote. Kuo jūsų charakteriai labiau atitinka vienas kitą, tuo sunkiau jūs vienas kitą suprantate.

Jis papurtė galvą:

— Jūs stebinate mane, Kete. Aš dažnai negaliu pakęsti tėvo būdo, o jūs sakote, kad mano charakteris panašus į tėvo.

— Tai atrodo nepakenčiama tik jums, nors kenčiate jūs abu. Jūsų charakteriai susikerta dėl tų pačių, būdingų jums abiems įpročių. Atleiskite, Giunteri, kad aš kalbu taip atvirai. Man atrodo, kad aš tą patį turėčiau pasakyti ir jūsų tėvui. Manau, jog tai padėtų jums abiems. Aš noriu tik gero, kitaip aš nedrįsčiau taip kalbėti. Neturiu tokios teisės.

Giunteris vėl nenorėjo sutikti:

— Liaukitės kalbėjusi, kad jūsų buvimas šiuose namuose — tai tūkstantis pareigų ir nė vienos teisės.

— Tačiau kaip tik taip ir yra. Netgi dar daugiau. Mano buvimas čia susijęs tik su viena pareiga — būti jums dėkinga. Aš neturiu jokių teisių.

Jis pažvelgė į ją linguodamas galvą:

— Tai štai kokios mintys zuja jūsų nuostabioje galvelėje. Jūs turite suprasti, kad mes su tėvu turime dėkoti jums labiau, nei jūs mums. Mes dėkingi vien tik už tai, kad čia esate. Tik jūsų dėka šiuose namuose išliko truputis šeimyninės santarvės ir susitelkimo. Jei aš tuo abejočiau, aš taip nekalbėčiau. Jei jūs žinotumėt, koks nejaukumas viešpatavo čia, kol jūsų nebuvo, tai ir pati suprastumėte skirtumą. Nekalbant jau apie tuos di-

delius ir mažus darbus, kuriuos nuveikiate čia kiekvieną dieną; apie jūsų sukurtą jaukumą, apie tai, kaip jūs lengvai tvarkote visą namų ūkį. Jūsų amžiuje tai tiesiog stebėtina. O jūs dar šnekate apie kažkokią pareigą jaustis dėkinga! — nuoširdžiai kalbėjo Giunteris.

Ketė vėl išraudo.

— Tai mano gimtieji namai. Aš suradau čia gerumą ir draugiškumą. Jei ne tūkstančiu mažų darbelių, tai kuo gi kitu aš galėčiau atsidėkoti?

— Na, gerai. Bent jau čia mes esame lygūs. Tik, prašau, atminkite: jūs turite ne vien pareigų, bet ir teisių. Bet aš norėčiau priminti jūsų pasakymą, kad mano charakteris esąs panašus į tėvo. Visada maniau priešingai.

— Kaip ir jūsų tėvas, Giunteri. Jis taip pat tvirtina, kad jūs skiriatės kaip diena ir naktis. Ir vis dėlto abu klystate. Turėjau pakankamai laiko, kad jus pažinčiau. Abu esate labai išdidūs ir atkaklūs. Jei kuris nors manote, kad esate teisus, tai atkakliai, atleiskite už žodį — užsispyrę siekiate tai įrodyti. Kalbate tiesmukai ir nelinkę vienas kitam nuolaidžiauti. Tačiau pagrindinis jūsų abiejų bruožas yra beribis gerumas. Keista, tačiau ginčai dažniausiai kyla ne dėl blogųjų jūsų savybių.

Giunteris susimąstęs žvelgė į sieną.

— Tėvas yra pernelyg valdingas, rūstus ir neteisingas. Nejaugi ir aš esu toks pat, Kete? — staiga paklausė jis.

Ketė susimąstė. Po to šypsodamasi tarė:

— Pamirštate, kad esate žymiai jaunesnis už tėvą, kurį gyvenimas spėjo užrūstinti labiau. Tai, ką jūs vadinate valdingumu, yra ne kas kita, kaip įprotis. Jūsų tėvas privalo nuspręsti už daugelį kitų žmonių. Ir jei jums kada nors teks daryti tą patį, jūs irgi tapsite toks pat valdingas. Tačiau neteisingumas... Ne, aš niekada nepastebėjau, kad jūsų tėvas toks būtų.

Giunteris nubraukė nuo kaktos plaukus, jautėsi nejaukiai. Jis sukando dantis ir griežta raukšlė aplink bur-

ną ir smakrą dar labiau išryškėjo. Pilkos, įdubusios akys niūriai žvelgė į priekį.

— Jo rūstumas, įsakmus tonas visada skaudžiai žeidžia. Man atrodo, kad jis neteisus, o taip su manimi elgiasi. Beje, ne vien su manimi, bet ir su tais, kurie yra jam pavaldūs.

Ji maldaujančiai ir atkakliai pažvelgė į jį savo rudomis akimis.

— Giunteri, visi tie žmonės, valdomi tvirtos rankos, yra laimingi. Jums nesunku būtų paveikti savo tėvą. Tereikia šiek tiek paklusnumo ir nuolankumo. Negi jūs apie tai nė karto nepagalvojote? — švelniai paklausė ji.

Jis klausėsi jos švelnaus, aiškaus balso. Giunteris buvo kiek sumišęs ir mąsliai žvelgė į merginos veidą.

— Keista, Kete, kaip jūsų žodžiai veikia mane. Gaila, kad mes iki šiol nė karto nebandėme apie tai kalbėti. Jei kartais ir paplepėdavome, tai tik visiškai nerimtai. Tiesą pasakius, aš iki šiol net nežinojau, kad tikrai verta jums išsikalbėti. Bijau, kad būsiu jūsų neįvertinęs ir praleidęs progą geriau jus pažinti. Dabar to labai gailiuosi. Laimei, tai dar galima pataisyti. Džiaugiuosi, kad atėjau pas jus dabar, kai man taip sunku. Jau sakiau, kad man nuolat tenka susidurti su tėvo kategoriškumu. Ypač skaudžiai tai mane užgavo šiandien.

Ketė labai džiaugėsi jo žodžiais. Ji dėkojo likimui, kad Giunteris, prislėgtas negandos, atėjo pas ją. Dar niekada ji taip netroško sutaikyti tėvą ir sūnų, padėti jiems kaip tik dabar, kai buvo galima viską išsiaiškinti ramiai.

— Tarp jūsų vėl kažkas įvyko? — paklausė ji susirūpinusi.

Jis giliai atsiduso. Tada susijaudinęs prabilo:

— Mano tėvas — tikras despotas. Betrūko to, kad jis man nurodinėtų, kurią moterį aš galiu vesti, o kurios ne!

Ketė nežymiai krūptelėjo ir išblyško. Tačiau, įtempusi visas jėgas, prisivertė nusiraminti.

— Kaip jis galėjo taip pasakyti! – tarė ji.

Giunteris sunerimęs pašoko.

— Taip! Kaip jis galėjo?! Bet jis tuos žodžius vis dėlto ištarė! Todėl ir atėjau pas jus, Kete. Mums reikia kartu gelbėtis ir kovoti prieš tėvo savivalę, nes jis ir toliau atkakliai sieks to, ką yra sumanęs.

Ji nerimastingai pažvelgė į jį.

— Bet kuo gi aš galiu padėti? Kodėl jūs norite kaip tik mano pagalbos?

— Jei mes kovosime kartu, jis bus bejėgis, štai kodėl. Nes ta moteris, kurią jis parinko man, esate jūs, Kete!

Ketė mėšlungiškai susigūžė, tarsi jai kas būtų kirtęs botagu, ir mirtinai išbalo. Ji žvelgė sustingusiomis, užgesusiomis akimis.

— Aš?.. Aš turiu tapti jūsų žmona? — vos girdimai tarė ji.

Jis pagriebė jos drebančią ranką.

– Jūs išsigandote, Kete? Nusiraminkite, jam neišdegs. Niekas neturi teisės versti tuoktis prievarta. Todėl aš ir esu čia, Kete. Kovokime kartu prieš tėvo savivalę. Jei mes būsime vieningi, jis pagaliau įsitikins, kad jo valia nevisagalė, — pasakė Giunteris kaip mokėdamas švelniau.

Ketė vos pajėgė nusiraminti. Jai norėjosi verkti, mergina neapsakomai kankinosi. Priešais ji regėjo vyriškį, kuriam buvo atidavusi savo mylinčią širdį, o jis iš visų jėgų priešinosi minčiai, kad ji galėtų būti jo žmona. Tėvas, norėdamas įpiršti jam nemylimą moterį, elgėsi tiesiog žiauriai. Ketę taip pat apėmė siaubas. Kaip dėdė Heinrichas galėjo jos nepaklausęs nuspręsti, nors ji ir neabejojo dėdės geranoriškumu. Ketė jautėsi įžeista ir tik todėl galėjo nepalūžti. Giunteriui vedybos su ja atrodė kaip likimo smūgis. Tai skaudžiai žeidė Ketės širdį. Ji būtų paaukojusi bet ką, kad tik būtų galėjusi likti viena su savo sielvartu. Tačiau jai teko bejėgiškai kęsti Giunterio žvilgsnius, ją kamavo baimė,

kad jis pastebės susijaudinimą.

Giunteris nekantriai laukė Ketės atsakymo. Jis pastebėjo merginos blyškulį, matė, kad ji bando numalšinti jaudulį, bet nenutuokė nerimo priežasties.

Pagaliau Ketė susitvardė. Ji stipriai sugniaužė krėslo atramas ir ramiai pažvelgė į Giunterį. Jis nuleido akis. Dabar akys galėjo išduoti. Giunteris nebebuvo jai visiškai abejingas.

Po minutėlės kimiu balsu ji pasakė:

— Taip, tai turėtų jį įtikinti.

Jis pritardamas linktelėjo:

— Kete, juk jūs irgi nesileistumėte verčiama tekėti už žmogaus, kurio širdis negeidžia, ar ne tiesa?

— Verčiau numirti! — sušnibždėjo Ketė.

Giunteris nenumanė, koks jis buvo žiaurus tą akimirką.

— Ačiū Dievui, Kete, kad mūsų nuomonės sutampa. Supraskite mane teisingai. Galbūt pasirodysiu nelabai malonus, tačiau esu įsitikinęs, kad jūs manęs nemylite, kaip ir aš jūsų. Aš per daug gerai pažįstu moteris, kad galėčiau suklysti. Galbūt patinku jums tik kaip geras draugas. Tas vyras, kuris parveš jus, mylinčią ir mylimą, į savo namus, bus labai laimingas. Vedybos mums abiems yra šventas dalykas, ir niekas negali į jas kištis, tiesa?

Ji nusibraukė ranka plaukus nuo kaktos.

— Jūs teisus, Giunteri. Aš tą patį pasakysiu ir jūsų tėvui, jei jis panorės išgirsti mano nuomonę.

Jis prisėdo šalia ir patenkintas nusišypsojo.

— Dėkui Dievui! Man pasidarė lengviau!

Ketė prisivertė nusišypsoti. Vienas Dievas težino, kokių pastangų pareikalavo ši šypsena. Ji netgi pamėgino juokauti, sakydama:

— Nejaugi tai iš tiesų jus taip slegia, Giunteri?

Jis pasilenkė kiek arčiau.

— Labai, Kete. Noriu būti visiškai atviras. Aš noriu patikėti jums savo paslaptis. Man atrodo, kad dar nie-

kada nebuvome taip artimi vienas kitam. Ar galiu būti atviras jums kaip tikrai savo seseriai?

Jis nepastebėjo, kaip suvirpėjo Ketės lūpos:

— Kalbėkite, Giunteri. Pasistengsiu neapvilti.

Giunteris pačiupo jos ranką ir, nors galvoje mintys sukosi tik apie vieną dalyką, jis pajuto, kad merginos ranka buvo šalta ir sunki.

— Taigi klausykite, Kete. Aš myliu moterį, kuriai mano tėvo kietumas mažai terūpi.

Ketės širdį pervėrė skausmas, tačiau ji ir toliau sėdėjo ramiai, nejudėdama. Ji tik jautė kaustantį kūną šaltį.

— Kalbėkite toliau, tarė ji išbalusiomis lūpomis.

Giunteris tęsė:

— Tėvas man leido pasirinkti: arba jūs, arba kokia kita dama iš mūsų luomo. Tačiau moteris, kurią aš myliu ir kuri visa širdimi atsako man tuo pačiu, nėra iš mūsų visuomenės. Ji — aktorė. Žinau, kad tėvas niekada nesutiks, jog ją vesčiau. Jūs gi žinote mano tėvo kartos išdidumą ir ištikimybę savo luomui. Netgi naujieji laikai nieko negali pakeisti. Kitokių žmonių jis nevertina. Tačiau tai nesukliudys man pasakyti, kad myliu tą moterį. Būčiau buvęs priverstas apsispręsti šiandien, jei ne mano ankstesnis ir tvirtas pasiryžimas vesti Lori Leiksner.

Ketė vėl krūptelėjo. Šios aktorės pavardė jai buvo girdėta. Ketė labai mėgo teatrą ir žinojo beveik visų aktorių vardus ir pavardes. Taip, Lori Leiksner ji irgi pažinojo.

Ji žinojo, kad Lori nevaidino pagrindinių vaidmenų. Tačiau įsidėmėjo šios aktorės grožį. Ketė prisiminė, kaip vieną vakarą po vaidinimo ji su Giunterio tėvu laukė prie teatro atvažiuojant automobilio. Tada ji ir pamatė Lori Leiksner, kuri praėjo pro šalį, įsikibusi į vieno žymaus mergišiaus ranką. Prilipusi prie jo, koketiškai burkuodama, ji kažką jam kalbėjo. Kaip tik einant jiems pro šalį, Ketė išgirdo Lori žodžius: "Ak,

brangusis! Aš tavęs taip pasiilgau!" Tai sakydama, ji meiliai žvelgė jam į akis.

Šie žodžiai ilgai skambėjo Ketės ausyse. Jai atrodė, kad moteris tuos žodžius ištarė netgi slopindama aistrą, nors scenoje išpyškindavo žodžius be jokio jausmo.

Ir šią moterį Giunteris Varnekas norėjo vesti? Moterį, kuri vos prieš keletą savaičių visiškai svetimą vyriškį vadino brangiuoju ir įtikinamu balsu jam kalbėjo apie ilgesį?

Ketė tarsi pajuto kažkieno šiurkščią ranką, gniaužiančią jai gerklę. Jos pačios skausmą užgožė baimė dėl Giunterio. Mergina neabejojo, kad Giunteris aukoja širdį savęs nevertai moteriai. "Dieve, — pamanė ji, o jei Giunteris iš tikro ją ves?! Jei jis visiškai patikės jos ištikimybe, o vieną dieną teks prisipažinti klydus?"

Ketė tarsi turėjo pasakyti jam, ką girdėjo tą vakarą. Tačiau lūpos neklausė. Ji pati mylėjo Giunterį ir nieko negalėjo padaryti. Ji negalėjo sulaikyti jo nuo lemiamo žingsnio. Rankos buvo surištos ir, be to, ji nedrįso įskųsti kito žmogaus. Ketė galėjo tik stebėti ir nieko nedaryti. Ji neturėjo teisės kliudyti.

Ji tyliai paklausė:

— O kas bus, jei jūsų tėvas neduos sutikimo vedyboms?

Giunteris susmuko į krėslą. Jis trinktelėjo rankomis per atramas.

— Tada aš vesiu Lori Leiksner be tėvo sutikimo.

Jo balsas skambėjo tvirtai. Ketė baimingai sunėrė rankas.

— Bet juk jūs su tėvu susipyksite visiems laikams, Giunteri. Aš pažįstu jūsų tėvą ir galiu patikinti, kad jis to niekada neatleis, jei jūs... jei jūs vesite tą moterį. Aš žinau, kokios jis yra nuomonės apie damas iš teatro. Ir... O, Dieve! Kas tada bus?

Giunteris perbraukė delnu plaukus.

— Aš sujaudintas, kad jūs taip rūpinatės mano reikalais, Kete. Jūs net išbalote ir išsigandote.

Ketės širdyje baimė ir rūpestis kovojo su meile Giunteriui. Tačiau ji drąsiai tarė:

— Baiminuosi jūsų susidūrimo su tėvu, Giunteri.

Nesutikdamas jis papurtė galvą:

— Neįsivaizduokite visko blogiau, nei yra iš tikrųjų. Mano tėvui teks paklusti, kai jis supras, kad prieštarauti nebėra prasmės.

Ji giliai atsiduso.

— Tai bus žiauri kova. Abu jūs užsispyrėliai, todėl nė vienas nenorėsite nusileisti.

— Galbūt jūs ir teisi. Galbūt esame per daug panašūs, kad galėtume išsiaiškinti taikiai. Dabar ir man taip atrodo. Įtikinote. Niekada nebuvau apie tai susimąstęs ir visada maniau, kad mes negalime suprasti vienas kito, nes esame per daug skirtingi. Mes nepakenčiame kito žmogaus ydų, nes patys turime tokias pat. Aš niekada nepamiršiu to, ką jūs pasakėte, Kete, ir pasistengsiu kada nors paveikti tėvą savo nuolankumu.

— Labai teisingai pasielgsite, Giunteri. Atsirastų visai kiti santykiai. Tėvas jau per senas, kad sugebėtų pasikeisti. Jūs jaunesnis, ir todėl jums lengviau.

Giunteris nusijuokė.

— Jūs taip manote? Na jau man tai tikrai nebus lengviau, bet aš stengsiuosi. Šį kartą aš nesileisiu mokomas. Nežiūrėkite tokiomis baisiomis akimis, mažoji Kete! Jūs juk irgi padėsite, ar ne? Tėvui jūs daug reiškiate. Gal galėtumėte jį šiek tiek paveikti?

Ketė, suglaudusi delnus, tarė:

— Jei aš galėčiau... Tai man nebūtų sunku. Kad tik tai padėtų... Tik vardan jūsų laimės. Bet aš prašau, nemanykite, kad aš noriu kištis į jūsų šeimos reikalus. Aš neturiu tokios teisės... Tačiau... ar jūs įsitikinęs, kad vedybos su ta moterimi tikrai atneš jums taip trokštamą laimę?

Jis viltingai nusišypsojo:

— Kete, jūs dar nežinote, kas yra meilė. Mylintis vyras gali būti laimingas tik būdamas kartu su mylima

moterimi. Kitaip jis nebus laimingas.

— Kitaip jis nebus laimingas... — tyliai pakartojo Ketė, neabejodama, kad Giunteris sakė teisybę.

— Taip, Kete. Patikėkite manimi, aš būsiu laimingas tik vedęs Lori Leiksner.

Jos žvilgsnis buvo sunkiai nusakomas.

— Melsiu Dievą, kad padarytų jus laimingiausiu žmogumi pasaulyje!

Jis vėl pagriebė jos ranką.

— Kokia jūs gera ir dora, Kete! O aš jau turbūt ir pamiršau, kaip reikia melstis. Melskitės už mane! Dievas negali neišgirsti maldos, kuri skverbiasi iš tokios tyros ir Dievą mylinčios širdies. O dabar aš nebenoriu jūsų ilgiau trukdyti.

— Jūs man netrukdote!.. Aš tik norėjau... Kol jūs dar neišėjote, norėčiau jūsų kai ko paprašyti.

— Kuo galiu pasitarnauti, Kete?

— Ne man. Maldauju jus... Apgalvokite viską dar kartą. Pasistenkite geriau pažinti tą moterį, kurią mylite. Pamąstykite, ar tikrai susigrąžinsite tai, ką dabar pastatėte ant kortos. Juk nuo šio apsisprendimo priklausys viso gyvenimo laimė!

Jis susižavėjęs žvelgė į maldaujančias akis. Į akis, kurių tikrąjį grožį jis šiandieną pastebėjo pirmą kartą.

— Kete, jei neklystu, jūs pirmą kartą manęs ko nors prašote. Neabejoju, kad jūs dar niekada nežiūrėjote į mane tokiu maldaujančiu žvilgsniu, — susimąstęs tarė Giunteris.

Ketė staiga išraudo ir nuleido akis.

— Aš prašau juk ne sau, — tyliai tarė ji.

— Juo labiau. Esu be galo dėkingas, kad jūs taip jaudinatės dėl manęs. Taigi po aštuonių dienų reikia nuspręsti, ir tėvas turi išgirsti mano atsakymą. Jis jį išgirs.

Ketė pridėjo rankas prie krūtinės.

— Aš viską padarysiu, kad suminkštinčiau jūsų tėvo širdį. Bet jis nesileis permaldaujamas, kaip, beje, ir jūs.

— Vis dėlto būsiu dėkingas jums už kiekvieną užtartą žodį. O jei kada gyvenime ir jums prireiks pagalbos ar patarimo, ateikite pas mane. Nuo šiol mes būsime geri draugai, tiesa?

Ketė palietė jo ranką, ir jos akyse pasirodė ašaros.

— Aš pasistengsiu neapvilti mūsų draugystės, Giunteri.

Tada jie išsiskyrė.

Ketė palydėjo akimis sodu išeinantį Giunterį ir spaudė rankas sau prie krūtinės.

— Viešpatie, padėk jam! Aš viską iškęsiu, niekam nesiskųsdama, tik padėk jam! — karštai meldėsi ji.

II

Tos pačios dienos vakarą Ketė ir Heinrichas Varnekas dviese sėdėjo svetainėje. Giunteris pavakarieniavo kartu su jais, bet netrukus išėjo.

Tėvas pažiūrėjo tylėdamas jam pavymui. Po to atsidusdamas tarė:

— Ar negalėtum šiek tiek padainuoti, Kete? Šiandien aš prastokos nuotaikos ir tavo dainavimas mane prablaškys. Man visada malonu tavęs pasiklausyti, — jis pažvelgė į Ketę.

Ketė iš karto pakilo.

— Mielai, dėde Heinrichai. Ko tu norėtum, kad aš padainuočiau?

Jis įsižiūrėjo į Ketę. Mergina stovėjo priešais, grakšti ir tyra, dvelkė šviežiu žavesiu ir buvo tarytum ką tik pražydęs gyvenimas, švarus ir niekieno nepaliestas.

Šią be galo mielą ir gražią būtybę jis išrinko savo sūnui į žmonas. Gal Giunteris vis dėlto susipras ir paims ją ilgai nedvejodamas? Gal jis vis dėlto pagalvos ir suvoks, kad elgiasi neteisingai, pasirinkdamas vietoj šios nuostabios mergaitės kažkokią grimuotą teatro da-

mą? Nejaugi jis pamilo tą moterį, vos keletą kartų pamatęs ją scenoje, ir taip apako, kad nebegalėjo pastebėti Ketės Harland žavesio?

"Jeigu jis pats nesusipras, tai privalau priversti jį būti laimingą", — manė tėvas.

— Man nesvarbu, ką dainuosi, Kete. Tavo dainos yra geriausias vaistas prislėgtai mano širdžiai.

Ketė suspaudė jo ranką.

— Tau kažkas slegia širdį, dėde Heinrichai?

Jis giliai atsiduso.

— Šiek tiek... Kete, aš šiandien tiesiog nerandu sau vietos.

— Gal ir dar galiu kaip nors padėti? Tos dainos juk tokios paprastos, naivios.

— Todėl jos širdį ir ramina. Aš netgi pasakyčiau, kad tavo dainos man kur kas labiau patinka, nei tos, kurias dainuoja kokia nors visų mėgstama dainininkė.

— Aš džiaugiuosi, kad tau patinka mano dainavimas. Man tik keista, juk aš niekada nesimokiau dainuoti.

— Lakštingalos ir vieversiai irgi to nesimoko. Nagi, pradėk!

Minutėlę ji dvejojo — labiau knietėjo paklausti, kas gi slegia dėdės širdį, tačiau taip ir neišdrįso.

Ketė nieko negalėjo pasakyti apie Giunterį, kol pats dėdė nepradės apie tai kalbėti. Kartais šiaip geros širdies dėdė būdavo jai šiurkštus ir griežtas, jeigu ji nesitaikydavo prie jo nuotaikos. Jei dėdė apie tai kalbėti nenorėjo, tai žodžio iš jo ir peštc neišpeštum. Todėl Ketė tuoj pat nuėjo į gretimą kambarį, kuriame stovėjo kadaise priklausęs Giunterio motinai prašmatnus fortepijonas. Heinrichas Varnekas visada labai mėgo muzikavimą namuose. Mergina paveldėjo muzikalumą iš talentingos savo motinos. Ketė pervertė natų sąsiuvinius ir atsisėdo prie fortepijono. Ji mėgdavo padainuoti ir pagroti, jei žinodavo, kad namuose nėra Giunterio. Jei jis būtų namuose, niekas Ketės nepriverstų groti.

Tačiau ir dabar ji mieliau patylėtų. Akyse tvenkėsi dar neišverktos ašaros.

Tyliai pagrojusi įžangą, Ketė pradėjo vieną Šumano dainą. Paskui Ketė padainavo Grygo Solveigos dainą, vėliau, pati nežinodama kodėl, pradėjo dainuoti Mocarto "Našlaitėlę".

Mergina visai pamiršto, kad jos klausėsi dėdė, — dainose buvo kur kas daugiau jausmo, nei ji norėjo parodyti. Paskutinėje dainoje, pati to nenorėdama, ji apraudojo liūdną savo gyvenimą ir juodą nusivylimą:

Ach, — svajojo našlaitėlė, —
Kad galėčiau minutėlę
Aš pavirst į puikią gėlę.

Tai nuskambėjo kaip karščiausias troškimas. Ketė buvo įsitikinusi esanti neišvaizdi, ji troško būti graži ir geidžiama, — ne savo pačios laimei, o tam, kad sužavėjusi Giunterį, galėtų jį išgelbėti, atstumti nuo nevertos moters, negalinčios dovanoti jam laimės. O Giunteris ieškojo nuskinti išdidžios rožės, nepastebėdamas savo sode žydinčios kuklios našlaitės.

Jis sumynė vargšę našlaitę į purvą.

Našlaitėlė glaudėsi prie žemės, bet mirdama vis tiek džiaugėsi jį matydama...

Dainuojant paskutines eilutes, balsas virpėjo pro ašaras:

Vargšelė našlaitėlė,
Našlaitėlė nuoširdžioji.

Ant slenksčio pasirodė Heinrichas Varnekas.

— Tik nesakyk, kad tavo dainos paprastos ir naivios. Paskutiniąją sudainavai ne prasčiau, nei kokia Dievo išrinktoji dainininkė, Kete! Aš neabejoju, kad dainuoti tave mokė lakštingalos.

Ketė, lengvai krūptelėjusi, nuleido akis. Ji visai pa-

miršo, kad buvo ne viena. Lyg pažadinta iš miego, mergina pakėlė akis į senąjį poną ir kukliai atsakė:

— Man tiesiog labai patinka dainuoti šią dainą, dėde.

— Taip, taip. Aš jau esu girdėjęs ją keletą kartų. Tačiau tu niekada nedainavai taip jausmingai, kaip šiandien, Kete. Vargšelė našlaitėlė! Kete, dabar mums reikia apie šį bei tą pasikalbėti.

Jis tėviškai apkabino ją per pečius ir nusivedė atgal į svetainę. Giliai susijaudinęs Varnekas žvelgė į nuleistą merginos galvą.

— Mano mažoji Ketė... Tu juk pati tokia pat kukli našlaitėlė, — šypsodamasis tarė jis.

Ji pažvelgė į jį gražiomis akimis.

— Tiesiog tokia mano lemtis, dėde Heinrichai.

— Na, dėl to dar galėčiau ginčytis. Tačiau aš visai nenoriu to daryti, bent su tavimi geisčiau gyventi taikiai. Man jau užtenka nesutarimų su užsispyrėliu sūnumi.

Ketė pačiupo dėdės ranką.

— To neturėtų būti! — išsiveržė pro jos lūpas.

Jis atsisėdo priešais ir suraukė kaktą.

— Galbūt to ir nebūtų, jei ne Giunterio atkaklumas ir užsispyrimas.

Ketė sukaupė savyje drąsos, pasiruošusi apginti Giunterį.

— Dėde Heinrichai, vyras juk privalo būti tvirto būdo ir turėti savo nuomonę. Jei Giunteris atrodytų silpnadvasis ir pritartų kiekvienam žodžiui, tu vėl būtum nepatenkintas. Tau derėtų džiaugtis, kad sūnus yra tikras vyras!

Senasis ponas žvelgė į Ketę linksmai šypsodamasis.

— Mat kaip! Tu taip pat jaudiniesi dėl Giunterio.

Ketė giliai atsikvėpė.

— Atleisk, dėde Heinrichai, kad aš drįstu apie tai kalbėti. Manau, kad tu puikiai supranti, jog Giunteris yra tikras tavo atvaizdas. Kietą sprandą jis irgi pavel-

dėjo iš tavęs. Nepaklusnus jis, matyt, tapo pats, kadangi tu esi nepaklusnus tik pats sau, negalėdamas pakęsti, kad tau kas nors įsakinėtų.

Senasis Varnekas nustebo ir pakilo iš krėslo.

— Oho! Mažoji Kete, kas tau taip staiga pasidarė? Nejaugi aš panašus į kietasprandį?

— Atleisk, aš norėjau pasakyti — atkaklus, o ne kietasprandis. Tą atkaklumą, kurį pavadinau kietasprandiškumu, jis tikrai paveldėjo iš tavęs.

Varnekas vis dar suglumęs žvelgė į Ketę.

— Tik pažvelkit į šią mažąją lakštingalą, kuri staiga pradėjo tarškėti kaip šarka! Paveldėjo iš manęs? Tu sakai, kad Giunteris paveldėjo savo užsispyrimą iš manęs?

Mergina drąsiai linktelėjo:

Kaip tik taip. Verčiau pasidžiaugtum tuo, kad sūnus turi tokių savybių. Šita tavo įtaka tik į gera.

Senasis ponas kurį laiką tylėdamas žvelgė prieš save. Jis nesuprato kodėl, tačiau Ketės žodžiai tarsi praskaidrino atmintį. Jis prisiminė tuos metus, kai pats dar buvo Giunterio amžiaus. Ar jis pats tada, kaip dabar Giunteris, nesišiaušė prieš savo tėvą? Ar tada ne dėl savo užsispyrimo vos nepadarė nepataisomos kvailystės, kurios išvengti padėjo Klausas Harlandas?

Taip, Varnekai buvo labai užsispyrę. Todėl jie daug ir pasiekė. Tačiau kodėl jie nuolatos pešėsi vieni su kitais kaip ožiai? Senis Heinrichas manė supratęs, kad tėvas anuomet jam norėjo tik gero ir, nepaisydamas nieko, mylėjo savo sūnų. Vėliau jis atsidėkojo tėvui tuo pačiu. Giunteris taip pat turėtų susiprasti.

— Kete, aš labai myliu Giunterį. Galbūt aš tik to neparodau taip, kaip norėčiau, — bet jis nuolat mane įžeidžia, — nenoriai kalbėjo senasis ponas, verčiamas maldaujančio Ketės žvilgsnio.

— Mielas dėde Heinrichai, Giunteris taip pat myli tave iš visos širdies, bet irgi negali to parodyti, nes jūs nuolatos ginčijatės, — drąsiai tarė Ketė, sąžiningai

stengdamasi padėti Giunteriui.

Senis žvelgė į ją susimąstęs.

— Tu taip manai? Tu esi visiškai tikra, kad jis mane myli?

— Visiškai.

— Ir tu tikrai esi apie jį geros nuomonės?

Ketė žvelgė rimtai, linktelėjo ir tvirtu balsu pasakė:

— Pačios geriausios, kokią tik galima turėti apie žmogų.

Kurį laiką jis atidžiai į ją žiūrėjo, po to, linkčiodamas galvą, tarė:

— Na gerai, patikėsiu tavimi, kad būdamas užsispyręs, jis gali turėti gerą širdį. Jeigu jis išpildys mano norą, kurį šiandien pareiškiau, tada aš atleisiu visus jo karštakošiškus poelgius.

Ketė giliai atsiduso. Ji žinojo tą norą, bet žinojo ir tai, kad Giunteris nė nemanė klausyti tėvo.

— O jei jis negalės to padaryti? — nedrąsiai žvelgdama tarė Ketė.

Dėdė Heinrichas šypsodamasis pagriebė jos ranką.

— Aš tik noriu, kad jis suprastų, jog trokštu jo laimės. Nežiūrėk į mane taip baikščiai, mažoji Kete. Jis turi palikti gulėti purve blizgantį stikliūkštį ir paimti iš manęs brangakmenį. Nejaugi tai labai sunku? Kete, pasakyk man, ar aš, būdamas geras tėvas, neturiu teisės priversti jį išpildyti mano norą?

Ji vėl atsiduso.

— Nė vieno žmogaus negalima priversti būti laimingu, — tyliai atsakė ji.

Senis nebyliai žvelgė priekin.

— Tačiau kiekvienas tėvas privalo bet kokiomis aplinkybėmis pajėgti išgelbėti sūnų nuo bėdos. Aš nesirengiu sėdėti sudėjęs rankas, jei mano sūnus kvailioja.

Ketė tikrai būtų pritarusi senajam ponui, jei nebūtų žinojusi, ką šis laikė Giunterio laime. Dėdė Heinrichas galėjo savo valia apsaugoti sūnų nuo nelaimės, tačiau padaryti jį laimingą — niekada!

— Aš nieko daugiau negaliu pasakyti, dėde Heinrichai, tik tai, kad aš visa širdimi trokštu, jog Giunteris būtų apsaugotas nuo bet kokios nelaimės.

Jis linktelėjo.

— Aš žinau, kad tu nori jam tik gero, Kete.

* * *

Išėjęs iš namų, Giunteris Varnekas pasuko teatro link, kuriame šį vakarą vaidino Lori Leiksner. Jos pasirodymas baigėsi po antrojo veiksmo. Lori buvo persirengimo kambarėlyje, kuris priklausė jai ir dar vienai teatro aktorei. Ši visokiausiais būdais stengėsi pašiepti Lori.

— Tau gerai, Lori. Šiandien esi jau laisva ir dabar gali pavakarieniauti su kuriuo nors iš savo gerbėjų. Kurio šiandien eilė?

Lori atmetė galvą, subangavo trumpos, papurusios garbanos.

— Ne tavo reikalas, mieloji.

— O ką, ar paklausti negalima? Nors... Tu, žinoma, teisi. Turi teisę džiaugtis savo grožiu ir jaunyste. Juk ji taip greitai prabėga. Beje, ši tavo suknelė, matyt, kainavo gražius pinigus? Tai galima sau leisti tik tada, jei esi jauna ir graži ir dar turi turtingą meilužį.

Lori paniekinančiai mostelėjo ranka.

— O kodėl tu taip domiesi manimi, galima sužinoti? — paklausė Lori, užsidėdama puošnią kepuraitę ant trumpai pakirptų plaukų.

Vyresnioji draugė tik gūžtelėjo pečiais:

— Dabar aš taip sportuoju! Stebiu, kaip kitos vedžioja vyrus už nosies, arba atvirkščiai.

— Vadinasi, tu man pavydi?

Kur kas talentingesnė jos kolegė vėl gūžtelėjo pečiais ir prisidegė cigaretę.

— Nežinau, ar norėčiau būti tavo vietoje. Na, bent jau pasiūlymai pavakarieniauti sudomintų ir mane.

Lori, niūniuodama kažkokią dainelę ir su pasitenkinimu žvelgdama į veidrodį, pasitaisė garbanas.

— Man tai nėra svarbiausia. Kai per daug valgai, gali pakenkti figūrai. Gero vakaro!

— Iki! Malonaus ir tau!

Atsakydama į šį pašaipų palinkėjimą, Lori tik išdidžiai atmetė galvą.

Vos tik išėjusi pro duris, ji nutaisė liūdną, bejėgišką veido išraišką. Čia ji buvo geresnė aktorė. Tokia ir pasirodė Giunteriui, laukiančiam prie išėjimo. Jis pasisveikino švytinčiomis akimis.

— Pagaliau, Lori! — ištarė jis, tarsi būtų išgelbėtas.

— Brangusis, ar tu ilgai manęs laukei? — ji taip kreipdavosi į visus meilužius, matyt, bijodama supainioti vardus.

— Pagaliau tu čia, ir tai visai nesvarbu. Aš labai tavęs pasiilgau, todėl laikas tarytum sustojo, — tarė jis giliai atsidusdamas.

Ji sudejavo.

— Kad tu žinotum, kokie nepakeliamai ilgi pasidarė man vakarai teatre, kai aš žinau, kad tu manęs lauki! Nuo tos dienos, kai mes susipažinome, aš dar labiau nei anksčiau ėmiau nekęsti teatro. Stovėti scenoje — man tikras lažas. Kaip bjauru jausti alkanus vyriškių žvilgsnius! Kokie tie vyrai įkyrūs! Jie mano, kad menininkai neturi jausmų. Užkulisiuose taip pat vien pyktis ir pavydas. Ak, Giunteri, tik su tavim jaučiuosi rami ir saugi!

Ji stipriai prisišliejo.

Giunteris tvirtai prisispaudė jos ranką.

— Greitai būsi laisva, mano Lori. Netrukus tapsi mano žmona. Artimiausiu laiku aš pakalbėsiu su tėvu.

Ji paslapčia, tiriančiu žvilgsniu, žiūrėjo į jį. Giunteris nepastebėjo akyse klastos.

— O jei tavo tėvas neduos sutikimo vedyboms su kažkokia vargana aktore?

— Tu vis tiek būsi mano žmona! Aš jam pasakysiu,

kad tai jau įvykęs faktas. Supratęs, kad nieko pakeisti nebegalima, jis susitaikys.

— Tu esi tikras?

— Be abejo. Gali dėl to nesijaudinti. Tikriausiai jis bambės, galbūt kiek ir patriukšmaus. Bet kai nebegalės nieko padaryti ir kai tu būsi mano žmona, jis pakeis toną. Kol dar tikėsis sukliudyti, iš visų jėgų bandys mane palenkti. Aš neabejoju. Todėl aš jau šiandien nusprendžiau vesti tave be jo sutikimo.

Lori giliai atsiduso.

— O, kad mano vargai greičiau baigtųsi! Giunteri, kai aš praradau tėvą, o kartu ir visą turtą, gyvenimas man virto sunkiu išbandymu.

Lori papasakojo Giunteriui įspūdingą pasaką apie savo tėvą ir puikią ankstesnę jo padėtį. O iš tikrųjų Lori tėvas buvo prasmegęs skolose sukčius. Su savo sėbrais jis ėmėsi nešvaraus biznio, tačiau vieną dieną žuvo nelaimingo atsitikimo metu, taip ir nespėjęs išpirkti kaltės už savo darbelius. Lori anksti neteko motinos, ir jos lengvabūdis tėvas nesigėdindamas naudojosi savo dukters grožiu tarsi įrankiu turtui kaupti. Lori buvo lygiai tokia pat vėjavaikė, kaip kadaise tėtušis. Ji gyveno lengvabūdiškai, priversdama ja rūpintis kitus. Į teatrą ji pateko tik po tėvo mirties. Lori visiškai negraužė sąžinė, ji nesuko sau galvos dėl daugybės nuolatos keičiamų vyriškių.

Tačiau prieš keletą mėnesių ji pamažu nutraukė santykius su gerbėjais, kadangi vis dar tikintis idealais Giunteris Varnekas laikė ją tyra, bejėge, nesėkmių persekiojama moterimi ir rimtai ketino vesti. Suvaidinti tokį nuostabų vaidmenį ji seniai svajojo. Lori puikiai tvarkėsi su Giunteriu ir šis lengvai leidosi vedžiojamas už nosies. Už savo palankumą ji gaudavo brangių dovanų, tačiau iš Giunterio ji nieko kito neėmė, tik gėles. Ji vaidino gudriai sumanytą komediją, tikėdamasi jį visiškai pavergti.

Jei Giunteris imdavo žavėtis jos drabužiais, ji pradė-

davo pasakoti, kad jie esą skirti scenai ir juos nupirkusi teatro direkcija. Brangius kailinius ir kostiumus ji dėvi reklamuodama firmą, o papuošalus paveldėjusi iš motinos.

— Aš negaliu jų netekti. Tai brangus atminimas. Nebent tektų parduoti iš baisaus vargo... — tarė ji Giunteriui.

Šis pabučiavo jos ranką ir tarė:

— Tau niekada neprireiks parduoti šių daiktų, Lori! Kai tau bus sunku, aš visada būsiu šalia.

Ji nevilties kupinu veidu paprieštaravo:

— Kol nesu tavo žmona, nieko negaliu iš tavęs paimti, tik gėlių, — atsakė ji.

Jis žavėjosi jos išdidumu ir netgi atsiprašė.

— Tu greitai būsi mano, ir aš galėsiu duoti tau viską.

Lori su malonumu klausėsi jo žodžių. Ji nekantriai laukė dienos, kai taps Giunterio Varneko žmona, turtingojo fabrikanto Varneko marti. Todėl ji elgėsi vis atsargiau, vengė ankstesniųjų gerbėjų ir visiškai atsidavė Giunteriui.

Be to, Giunteris iš visų meilužių jai labiausiai patiko. Lori šią akimirką jį netgi mylėjo, jeigu ši egoistė ir savanaudė iš viso mokėjo mylėti.

Tą vakarą Giunteris ir Lori rimtai aptarė vedybinius planus. Teatre jai buvo likusios dirbti vos kelios savaitės. Ji vaidino tik viename to mėnesio spektaklyje ir nuo kito pradžios ji galėjo palikti teatrą.

— Jei tėvas po savaitės neduos sutikimo vesti tave, aš vis tiek nedelsdamas užsakysiu viską, ko reikia vestuvėms. Galbūt sužinojęs, kad mes susituokėme, tėvas kurį laiką patriukšmaus, tačiau mes tuoj pat išvyksime į povestuvinę kelionę, mano mieloji Lori. O kai sugrįšime, jis bus nusiraminęs.

Giunteris iš tiesų tikėjo tuo, ką kalbėjo. Jis buvo įsitikinęs, kad šį kartą viskas susiklostys pagal jo planą.

Lori labai rūpėjo, kur jie vyks po vestuvių. Jai su

šypsena buvo leista pasirinkti pačiai. Lori plojo katučių kaip vaikas.

— Važiuojam į kalnus, Giunteri! Į Bavariją, Tirolį arba į Šveicariją! Aš dar niekada nemačiau snieguotų viršūnių. Kaip būtų nuostabu paslidinėti, kartu skrieti tiesiog į dangų virš sniego ir ledynų! Ak, Giunteri, tai panašu į sapną! — meiliai kalbėjo Lori.

— Svajonė netrukus išsipildys, mes keliausime į kalnus! — tarė Giunteris, apsvaigęs iš laimės, bučiuodamas jos putlias ir švelnias kaip kūdikio rankas. Tos rankos buvo žmogaus be sielos, bet Giunteris to nejautė, apakintas kiekviename žingsnyje meluojančios moters. Jis tikėjo Lori visa širdimi, nesuprasdamas, kad buvo jos rankose tarsi paprastas skaitiklis, skirtas skaičiuoti netrukus pasipilsiantiems turtams. Lori sekėsi dumti akis. Kaipgi sąžiningas ir jautrus Giunteris galėjo numanyti, kad tai — tik gudri komedija?

* * *

Laikas, skirtas Heinricho Varneko sūnui apsispręsti, praėjo.

Kete, šiandieną turiu pasikalbėti su tėvu ir pasakyti, kad esu susižadėjęs su Lori Leiksner. Laikykite už mane kumščius, Kete, kad viskas gerai pasisektų, — pasakė Giunteris rytą, atsisveikindamas po pusryčių.

Ji pažvelgė susirūpinusi.

— Gal nevertėtų dar jums to sakyti? Man, deja, dar nepavyko palankiau nuteikti jūsų tėvą, — neramiai paprašė ji.

Giunteris ryžtingai papurtė galvą.

— Ne, Kete. Viskas turi paaiškėti dabar. Aš daugiau nebegaliu palikti savo nuotakos tokioje nežinomybėje.

Iš Ketės krūtinės išsiveržė baimingas atodūsis.

— Tuomet aš linkiu sėkmės. Tegul viskas susiklosto laimingai. Dievas su jumis!

Jis suspaudė merginos ranką ir minutėlę žvelgė jai į akis.

— Dėkoju jums, Kete. Aš neabejoju, kad linkite man tik gero.

— O, kad jūs visada taip manytumėt, Giunteri! — išsiduodančiai nurausdama tyliai tarė Ketė.

Jis su nuostaba žvelgė jai į veidą, tik neseniai suspindusį iki šiol nepastebėtu žavesiu. Jos žvilgsnis dabar visada skverbdavosi į dažnai neramią Giunterio širdį it saulės spindulys.

Jis nusišypsojęs linktelėjo ir išėjo. Ketė dar kartą giliai atsiduso ir su neramia širdimi grįžo prie savo darbo. Jai reikėjo paskirstyti darbus tarnams, be to, ir pati turėjo daug ką nuveikti. Tačiau ką ji bedarė, visą laiką galvojo tik apie Giunterį. Ketė nežinojo, ar tikrai verta linkėti Giunteriui vedybų su Lori Leiksner. Ketė neabejojo, kad tėvas sutikimo vedyboms neduos. Ji nujautė artėjančius ginčus, rietenas ir bijojo rimto konflikto tarp tėvo ir sūnaus grėsmės. Mergina labai neramiai laukė sugrįžtančių pietauti Giunterio ir tėvo.

Giunteris išvažiavo į fabriką automobiliu. Fabrike kaip visada virė darbas. Automobilis sustojo prie administracijos pastato, ir Giunteris pakilo į savo kabinetą. Peržvelgęs atsiųstus laiškus, jis paskambino tėvui ir paklausė, ar tas negalėtų skirti jam šiek tiek laiko. Giunteris tuoj pat išgirdo atsakymą:

— Užeik, Giunteri, aš laukiu.

— Tuojau pat, tėve.

Po keleto minučių Giunteris įžengė į didelį, elegantiškai apstatytą kambarį, kuriame jo tėvas tvarkė visus reikalus. Viskas šioje didelėje gamykloje susieidavo čia.

Senasis ponas, stengęsis paskutiniu metu su Giunteriu kalbėti kaip galėdamas švelniau, sėdėjo prie rašomojo stalo. Jis pažvelgė į sūnų ir tarė:

— Kokios naujienos, Giunteri?

Šis giliai atsikvėpė:

— Tu šiandien norėjai išgirsti atsakymą į savo klausimą, užduotą man prieš savaitę. Atėjau, norėdamas pasakyti, kad tai yra neįmanoma, — Ketei Harland tapti mano žmona. Aš apie tai kalbėjausi ir su Kete. Ji irgi nemano tekėti už manęs.

Keistai blykstelėjusiomis akimis tėvas nužvelgė sūnų.

— Taip?! Ji to nemano daryti? Vadinasi, tu pasipiršai, o ji nesutiko?

— Ne, iki to mes nepriėjome. Ketės rankos aš neprašiau, bet pasakiau jai, kad tu prašai manęs tai padaryti, ir kad aš esu įsitikinęs, jog ji nenori už manęs tekėti. Ketė man visiškai pritarė.

Senojo pono kakta paraudo. Bet jis susitvardė ir prisiversdamas pasakė ramiai:

— Labai įtikėtina! Tu manai, kad tokia mergaitė, kaip Ketė Harland, pasakytų tau tokius žodžius: "Ne, jūs klystate, jūs blogai mane supratote, aš kaip tik mielai už jūsų tekėčiau..."? Juk visiškai aišku, kad tokia santūri ir save gerbianti mergaitė verčiau mirtų, nei prisipažintų tave mylinti! Ypač, jei tu dar pasakai, kad jos vesti neketini. Ketė ir negalėjo kitaip atsakyti, nes nenorėjo žemintis. Aš esu tvirtai įsitikinęs, kad ji tikrai nebūtų atsisakiusi, jei tu būtum pasipiršęs kaip pridera.

Giunteris atrodė kiek sumišęs ir prisiminė keistą Ketės susijaudinimą to pokalbio metu. Tačiau dabar jam rūpėjo kiti svarbesni dalykai, todėl jis tvirtai ir ramiai pasakė:

— Kaip ten bebūtų, tačiau Ketė žino, kad aš negaliu prašyti jos rankos. Ji taip pat žino, kad mano širdis priklauso kitai moteriai, kuri yra mano sužadėtinė.

Tėvas pasižiūrėjo į sūnų grėsmingai, tarytum būtų nujautęs kažką negero ir ramiai, tačiau sunkiai susivaldydamas, paklausė:

— Ir kas gi yra ta moteris? Aš manau, kad ji priklauso mūsų luomui ir yra verta Varnekų vardo.

Giunteris sukando dantis. Jis žinojo, kad dabar pra-

sidės negailestinga dvikova.

— Moteris, kuriai aš pasipiršau, nėra iš mūsų visuomenės sluoksnio, tačiau ji verta bet kokio vardo, nepaisant to, kad yra nepasiturinti aktorė. Dar labiau aš ją vertinu už tai, kad ji, likusi be tėvų, nepabūgo sąžiningai kovoti dėl savo vietos gyvenime. Todėl aš prašau tavęs, mielas tėve, aš retai ko nors tavęs prašau, tačiau šį kartą darau tai iš visos širdies, — laimink mano santuoką su Lori Leiksner.

Senasis ponas sunkiai kovojo su kylančiu pykčiu. Tada jis staiga pašoko, įsitempė ir trenkė kumščiu per stalą. Jo balsas buvo tvirtas ir nepermaldaujamas.

— Niekada!

Šis žodis nuskambėjo aštriai ir veriančiai. Jis buvo ištartas negailestingai griežtai. Tėvas žiūrėjo į sūnų tiesiai ir nepalenkiamai.

— Tėve! — maldaudamas suriko Giunteris.

Senis mostelėjo ranka, tarytum būtų norėjęs perrėžti juos skiriančią erdvę:

— Aš pasakiau "Niekada"! Ši kekšė niekada neįžengs į mano namus!

Giunteris užsiplieskė tarsi nuo botago kirčio.

— Tėve! Tu drįsti įžeidinėti mano nuotaką?! — lyg nesavas suriko jis.

— Aš drįstu vadinti ją tikruoju vardu.

Giunteris sugniaužė rankas ir iš visų jėgų prisivertė nurimti.

— Jeigu tu supranti, ką kalbi, tai tu apšmeižei mano sužadėtinę.

— Niekas jos neapšmeižė. Aš pats mačiau ją kartu su vienu vyriškiu, kurį gerai pažįstu kaip paskutinį mergišių. Jie kartu išėjo iš abejotinos reputacijos užeigos.

Šie žodžiai Giunterį paveikė, tačiau jis išsitiesė ir paskubomis tarė:

— Meno žmogus neturi gyventi atsisiskyręs kaip koks vienuolis. Aš žinau, kad ji keletą kartų negalėjo atsisa-

3*

kyti gana abejotinų kvietimų. Tai juk visiškai normalus dalykas. Ji, be abejonės, nutraukė visas tokias pažintis. Ji man ne kartą guodėsi, kad taip ir neteko sukurti šeimos, kurioje ji pagaliau galėtų pasijausti saugiai. Todėl niekas, net ir mano tėvas, neturi teisės jos smerkti!

— Vis dėlto tau teks patirti mano "padėką" už familiarius ryšius su panele Leiksner!

Kaip atžariai tai ištarė senasis ponas! Pagaliau pratrūko ir Giunterio atkaklumas:

— Aš tau atsilyginsiu už jos įžeidimą. Aš ją vis tiek vesiu!

— Ne! Aš neleisiu to padaryti!

Aš nebe vaikas, tėve, ir esu pats sau šeimininkas! Man nereikalingi tavo patarimai. Aš pats sau išsirinksiu žmoną!

Heinrichas Varnekas kurį laiką žvelgė tylėdamas. Kaip galėdamas jis nuramino jaudulį, po to tvirtai ir griežtai tarė:

— Na gerai. Tačiau aš duodu žodį, kad tu niekada neišgirsi pritarimo vedyboms su šia moterimi.

Giunteris nebegalėjo sutvardyti užsispyrimo:

— Tavo žodis prieš manąjį — aš daviau žodį savo nuotakai. Aš jo laikysiuos, o pažadą įvykdysiu!

Heinrichas Varnekas taip sugniaužė kumščius, kad net kaktoje iššoko gyslos.

— Tikiuosi, kad tu dar pagalvosi, kadangi aš pažadu, jog tą pačią dieną, kai tu vesi tą mūsų vardo nevertą moterį, aš atimsiu iš tavęs paveldėjimo teisę. Tu girdi? Aš pažadu! Ta moteris neįkels kojos į mano namus. Greičiau jau tu būsi iš jų išvarytas!

Dabar ir Giunterio kaktą išvagojo gyslos.

— Po tavo žodžių man nebėra reikalo ilgiau mąstyti. Tau leidus, aš išeisiu dabar. Norėčiau nepamiršti, kad esu tavo sūnus.

— Keliauk. Aš tikiuosi, kad to niekada nepamirši. Atmink, kad aš savo pažadą ištesėsiu.

Giunteris dar kartą pažvelgė į suakmenėjusį ir griež-

tą tėvo veidą. Jo akyse tarytum šmėstelėjo skausmas. Giunteris greitai apsisuko išeiti.

— Iki pasimatymo, tėve!

— Iki pasimatymo!

Išėjęs Giunteris sugebėjo kiek nusiraminti.

Tėvas, žinoma, norėjo jį tik išbandyti. Po vedybų jis įsitikins, kad Lori verta Varnekų vardo ir liausis grasinęs.

"Svarbu tik neišsigąsti", — įkalbinėjo save Giunteris.

Jis tvirtai nusprendė nedelsiant paskirti vestuvių dieną.

* * *

Sunkiai alsuodamas Heinrichas Varnekas žvelgė sūnui įkandin. "Mano pažadas jo nesustabdys", — manė jis.

Senasis ponas stengėsi susikaupti. Kažkas turėjo įvykti, kad Giunteris būtų išgelbėtas. Reikėjo įrodymo, jog toji Lori Leiksner tikrai yra lengvabūdė moteris, joks idealas, kaip manė Giunteris apie būsimą nuotaką.

Nedelsdamas jis paskambino mergišiui, kurį tada matė išeinantį kartu su Lori Leiksner iš liūdnai pagarsėjusios užeigos ir kurį pažinojo.

Atsiliepė tarnas.

— Ar galėčiau pakalbėti su ponu Kiorneriu? — paklausė Heinrichas Varnekas.

— Gerbiamasis ponas išvykęs.

— Kur?

— To jis nepasakė.

— O kada jis žadėjo grįžti?

— Po dešimt dvylikos dienų.

— Ačiū. Kai jis sugrįš, pasakykite jam, kad nedelsdamas man paskambintų.

— Būtinai.

Heinrichas Varnekas padėjo ragelį. Nerasdamas vietos, jis vaikštinėjo po kambarį galvodamas, ką dar ga-

lėtų nuveikti. Jis negalėjo sieti vilčių su taip ilgai negrįšiančiu Kiorneriu. Varnekas nenorėjo laukti nieko nedarydamas.

Jis paskambino į žinomą seklių biurą ir paprašė sužinoti, kaip gyveno Lori Leiksner iki pat paskutinės dienos ir iš kur ji kilusi. Varnekas suprato, kad informacijos teks kurį laiką palaukti, tačiau jis ir nemanė, kad būtina skubėti.

Senasis ponas net neįtarė, kad jo sūnus jau prieš pietus nuėjo į santuokų biurą ir užsisakė sau su Lori Leiksner vedybų dieną. Senis, tai sužinojęs, tikrai nebūtų pasitenkinęs tuo, ką jau nuveikė.

Jis tvirtai tikėjo, kad Giunteris po kurio laiko vėl bandys gauti sutikimą vedyboms. O per tą laiką tėvas tikėjosi gauti įrodymų, kad ta moteris yra tikrai menka.

Tėvas ir sūnus grįžo pietauti beveik tuo pačiu metu. Ketė tyrinėjo juos abu baimingais žvilgsniais, tačiau iš jų veidų nieko negalėjo nuspręsti. Mergina tik pastebėjo, kad tėvas ir sūnus elgėsi žymiai santūriau nei paprastai. Ji suprato, – įvyko tai, ko labiausiai bijojo.

Mergina visaip stengėsi užmegzti žaismingą pokalbį, tačiau širdis krūtinėje plakė kaip pašėlusi.

Pagaliau šeimininkas išėjo, ir Ketė paklausė Giunterio.

— Jūs kalbėjote su tėvu, Giunteri?

— Taip, Kete. Pasakiau jam, kad mes — jūs ir aš – neketiname tuoktis.

Jis pastebėjo, kad Ketė išblyško ir akimirką iš susijaudinimo užsimerkė. Giunteris tada galėjo suabejoti, ar Ketė iš tikrųjų jam abejinga... ar žodžiai "verčiau numirti!" nebuvo skirti jam. Tačiau kam gi tokie pastebėjimai... Jam rūpėjo visai kiti dalykai.

Ketė vėl susitvardė.

— Ar jūs taip pat pasakėte tėvui, ką jūs... išsirinkote sau į žmonas? — tyliai paklausė ji.

Jis linktelėjo.

— Taip, jis žino viską. Ir... jis ne tik nedavė man

sutikimo, bet ir pagrasino, kad atims iš manęs paveldėjimo teisę.

Ketė krūptelėjo.

— Kaip baisu!

Giunteris nežymiai šypsodamasis tarė:

— Nebijokite, Kete. Taip išgąsdinti galima tik vaiką, bet ne vyrą, pasirengusį išmaitinti save ir savo šeimą. Vis dėlto dar tikiuosi įrodyti tėvui, kad mano nuotaka yra gerbtinas žmogus, kuriuo didžiuotųsi bet kuri šeima. Jeigu aš vesiu padorų žmogų, pažadai atimti iš manęs palikimą tiesiog sužlugs.

— Dieve mano! Giunteri, ką jūs darysite?

Ji perbraukė ranka sau per veidą.

— Aš darysiu tai, ką ir privalau. Jis man neduoda pasirinkti ir, kaip visada, yra neperkalbamas, nes mano norai neatitinka jo norų, — karštai tarė jis.

Ji sukaupė visą drąsą:

— Giunteri... O jeigu jis, mylėdamas savo sūnų, kitaip ir negali pasielgti? Jis myli jus, Giunteri! Jis pats man sakė, patikėkite manimi.

Giunteris kimiai nusijuokė.

— Jei jis mane mylėtų, taip neįžeidinėtų mano nuotakos. Jis tai padarė. Tėvas vėl, kaip visada, nori mane išbandyti. Turiu jam paklusti visada ir bet kokiomis sąlygomis. Čia kovoja ne tėvas ir sūnus, o vyras su vyru, žodis su žodžiu.

Ketė giliai atsiduso.

— O, kad aš galėčiau kuo nors padėti! — apmaudžiai pasiguodė Ketė.

Giunteris pažvelgė į ją nepatikliai:

— Jūs norėtumėte man padėti?

— Dievas mato!

— Man ar tėvui?

— Jums abiem.

— Vadinasi, ir man?

— Žinoma, ir jums.

— Bet kodėl, Kete? Kodėl jums ne tas pats, kaip viskas susiklostys?

Kraujas tvykstelėjo merginai į veidą, tačiau ji žiūrėjo tvirtai ir ramiai. Ji drąsiai atsakė:

— Kadangi aš bijau dėl jūsų ir tėvo. Kils didelė nesantaika, kuri jums abiem suteiks daug skausmo.

Giunterį kiek sujaudino Ketės rūpestis, tačiau jis nuvijo nerimą šalin.

— Nesibaiminkite be reikalo. Tėvas bando mano kantrybę. Iki šiol man visada tekdavo paklusti, kad ir kaip sunku būdavo. Tačiau vieną kartą teks paklusti ir jam.

— O kaip pasižadėjimas atimti jūsų teisę į palikimą?

— Jis žlugs kartu su jo nuomone apie mano žmonos abejotiną reputaciją. Tačiau jis ir šiaip manęs neišgąsdintų.

Ketė žvelgė į Giunterį su baime. Ji norėjo paklausti, kas bus, jei pasirodys, kad tėvas buvo teisus? Jei sužadėtinė tikrai pasirodys esanti neverta Varnekų vardo? Jei paaiškės, kad paskubėta vesti šią moterį?

Matydama išblyškusį ir susijaudinusį Giunterį, mergina neišdrįso ištarti šių žodžių. Ji tik pasakė:

— Vadinasi, jūs tikrai norite vesti prieš tėvo valią?

Giunteris nepanoro atskleisti Ketei visų troškimų, nenorėdamas sudrumsti nuoširdumo. Jis tepasakė:

— Pažiūrėsim, Kete. Nesukite be reikalo sau galvos. Dabar aš vykstu į fabriką padirbėti. Iki pasimatymo!

Giunteris padavė jai ranką ir išėjo.

Jei jis būtų numanęs, kas dėjosi merginos širdyje!

Ketė bailiomis, liūdnomis akimis žvelgė jam įkandin.

IV

Per kitas dvi savaites tėvas ir sūnus vengė vienas kito. Heinrichas Varnekas laukė sugrįžtančio Akselio Kiornerio ir žinių iš seklių biuro.

Ponas Kiorneris grįžti vėlavo keletą dienų, ir Heinrichas Varnekas kol kas negalėjo nieko įrodyti savo suklaidintam sūnui, norėdamas atverti jam akis.

Giunteris tuo metu slapčia rengėsi vedyboms. Jis parūpino pasus kelionei į Šveicariją, tačiau kai jie jau buvo gauti, Lori staiga užsigeidė į Garmiš Partenkircheną. Taigi kaip tik ten jie nusprendė vykti į povestuvinę kelionę, Giunteris nedelsdamas užsakė ten kambarį. Tomis dienomis Ketė ir Giunteris vieni matėsi retokai. Jis vengė kalbėti su mergina apie save, ištisą dieną prabūdavo fabrike, kur tiek daug nuveikė jam patikėto darbo, kad dabar galėjo ramiai iškeliauti. Jis vis dar tikėjosi, kad išvyks vos keletui savaičių. Giunteris buvo įsitikinęs, kad tėvo pažadas atimti iš jo palikimą buvo tik grasinimas. Juk Lori, jo manymu, buvo aukštos moralės, didelės pagarbos verta moteris, ir tėvas netrukus turės tuo įsitikinti. Tėvui, nors ir labai pykstant ant savęs už pralaimėjimą, teks nusileisti.

Giunteris paprastai mėgdavo po vakarienės išeiti pasivaikščioti. Tada jis trumpam užsukdavo pas savo sužadėtinę ir stengdavosi, kad tuo metu namuose būtų ir jos šeimininkė, pagyvenusi tarnautojo našlė. Jis vengė visko, kas būtų pakenkę Lori vardui. Giunteris nenumanė, kad tas vardas jau buvo pavojuje. Neilgai užtrukęs, jis išeidavo.

Retsykiais jis susitikdavo su draugais, tačiau dažniausiai pasukdavo namo, iš karto užsidarydavo savo kambaryje, nenorėdamas susitikti su tėvu.

Tą vakarą, likus dviems dienoms iki suplanuotos kelionės, jis pasielgė kaip anksčiau. Įžengęs prieškambarin, jis staiga sustojo ir įsiklausė. Iš muzikos kambario sklido fortepijono garsai. Jo skambėjimui netrukus pritarė stiprus, tačiau švelnus mecosopranas. Giunteris paklausė tarno:

— Kas čia dainuoja?

— Panelė Harland, maloningasis pone. Ji dažnai tokiu metu muzikuoja.

Giunteris mostelėjo ranka tarnui, o pats nusiėmė kepurę, nusimetė paltą ir tyliai nuėjo į oranžeriją, kuri buvo priešais svetainę greta muzikos kambario.

Čia, tamsoje, jis liko stovėti pats nežinodamas kodėl ir klausėsi Ketės dainavimo, kuris jį ypatingai sujaudino. Jam atrodė, tarsi jis būtų nugirdęs ilgai slėptą merginos paslaptį. Stovint atsirėmus į duris užmerktomis akimis, skambant švelniam ir aiškiam mergaitės balsui, apėmė keistas jausmas. Giunteris tarsi žvelgė į slepiamą šventenybę.

Tik užmerki man akis
Savo rankomis mielom,
Ir kančia mano nuklys
Tavo rankomis tylom.

Nuskambėję žodžiai buvo tarytum jo paties jausmų išraiška.

"Mažoji Kete, — stebėjosi jis, koks stebuklingas tavo balsas, kiek daug jame jausmo!"

Pasibaigus dainai, jis išgirdo atsklindantį iš svetainės tėvo balsą:

— Sudainuok dar kartą "Našlaitėlę", lakštingala tu mano! Tada tavęs nebekankinsiu.

— Tu nekankini manęs, dėde Heinrichai. Aš džiaugiuosi, kad savo dainomis galiu tave nors kiek pradžiuginti, — atsakė Ketė.

Tuoj pat nuskambėjo Mocarto "Našlaitėlės" įžanga, po jos — švelnus Ketės balsas:

Našlaitėlė augo pievoj,
Susigūžus ir gležna,
Našlaitėlė nuoširdžioji.

Giunteris vėl klausėsi, sulaikęs alsavimą. Jį sujaudino tylus, tragiškas sumindžiotos ir mirštančios Našlaitėlės kuklumas.

— Vargšė našlaitėlė!

Gal Ketė šia daina pernelyg atskleidė savo sielą?

Giunteris staiga panoro įeiti vidun, švelniai paglostyti šviesius Ketės plaukus ir pasakyti: "Vargšele tu, našlaitėle!"

Tačiau jis nenorėjo susitikti su tėvu ir, išgirdęs kaip Ketė uždaro fortepijoną, išėjo ir tyliai užsidarė savo kambaryje.

Kitos dienos rytą jis susitiko su Kete prie pusryčių stalo, dar nepasirodžius tėvui.

— Aš labai pykstu ant jūsų, Kete, — pasakė jis, įdėmiai žvelgdamas į ją, visiškai kitaip nei anksčiau.

Nustebusi Ketė pakėlė akis.

— Už ką? Ką aš jums padariau?

Jis vėl keistai pažvelgė į merginą.

— Jūs didelė šykštuolė, Kete.

Ketė papurtė galvą:

— Nesuprantu.

— Jūs nuslėpėte nuo manęs didelį turtą, kuriuo aš būčiau galėjęs dažnai pasidžiaugti. O tai man pavyko tik vakar, paslapčiomis. Pavogiau iš jūsų dvi dainas. Jūs juk galėjote jas padovanoti man savo noru, kaip jūs, atrodo, tai gana dažnai darote mano tėvui.

Ketė stipriai paraudo.

— Jūs girdėjote mane dainuojant?

— Taip, Kete. Po to aš ilgai negalėjau užmigti. Man ausyse vis skambėjo jūsų dainos. Aš vis galvojau, po kieno gi kojomis ta vargšelė našlaitėlė troško numirti?

Ketė išblyško ir pašoko.

— Kaip jūs drįsote slapta klausytis? Juk tai... tai...

Ji nutilo ir sugniaužė virpančias rankas.

Giunteris žvelgė į Ketę taip, tarsi jam nuo akių būtų nukritusi viską dengusi uždanga.

— Kete!

Ji sukaupė visas jėgas, išsigandusi, kad gali išsiduoti, prisivertė nusišypsoti ir tarė:

— Na gerai, Giunteri. Aš tiesiog nepatogiai jaučiuo-

si, kad jūs girdėjote mano mergiotišką dainavimą. Nesigėdinu to prieš dėdę Heinrichą, tačiau daugiau aš nenorėčiau niekam dainuoti. Todėl man šiek tiek nesmagu, kad jūs išgirdote mano įkyrų dainavimą.

Šie žodžiai įtikino Giunterį, kad jis, matyt, klydo, manydamas esant kitą susijaudinimo priežastį. Jis papurtė galvą:

— Jūsų dainavimas man vis dėlto patiko ir aš tikiuosi, kad girdėjau jus ne paskutinį kartą. Tėvas tikrai taikliai jus pavadino lakštingala.

Ketę išgelbėjo įėjęs Giunterio tėvas. Papusryčiavę abu ponai išvyko į fabriką.

Vakare Giunteris dar kartą nuėjo pas savo sužadėtinę, norėdamas aptarti svarbiausius vedybų reikalus. Jos turėjo įvykti rytoj.

Giunteris paaiškino Lori, kad jiems kol kas būtų geriau susituokti tik santuokų biure.

— Bažnyčioje mes susituoksime vėliau, kai tėvas palaimins mūsų santuoką, Lori, — pasakė jis.

Jis vis dar tikėjo, kad tėvui teks nusileisti, kai nebebus įmanoma ką nors pakeisti.

Tą vakarą, matydamas Lori dar žavesnę nei paprastai, jis pasakė:

— Kai mano tėvas su tavimi geriau susipažins, jis, kaip ir aš, negalės atsispirti tavo žavesiui.

Lori šelmiškai nusišypsojo. Ji puikiai mokėjo pavergti vyrų širdis, — suries į nagą ir senąjį bambeklį.

— Aš labai stengsiuosi pakeisti jo priešišką nuostatą, Giunteri.

— Tau pavyks gerai sutarti ir su Kete Harland.

Ji atidžiai, tiriančiu žvilgsniu pažvelgė į Giunterį.

— O kokie ryšiai sieja tave su ta moterimi?

— Aš juk tau jau sakiau, Lori. Ji yra tėvo geriausio draugo duktė. O šiaip — ji yra geroji mūsų namų dvasia. Jei ne ji, tai tarp manęs ir tėvo būtų tikrai įvykęs ne vienas rimtas konfliktas. Žinai, aš net nebeįsivaizduoju namų be šviesiaplaukės Ketės.

Lori sudūrė pirštų galus.

— Tačiau, Giunteri. Aš nelabai įsivaizduoju, kaip bus tada, kai į tavo tėvo namus įžengsiu aš. Tu sakai, kad mes tikrai ten gyvensime, nes namuose visiems mums bus pakankamai vietos. Aš, žinoma, mielai gyvensiu su tavo tėvu po vienu stogu ir jau dabar džiaugiuosi galėsianti būti jam reikalinga. Bet šita svetima mergaitė? Kaip man reikės su ja elgtis?

— Tikriausiai kaip su seserimi, Lori, — šiltai ir nuoširdžiai tarė Giunteris. — Jūs tikrai gerai sutarsite, nes Ketė yra mielas ir geras žmogus.

Ji prisišliejo prie jo ir pažvelgė kaip įsižeidęs vaikas.

— Aš jau imu pavydėti tos Ketės. Tu apie ją nuolat kalbi taip šiltai ir nuoširdžiai, lyg ją mylėtum.

Giunteris nusijuokė ir žavėdamasis pabučiavo ją į gražias lūpas.

— Miela Lori! Tau nereikia niekam nieko pavydėti. Ketė man kaip sesuo.

Lori atsiduso.

— Noriu, kad priklausytum tik man, ši svetima mergaitė tau nieko neturėtų reikšti. Tu supranti mane? Aš labai noriu būti su tavim viena.

Giunteris palietė Lori skruostus.

— Nesirūpink, mano Lori. Mūsų namas pakankamai didelis, kad būtų galima išvengti susitikimų. Be to, Ketė taktiška ir labai kukli. Tu greitai ją pamilsi.

Giunteris giliai atsiduso ir pamanė: "O, kad aš jau dabar galėčiau parvesti tave į tėvo namus!"

— Apie ką tu taip dūsaudamas galvoji, Giunteri?

Jis nusišypsojo ir, glausdamas savo lūpas prie jos plaukų, išsisukinėdamas pasakė:

— Aš tik maniau tavęs paprašyti, kad tu pakeistum šukuoseną.

— O kodėl? Negi tau nepatinka mano garbanos?

— Jos tiesiog žavingos! Tačiau nepamiršk, kad nuo šiol tu būsi ponia Varnek, o ne aktorė Lori Leiksner.

Tu turėsi atrodyti solidžiai, atstovausi firmai. Aš noriu tavęs paprašyti, kad užsiaugintum plaukus ir nešiotum paprastesnę šukuoseną.

Lori nusijuokė.

— Ak, Giunteri! Ne taip jau greitai plaukai ataugs.

— Jei tu jų nekirpsi ir negarbanosi, grįžus iš povestuvinės kelionės juos bus galima sutvarkyti ir kitaip. Tai reikės padaryti dar prieš pasirodant tėvui.

— O gal aš tada atrodysiu kaip paukščių baidyklė?

Giunteris delnais stipriai suėmė jos plaukus ties sprandu.

— Tik pažiūrėk! Dabar atrodo puikiai. Paprasčiau ir aristokratiškiau.

Lori pažvelgė į veidrodį. Tiesą pasakius, jai ir pačiai garbanos jau buvo atsibodusios. Ji nusišypsojusi linktelėjo:

— Kaip nori, Giunteri.

Tariamas paklusnumas Giunterį sužavėjo, ir jis pabučiavo jai ranką. Sužadėtiniai dar kurį laiką paplepėjo su šeimininke ponia Šmeidler, kuri kartkartėm kažkodėl labai susidomėjusi pažvelgdavo pro langą.

Po to Giunteris atsisveikino.

— Iki rytojaus, mano Lori! Apie dešimtą valandą užeisiu pasiimti tavęs, — pasakė jis.

Grįždamas namo, jis galvojo, kad Lori tapus šeimininke, Ketė greičiausiai pateks į sunkią padėtį.

Vargšė našlaitėlė, užjausdamas Ketę, galvojo Giunteris. Jam atrodė, kad jis nesąmoningai ir nenorėdamas nuskriaudė Ketę. Kai išgirdo ją dainuojant, jis nuolat turėjo ginti šalin mintį, kad tėvas, matyt, buvo teisus sakydamas, jog Ketė pernelyg išdidi, kad išdrįstų prisipažinti jam esanti neabejinga.

Tačiau ir šį kartą jis atsikratė tos minties. Giunteris negalėjo galvoti apie ką nors kitą, tik apie tai, kad rytoj Lori bus jo. Aistringai geisdamas tos moters, jis pamiršo viską, net tėvo pyktį.

Tuo metu Lori jau krovėsi lagaminą. Rytoj ryte, tuoj

po sužieduotuvių, Giunteris nueis pas tėvą ir praneš apie įvykusią santuoką. Tada jaunoji pora išvyks į povestuvinę kelionę. Giunteris mažai tikėjosi, kad tėvas iš karto atsileis ir priims Lori į savo namus. Todėl jam atrodė, kad bus geriausia, jei jie išvyks keletui savaičių. Per tą laiką tėvo pyktis kiek atlėgs ir, be to, jį dar palankiau nuteiks Ketė. Jis būtinai norėjo to paprašyti Ketės rytoj, prieš išvykdamas. Giunteris žinojo, kad prašys jos ne tuščiai.

Ponia Šmeidler padėjo Lori krautis daiktus ir visą laiką gana įkyriai ir ne itin delikačiai plepėjo. Ponia Šmeidler žinojo apie Lori daugiau, nei šiai norėjosi, todėl Lori jai leido šnekėti bet ką.

— Žinote, panele Lori, šitos panelės Harland aš irgi nepageidaučiau, jei aš būčiau jūsų vietoje, — pasakė ji.

Lori, truktelėjusi pečiais, pažvelgė į apkūnią savo šeimininkę, kuri nuolatos stengėsi pasirodyti dora ir dažnai norėdavo kitus pamokyti.

— Nesirūpinkite, mano mieloji ponia Šmeidler, aš greitai atsikratysiu ta mergina. Galbūt bus galima ją ištekinti, tikiuosi, kad ji pakenčiamai atrodo.

— Jūs teisi! Užteks ir uošvio, gyvenančio tuose pačiuose namuose. Su vyrais jūs susitvarkysite, tai jūs mokate. Jūsų sužadėtinis, atrodo, yra labai geros nuomonės apie tą panelę Harland. Jis ją nuolat taip giria. Apskritai jis juk yra grynų gryniausias idealistas. Apie visus žmones galvoja tik gerai. Jums nebus su juo sunku, reikės tik skrupulingai rūpintis išvaizda. Man tiesiog juokinga, kodėl jis, kuris rytoj jau taps jūsų vyru, nenori nė pusės valandėlės pabūti su jumis vienu du...

Lori dirbtinai nusišypsojo, bet netrukus nutaisė rimtą miną:

— Taip, būtina pasirūpinti savo išvaizda.

Ponia Šmeidler bičiuliškai stuktelėjo Lori į pašonę.

— Jeigu jis tik žinotų, kiek kartų jūs čia esate buvusi viena su kitais meilužiais!

Lori nenorėjo leistis į pernelyg artimą draugystę su ponia Šmeidler. Ji staiga atsitiesė didinga teatrališka poza ir griežtai paklausė:

— Ką jūs tuo norite pasakyti, ponia Šmeidler?

Toji nenorėjo pyktis su būsimąja turtingojo Varneko žmona, iš kurios dar tikėjosi gauti nemažai naudos. Ji dar kartą erzindama stuktelėjo Lori.

— Negi negalima kiek pajuokauti, panele Lori? Mes juk esame vienos, ir jūs gi žinote, kad aš niekam nieko nepasakysiu.

Tačiau Lori pastebėjo, kaip klastingai žybtelėjo šeimininkės akys.

— Mieloji ponia Šmeidler, mano sužadėtinis žino viską, kas buvo anksčiau. Aš prisipažinau, kad buvau trokštama ir kitų vyrų. Jis taip pat žino, kad buvau vieniša, visų palikta likimo valiai, kad pati turėjau kovoti dėl savo garbės išsaugojimo. Pagaliau mano dorovingumą įrodo ir tai, kad aš taip ilgai galėjau naudotis jūsų namų pastoge. Jūsų globojama, aš buvau visiškai saugi, ar ne tiesa? Jūsų slenksčio nebūtų išdrįsęs peržengti joks meilužis. Tai aš pasakiau ir savo sužadėtiniui. Jeigu būčiau abejojusi jūsų dorovingumu, irgi nebūčiau pas jus ilgai užsibuvusi.

Taip gudrioji Lori nugalėjo ponią Šmeidler jos pačios ginklu. Dabar Lori, vaikiškai šypsodamasi, stovėjo prieš veidrodį ir gėrėjosi savo gražia šilkine skara, apsukta apie kaklą.

Ponia Šmeidler pasiskubino pritarti, kad Lori, be abejonės, buvo saugi jos globojama.

— Aš tą patį pasakiau jūsų sužadėtiniui, panele Lori. Mes juk liksime geros draugės ir po to, kai jūs tapsite pasiturinčia ponia Varnek, ar ne tiesa?

Lori maloniai linktelėjo.

— Savaime suprantama, ponia Šmeidler. Aš niekada nepamiršiu tokios motiniškos jūsų globos.

Lori, be abejo, puikiai suprato, kad ponia Šmeidler tylės iki tol, kol tikėsis iš jos gauti kokios nors naudos. Todėl teko ir tam užkirsti kelią. Nors Lori nebuvo baili

ir galėjo pati visaip gudraudama išvengti nemalonių situacijų, tačiau dabar jai buvo būtina pasirūpinti tuo, kad Giunteris iki pat vestuvių, iki uošvio susitaikymo, tikėtų nepriekaištinga jos praeitimi. Ji puikiai suprato, jog Giunteris nebūtų jos vedęs, netikėdamas, kad ji visiškai dorovinga. O kai ji tik taps jo žmona, tikrai susitvarkys ir su Giunteriu, ir su savo uošviu.

Puikiausiai viena kitą suprasdamos, jos baigė pakuoti lagaminus ir Lori visiškai rami nuėjo miegoti.

V

Kitos dienos rytą, prieš pusę dešimtos, atvažiavo Giunteris ir išsivežė nuotaką į santuokų biurą. Čia jie susitiko su abiem Giunterio užsakytais sutuoktuvių liudininkais. Po kelių minučių santuoka buvo įregistruota. Tada jaunoji pora ir liudininkai kartu papusryčiavo ponios Šmeidler namuose. Vėliau Giunteris ir abu liudininkai atsisveikino su damomis.

— Lori, aš grįšiu pas tave kuo greičiau. Tik pakalbėjęs su tėvu ir Kete Harland, aš iš karto būsiu čia, — pašnibždėjo jis Lori, žvelgdamas į ją susižavėjęs.

Lori šį rytą buvo ypač rūpestingai pasidažiusi ir tiesiog akino savo grožiu. Tai, kad jaunajam vyrui buvo sunku su ja išsiskirti, buvo atleistina.

Ji švelniai jam linktelėjo.

— Aš skaičiuosiu sekundes, kol tavęs nebus šalia manęs, mylimas vyre! — tarė Lori žiūrėdama aistringai degančiomis akimis.

Giunteris ištrūko į lauką ir trumpiausiu keliu pasuko fabriko link, norėdamas pasikalbėti su tėvu.

Tuo metu, kai sūnus tuokėsi santuokų biure, Heinrichas Varnekas pagaliau sulaukė seniai trokštamo vizito. Vos tik grįžęs iš kelionės, pas jį atvažiavo Akselis Kiorneris.

— Gerbiamas pone Varnekai, mano tarnas pasakė, kad jūs keletą kartų norėjote su manimi pasikalbėti kažkokiu neatidėliotinu reikalu. Todėl aš tuojau pat ir išsiruošiau. Kuo galiu jums pasitarnauti?

Heinrichas Varnekas paprašė svečią prisėsti ir pasiūlė jam užsirūkyti. Padėkojęs šis atsisakė.

— Ačiū jums, pone Kiorneri, kad atvykote nedelsdamas. Norėčiau užduoti vieną labai asmeninį klausimą. Prašau, nepamanykite, kad klausiu iš smalsumo. Tam yra kur kas rimtesnių priežasčių.

— Prašau dėl to nesirūpinti. Klauskite.

Heinrichas Varnekas atsisėdo priešais svečią ir perbraukė delnu sau per kaktą.

— Taigi. Prieš kurį laiką vieną vakarą aš mačiau jus kartu su aktore panele Lori Leiksner, išeinančius pro vienas žinomos vyninės duris. Atvirai kalbant, mano sūnus įsimylėjo tą damą.

Akselis Kiorneris linktelėjo.

— Žinau, nes man teko duoti kelią jūsų sūnui, — tarė jis su ironišku kartėliu.

— Taigi, ar jūs tikrai artimai bendravote su šia dama? Mano sūnus laiko ją esančią nepriekaištingos reputacijos ir aukštos moralės. Jis — idealistas. Aš abejoju, ar verta šią moterį taip labai vertinti. Kadangi mane tai jaudina, aš kreipiuosi į jus. Aš duodu žodį, kad niekas be manęs ir mano sūnaus nesužinos, ką jūs atsakėte į mano klausimą: kokie ryšiai jus siejo su šia moterimi? Aš sąmoningai sakau — siejo. Juk jūsų santykiai jau nutrūkę?

Akselio Kiornerio veidas kiek persikreipė, jis nervingai truktelėjo pečiais:

— Ką gi, gerbiamas pone Varnekai, jūs stumiate mane į nejaukią situaciją. Nors aš esu nevedęs ir niekam neįsipareigojęs, tačiau galų gale reikia būti tikru kavalieriumi, net ir... Na taip, net ir prieš panelę Leiksner.

Heinrichas Varnekas linktelėjo:

— Suprantu jūsų nuostatą, tokie žodžiai mane įtikina. Jie jau ir yra pripažinimas, kad panelės Leiksner reputacija priklauso nuo jūsų tylėjimo.

— Aš to nepasakiau.

— Ne, ne. Jūs pasakėte atsargiau. Tačiau, nepaisant to, aš jus supratau. Bet, deja, to nepakanka. Tai turėtų suprasti ir mano sūnus. Tik baimė dėl sūnaus verčia mane būti tokį netaktišką. Trumpai ir aiškiai tariant, mano sūnus yra taip įsitikinęs šios damos nepriekaištingumu, kad net nori ją vesti.

Akselis Kiorneris suglumęs krūptelėjo:

— Dėl Dievo meilės! Tokios moters negalima vesti! — visiškai sumišęs tarė jis.

Heinrichas Varnekas giliai atsikvėpė:

— Dabar jūs patvirtinote mano nuogąstavimus. Jie buvo ne be pagrindo.

Akselis Kiorneris perbraukė delnu per savo nepriekaištingą sklastymą ir pasijuto labai nejaukiai.

— Man tai tiesiog ištrūko nepagalvojus. Tačiau žinodamas svarbą, aš negaliu gailėtis savo žodžių. Visiškai suprantu jūsų nerimą, tačiau sūnaus, pone, aš nesuprantu. Niekada nebūčiau palaikęs jo tokiu idealistu. Velniai griebtų! Jei jis užsigeidė prašyti jos rankos, tai turi tuoj pat atsisakyti! Jis privalo kaip nors išsipirkti. Papuošalu, čekiu ar dar kuo nors. Na, aiškiau aš negaliu pasakyti, pone Varnekai.

Senasis ponas sunkiai atsiduso:

— Ne, ne. Jums nereikia pasakyti aiškiau. Tačiau mano sūnų ši teatro dama visiškai užkerėjo. Norėdamas atverti akis, aš turiu turėti įrodymų, nes kitaip jis vėl man pareikš, kad jo žmona šmeižiama. Ar negalėtumėte jūs pasiryžti ir tiesiog paaiškinti mano sūnui, kad panelė Leiksner buvo jūsų meilužė?

Akselis Kiorneris pašoko ir perbraukė ranka sau per veidą.

— Tai velniškai nemaloni situacija, pone Varnekai! Vardan jūsų sūnaus aš turiu nusižengti savo princi-

pams! Aš buvau šiek tiek užpykęs ant jo, kadangi jis pasirodė labai ne laiku. Vis dėlto panelė Leiksner yra nuostabus žmogus. Ji tikrai žavaus būdo, taip nuostabiai meluoja, kad niekada nejauti nuobodulio. Aš... Aš nebūčiau jos metęs, jei ji nebūtų man trumpai ir įtikinamai paaiškinusi, kad mums reikia skirtis, nes ji turinti išvykti dirbti kitur. Tai vis dėlto buvo gana padoru, ir aš, kaip sakiau, nujaučiau, kad jūsų sūnus mane nukonkuravo. Apie vedybas aš, žinoma, neturėjau jokių minčių. Jis atėmė iš manęs daugybę nuostabių akimirkų, kurias būčiau galėjęs patirti, draugaudamas su panele Leiksner. Ir atsilygindamas dabar turiu savo netaktiškumu išgelbėti jį nuo kvailystės? Jūs per daug iš manęs reikalaujate.

— Tai jūs darote ne mano sūnui, o tiesiog man, pone Kiorneri.

Kiorneris giliai atsiduso:

— Duokite man laiko pagalvoti. Esu tiesiog abstulbintas. Jūsų sūnų perspės jau vien tai, jei jūs pakartosite mano netyčia ištrūkusius žodžius. Man tikrai reikia pagalvoti, ar aš galėsiu jums pateikti kitų įrodymų. Padėtis labai bjauri: iš vienos pusės man norisi išvaduoti jus nuo rūpesčių, kadangi jus labai gerbiu, tačiau, antra vertus, man labai bus nemalonu jaustis prieš beginklę moterį budeliu. Taigi, atsiprašau. Dar šiandien pranešiu, ką nusprendžiau.

— Aš dėkoju jums ir prašau atminti, kad man tai svarbu. Sūnus yra toks idealistas, kad jį pagydyti gali tik faktai. Juos pateikęs ar išsakęs, jūs labai man pasitarnausite.

— Na gerai. Aš jums tai pranešiu. O dabar prašau man atleisti.

Tada Akselis Kiorneris skubiai išėjo. Heinrichas Varnekas sustingusiu žvilgsniu pažvelgė jam įkandin ir nejučia kartojo šūksnį, kuris išsiveržė pro svečio lūpas:

— Dėl Dievo meilės! Tokios moters negalima vesti!

Jis gerai įsiminė šiuos žodžius. Varnekas nuo rašo-

mojo stalo griebė telefono ragelį ir susuko sūnaus kabineto numerį. Niekas neatsakė. Po to jis paskambino pagrindinio įėjimo durininkui, kuris iš savo vietos galėjo matyti visus įeinančius ir išeinančius.

— Ar mano sūnus dar viduje? — paklausė jis.

Durininkas pranešė jam, kad Giunteris šiandien dar nebuvo pasirodęs. Heinrichas Varnekas įsakė jam atsiųsti sūnų į kabinetą, kai tik jis pasirodys.

Ilgai ir neramiai žingsniavo senasis Varnekas po kabinetą. Atrodė, kad sūnus nesirodo jau amžinybę.

Pagaliau Giunteris įėjo. Jis dar nebuvo nusirengęs palto, rankoje nešėsi skrybėlę.

— Tu nori su manimi pasikalbėti, tėve? Aš ir taip būčiau pas tave atėjęs, kadangi irgi turiu kai ką pranešti. Prašau, tu pirmas išdėstyk savo reikalą, — tarė jis, kaip galėdamas ramiau.

Senasis ponas susitvardė.

— Mano sūnau, aš norėjau tavęs paklausti, ar tu vis dar esi nusiteikęs vesti tą panelę Leiksner?

Giunteris įsitempė. Kurį laiką jis svyravo, nes žinojo, kad tėvo laukia didelis smūgis. Tačiau jis nenumanė, kad smūgis bus mirtinas.

— Tėve, aš atėjau, norėdamas tau pranešti, kad šiandieną aš įregistravau savo santuoką. Lori yra mano žmona, — tvirtai ir aiškiai tarė jis.

Vos tik ištaręs šiuos žodžius, jis iki širdies gelmių išsigando. Tokio savo žodžių poveikio jis nelaukė.

Tėvas mirtinai išbalo ir bejėgiškai susmuko į krėslą, tarsi jį visiškai būtų apleidusios jėgos. Jis sėdėjo sugniuždytas, jo rankos drebėjo.

— Štai... štai ką tu su manimi padarei? Pasakyk, kad tai netiesa!.. Pasakyk! — sudejavo jis.

Giunteris iš karto suprato, kad tai nebuvo jo kantrybės išbandymas. Šiaip jau visada ramiame tėvo veide jis įžvelgė tikrą nusivylimą. Iš Giunterio griežto užsispyrimo neliko beveik nieko. Jis vos bepajėgė išlaikyti kovingą nusiteikimą.

— Tu man nepalikai teisės pasirinkti, tėve. Aš buvau pažadėjęs Lori, o tu davei žodį man, kad niekada nelaiminsi mūsų vedybų. Taigi man teko ištesėti žodį be tavo sutikimo.

Dabar nusiramino ir senasis ponas.

— Tu leidiesi apgaunamas to dailaus veidelio kaip koks berniokas! Vardan šios moters tu išdavei tėvą! Tačiau Dievas mato, kad ji labai apsigauna! Girdėjai mano pažadą, ir aš jį ištesėsiu. Šis žmogus neperžengs mano namų slenksčio, kol aš gyvas, po mano mirties — taip pat ne! Tu pasirinkai ne mane, o ją! Palik šią moterį, ir tėvų namai bus tau atviri. Užtrink tą gėdos dėmę, kuria tu sutepei Varnekų vardą!

Tai tėvas ištarė kimiu balsu, tvardydamas jaudulį. Jo akyse spindėjo skausmas.

Tačiau Giunteris išgirdo tik tai, kad Lori buvo pavadinta gėdos dėme. Jis įsitempė — atkaklus ir išdidus.

— Kuo tu labiau užgauliosi mano žmoną, tuo atkakliau aš ją ginsiu. Jos visiškai nepažindamas, tėve, be paliovos neteisingai ją žemini ir įžeidinėji.

— Neteisingai? Jei aš būčiau neteisus, tai krisčiau ant kelių, prašydamas atleidimo. Štai šiame krėsle prieš valandą sėdėjo žmogus, kuris tą moterį pažįsta geriau nei tu ir aš, vienas iš jos meilužių. Kai jam pasakiau, kad tu nori ją vesti, jis ištarė: "Dėl Dievo meilės! Tokios moters negalima vesti!"

Giunteris susigūžė tarsi nuo smūgio.

— Kas jis toks? Pasakyk man jo pavardę! Aš su juo susidorosiu!

— Aš nepasakysiu jo pavardės, kad tu nepadarytum dar vienos kvailystės.

— Tai šlykštus šmeižikas! Galbūt tai vienas iš tų atstumtųjų frantų, nesėkmingai maldavusių Lori palankumo. Aš reikalauju, pasakyk man jo pavardę, kad aš galėčiau tau įrodyti tikrą šmeižtą!

Senasis ponas giliai atsiduso:

— Deja, taip nėra. Jis nenoriai sutiko man prisipa-

žinti, kad jį siejo ryšiai su ta moterimi. Santykius jam teko nutraukti, kai įsikišai tu. Galbūt jis dar pateiks įrodymų. Jis paprašė laiko pagalvoti.

— Vadinasi, tu tiki svetimu vyriškiu labiau nei savo sūnumi?

Senasis ponas staiga pašoko ir trenkė kumščiu per stalą:

— Mano sūnus — kvailys! Tuo žmogumi aš tikiu bent jau labiau nei žmogysta, apie kurią jis pasakė: "Ji taip nuostabiai meluoja, kad su ja niekada nejauti nuobodulio". Taip kalbama apie moterį, kuriai tu padovanojai savo garbingą vardą! Taigi žinok: kol tu būsi su ja, mes negalėsime sėdėti prie vieno stalo, ir jei tu neapsigalvosi — taip bus visą laiką! Aš suradau tau patį brangiausią deimantą, o tu, kaip koks kvailas vaikėzas, susigrabaliojai purve kažkokią stiklo šukę. Nenoriu teršti savo namų; ta moteris niekada neperžengs mūsų namų slenksčio! Iš palikimo tau lieka tik tai, kas įstatymu numatyta. Aš savo pažado nelaužysiu ir tai mano paskutinis žodis!

Giunteris minutėlę tylėjo. Jį sukrėtė jo paties jausmai ir paveikė tėvo akyse atsispindėjęs pyktis. Po to jis susikaupė.

— Tada aš nebeturiu ką pasakyti, tėve. Aš eisiu ten, kur man priklauso — pas savo žmoną. Negrįšiu anksčiau, nei tu pats mane pašauksi. Kartu su mano žmona!

Senasis Varnekas sugniaužė kumščius:

— Su ja — niekada!

— Tada lik sveikas, tėve!

— Eik!.. Nebeturiu jėgų...

Giunteris prieš išeidamas dar kartą pažvelgė į tėvą, ir, matydamas jį sėdintį visiškai sugniuždytą ir sumišusį, pajuto skausmą. Dar niekada nebuvo matęs tėvo tokio. Jis jį pažinojo kaip išdidų ir bebaimį, tvirtą ir nepermaldaujamą. Giunteris netgi panoro grįžti ir pasakyti jam kokį gerą žodį, tačiau tėvas, piktai atsitiesdamas, mostelėjo jo pusėn:

— Eik!

Ir Giunteris išėjo.

Lėtai ir nedrąsiai jis lipo laiptais žemyn. Heinrichas Varnekas degančiomis akimis žvelgė į duris. Jis užsidengė rankomis veidą.

— Dėl kažkokios kekšės! — bejėgiškai sudejavo jis.

Taip jis išsėdėjo ilgai, nejudėdamas, kol galų gale, sutelkęs visas jėgas, apsiramino. Kiek ši valanda atsiėjo jam jėgų, žinojo tik jis vienas.

VI

Giunteris tuoj pat nuvažiavo namo. Kankinamas prieštaravimų, jis norėjo dar kartą pasimatyti su Kete. Apie Lori dabar negalvojo. Prieš pasirodant jai akyse, jam būtinai reikėjo nusiraminti. Giunteris norėjo viską papasakoti Ketei. Tik ji viena galėjo dabar nors kiek sušvelninti tėvo užsispyrimą. Nors Giunteris jautėsi esąs teisus, mintis prarasti tėvą kankino labiau, nei jis būtų galėjęs pamanyti. Niekada anksčiau jis taip nemylėjo savo griežto ir išdidaus tėvo, kaip šią akimirką, — kaip tik dabar, kai įtūžęs tėvas parodė jam duris.

Giunteris stengėsi atspėti, kas gi galėtų būti tas šmeižikas, drįsęs įtarinėti jo žmoną. Jis privalėjo sužinoti pavardę, kad galėtų tą bailų tipą nubausti. Giunteris tebetikėjo Lori. Jos netemdė nė mažiausias nepasitikėjimo šešėlis. Labiausiai kankino mintis, kad žmoną apšmeižęs žmogus vaikščioja nenubaustas. Giunteris būtinai turėjo jį surasti. Staiga jam dingtelėjo, kad pati Lori turėtų pasakyti jam geidusių palankumo ir atstumtų vyriškių pavardes. Vienas iš jų turėjo būti tas šmeižikas. Sugrįžęs jis tuoj pat ketino jos apie tai paklausti.

Tačiau vėl dvejodamas papurtė galvą. Ne, ne šiandien! Šiandien jis nenorėjo drumsti vestuvinės nuotai-

kos niekšybėmis ir kiaulystėmis. Lori ir taip jau daug kentėjo dėl blogų žmonių. Niekšingas šmeižikas jam niekaip neišėjo iš galvos.

Namo jis grįžo visiškai sutrikęs. Ketė kaip tik stovėjo priemenėje ir kartu su sodininku tvarkė gėlių eiles, kurios iš abiejų pusių juosė laiptus į antrąjį aukštą. Mergina, kaip ir visada namuose, dėvėjo paprastą tamsią suknelę ir buvo pasirišusi baltą prijuostę.

Krūptelėjusi ji pažvelgė į staiga pasirodžiusį Giunterį. Išblyškęs iš susijaudinimo trūkčiojantis veidas nežadėjo nieko gero.

— Kete, prašau, eikime į svetainę. Man reikia su jumis pasikalbėti.

Ji pastatė ant žemės savo mažąjį laistytuvą ir nusekė paskui, negalėdama ištarti nė žodžio. Svetainėje mergina liko stovėti priešais jį. Šviesi žiemos saulė ant jos plaukų žėrė blyškius, žėrinčius lyg rausvas auksas spindulius. Ketė klausiamai pažvelgė:

— Kas nutiko, Giunteri?

Jis šaižiai nusijuokė ir krito į krėslą.

— O iš kur jūs žinote, kad kažkas nutiko?

Ketė, drebėdama iš susijaudinimo, atsiduso:

— Aš tai supratau iš jūsų akių, Giunteri. Jūs toks neramus ir išblyškęs. Kažkas įvyko tarp jūsų ir tėvo?

Jis suspaudė rankomis smilkinius.

— Taip, Kete. Visiškai susipykę, mes atsisveikinome. Tėvas užtrenkė man namų duris. Aš jam nebe sūnus...

Išgąstis giliai persmelkė Ketės širdį. Tačiau ji to neparodė ir pabandė nusišypsoti.

— Giunteri, jis negalėjo to padaryti rimtai, matyt, ne tai jis turėjo galvoje.

— Deja, kaip tik tai. Jis pasakė visiškai rimtai. Mano tėvas išvarė mane iš namų, jis atims iš manęs palikimą ir paliks man tik priklausančią dalį. Tarp mūsų viskas baigta.

— Apsaugok Viešpatie, Giunteri! Ką gi jūs padarėte, kad jis taip supyko?

Giunteris giliai atsikvėpė:

— Šiandien priešpiet aš vedžiau Lori Leiksner.

Tai buvo pernelyg staigus smūgis Ketei Harland. Ji išbalo ir susvyravo, tarytum jai iš po kojų būtų slystelėjusi žemė. Giunteriui pavyko ją staiga sučiupti, kitaip mergina būtų pargriuvusi.

— Kete, kas jums? — suglumęs paklausė jis, žvelgdamas į jos blyškų, tarsi negyvą, skausmo iškreiptą veidą.

Iš paskutiniųjų jėgų Ketė susikaupė, greitai atsitraukė nuo jo ir susmuko į krėslą.

— Nieko... Aš tik šiek tiek išsigandau, Giunteri... Prašau, nekreipkite dėmesio... Duokite man minutėlę laiko, kad aš suvokčiau, ką jūs pasakėte, — vos ištarė ji pusbalsiu.

Giunteris jos akyse vėl pamatė tragišką išraišką, kuri jam vieną kartą jau buvo įstrigusi atmintyje. Negi Ketė Harland iš tikrųjų jį mylėjo? Ar ne dėl to ji taip išsigando, sužinojusi apie vedybas? Kažin ar galėjo būti kokia kita priežastis.

Nepaisydamas didelio savo paties skausmo, jis ėmė gailėtis ir užjausti Ketę. Vargšė našlaitėlė! Ar tik ne jis sutrypė šį žiedelį? Vargšelė, mažytė našlaitėlė! Giunteris būtų mielai paėmęs ją ant rankų, paglostęs ir paguodęs, tačiau pamanė, kad jei spėlionės nėra klaidingos, tai jam būtų geriausia nepastebėti jos susijaudinimo. Labiausiai jis galėjo dabar padėti Ketei, neįžeisdamas jos savigarbos.

— Jus, taip pat kaip ir mano tėvą, ši žinia gerokai sutrikdė, — tyliai tarė jis.

Ketė jau buvo įpratusi tvardytis, todėl vėl buvo palyginti rami:

— Supraskite pagaliau, Giunteri! Kaip gi aš galiu to nesibaiminti? Aš gi žinau, kaip tėvui nepatinka jūsų santykiai. Ar tikrai tiesa, kad jūs vedėte... Lori Leiksner?

— Taip, Kete. Aš ką tik buvau pas tėvą. Buvo labai

nemalonu. Tėvas išplūdo mano žmoną, kadangi kažkoks šmeižikas jam visko priskiedė, ir tėvas labiau patikėjo juo, o ne manimi. Aš gyniau žmoną, mes piktai ginčijomės, nors abu stengėmės valdytis kiek tik galėdami. Trumpiau tariant, jis manęs išsižadėjo. Žmona neturi teisės peržengti jo namų slenksčio, taip pat ir aš... Tol, kol aš būsiu su ja... Taigi visiems laikams... Kadangi aš esu susietas su ta moterimi amžiams.

Ketė suglaudė delnus:

— Dieve mano, kad aš ten būčiau buvusi! Gal būčiau galėjusi padėti išvengti kivirčo! Giunteri, vis dėlto patikėkite... Tėvas nori jums tik gero! Jis... jis tik netiki, kad ši moteris, kurią jūs išsirinkote, padarys jus laimingą. O, kad jūs būtumėte sutvardęs savo užsispyrimą!

Giunteris sugniaužė kumščius:

— Kai jis plūsta ir įžeidinėja mano žmoną? Kai tiki tuo, ką šneka klastingi šmeižikai?! Žmona man yra artimiausias žmogus ir aš niekam neleisiu įžeidinėti Lori, netgi ir tėvui! Manau, jūs tai suprantate, Ketė?

Jos širdis plakė krūtinėje dusliai ir sunkiai. Ketė nežinojo, kokiais žodžiais Giunterio tėvas įžeidė jo žmoną, tačiau neabejojo, kad Lori neverta savo vyro. Ji taip pat žinojo, kad jau susitikinėdama su Giunteriu svetimą vyriškį vadino brangiuoju. Ketė specialiai vieną kartą lyg tarp kitko paklausė Giunterio, kada jis pamilo Lori Leiksner ir kada ji atsakė tuo pačiu.

Gal Ketei vertėjo visa tai papasakoti jau tą dieną, kai jis užsiminė apie savo meilę?

Tačiau, žinoma, jis nebūtų patikėjęs, kaip ir dabar nepatikėjo savo tėvu. Ne, Ketė negalėjo pakeisti Giunterio likimo, netgi ir palaužusi jo išdidumą.

Liūdnai ir nedrąsiai mergina pažvelgė į jį.

— Kas dabar bus, Giunteri? — kukliai paklausė.

Jis truktelėjo pečiais.

— Mes su tėvu niekada nesuprasime vienas kito, jei aš jam neįrodysiu, kad jis piktai apšmeižė mano žmo-

ną. Nežinau, ar man tai kada nors pavyks. Kaip ten bebūtų, nuo šiandien man jo namai uždaryti. Noriu jūsų paprašyti, Kete: kai gausite mano adresą, tuoj pat supakuokite ir išsiųskite mano daiktus. Aš ir mano žmona išvykstame šiandien. Viską, kas man reikalinga kelionei, aš jau išsiunčiau į stotį vakar. O dabar aš norėčiau dar kai ko paprašyti, Kete. Ar aš galiu tai padaryti?

Ketė nežymiai linktelėjo:

— Sakykite, Giunteri, aš jums pasitarnausiu su džiaugsmu, jei tik galėsiu.

— Jūs nuostabus žmogus, Kete. Aš imu branginti jus vis labiau. Man nedera nuolatos apkrauti jus vis naujais rūpesčiais. Bet... Kas gi dar galėtų užtarti mane prieš tėvą? Ne tam, kad jis atleistų mano savavališką poelgį, — jis to, beje, niekada ir nepadarys. Tačiau jūs turite pasakyti, kad aš privalėjau priversti tą šmeižiką už viską atsakyti ir tėvo akyse įrodyti gerą Lori reputaciją. Aš iš tiesų maniau, kad tėvas dar kartą nori išbandyti mano jėgas. Dabar žinau, kad tėvas turėjo kitą, kur kas rimtesnę priežastį. Pasakykite tėvui, ne šiandien ir ne rytoj, o kiek vėliau, kai jis aprims, kad aš tol nenurimsiu, kol jam neįrodysiu, kad mano žmona verta Varnekų vardo. Jūs dabar būsite jam dar brangesnė nei anksčiau, Kete, nes... Kad ir kaip tai atrodytų keista, tačiau šiandien aš supratau, kad tėvas myli mane... Dabar įvyko tikrai rimtas nesutarimas, ir aš privalau jį išspręsti. Duok, Dieve! Man bus sunku, labai sunku išsiskirti su tėvu. Aš pasakau tai tik jums, Kete. Labai sunkus bus mūsų išsiskyrimas, ir aš įsitikinęs, kad jis sukels skausmo nemažiau ir mano tėvui. Jūs galite paveikti jį daug stipriau, nei dėl savo kuklumo manote. Dabar tai mano vienintelė paguoda. Aš taip pat primygtinai prašau jūsų: kartkartėmis parašykite, kaip tėvui sekasi. Aš nuolatos pranešiu laiškais, kur man rašyti. Ar jūs pažadate man padėti?

Ketė į jį taip pažvelgė, kad net persmelkė jo širdį. Ji atsikvėpė ir tvirtu balsu tarė:

— Su Dievo pagalba padarysiu viską, kas tik įmanoma, kad sugriaučiau tarp jūsų ir tėvo iškilusią nesantaikos sieną. Nuo šiol tai bus mano vienintelis rūpestis. Daug laimės jums, Giunteri! Padėk, Dieve, jums tapti tikrai laimingam, nes jūs ryžotės tam daug paaukodamas.

Giunteris pačiupo merginos ranką ir pažvelgė į ją spindinčiomis akimis.

Patikėkite manimi, Kete, aš važiuoju į povestuvinę kelionę prislėgta širdimi. Aš verčiau likčiau čia ieškoti to šmeižiko, kurio pavardės tėvas nenori pasakyti, tačiau nenoriu sudrumsti ką tik nusišypsojusios žmonai laimės. Pirmosios savaitės po vestuvių jai turi atrodyti giedros, ne tokios, kaip atrodo man. Ypač kai pažvelgiu į jūsų liūdnas akis, Kete, mano laimę tarsi pritemdo niūri migla. Aš nežinau, kodėl jūsų akys mane taip kankina.

Ketė paraudo kaip ugnis ir vos įstengė nusišypsoti:

— Negi aš turėčiau džiūgauti ir juoktis, prarasdama tokį mielą draugą? Jūs tapote mano draugas, Giunteri, ir negalite įsivaizduoti, kaip man jūsų trūks.

— Na, žinoma, jei dabar juokautumėte ir šypsotumėtės, tai mane labai įskaudintų. Tačiau ši diena kaip košmaras! Mano sutuoktuvių diena! Bet... man jau metas eiti. Žmona nekantriai laukia manęs. Norėjau jums tarti dar keletą žodžių. Geros jums kloties, Kete, ir Dievas tegul bus su jumis! Aš iš visos širdies linkiu jums sėkmės.

— Ačiū! Tegloboja jus Aukščiausiasis... Man atrodo, jo pagalbos jums reikia labiau, nei bet kada.

Šis sakinys ištrūko beveik netyčia.

— Kodėl jums taip atrodo? — neramiai paklausė Giunteris.

Ketė mostelėjo ranka:

— Ak, neklauskite manęs!

Giunteris skvarbiai žvelgė į jos akis.

— Gal jūs norite pasakyti, kad irgi abejojate dėl mano vedybų su Lori?

Ketė kurį laiką tylėjo. Giunteris pastebėjo merginos dvejonę, tačiau ji paskubomis ištarė:

— Jeigu aš tuo ir abejočiau, tai dabar neturi jokios prasmės. Jūs vedėte, — aš tik linkiu jums dabar surasti trokštamą laimę.

Giunteris pakėlė jos ranką prie lūpų. Tai jis darė pirmą kartą ir jautė, kaip nežymiai virpa merginos ranka. Giunteris nežinojo, kodėl kaip tik dabar ausyse nuskambėjo tėvo žodžiai: "Suradau tau brangiausią deimantą".

Taip, Ketė buvo tikras deimantas. Dabar jis tai suprato. Bet ir Lori buvo deimantas, o ne stiklo šukė, kaip ją pavadino tėvas. Vargšelė, mieloji Lori! Staiga suliepsnojęs ilgesys privertė Giunterį viską užmiršti. Jis paskubomis atsisveikino. Ką gi jam dabar reiškė vargšelė, mažoji Ketė? Jo laukė Lori!

Jis išskubėjo. Giunteris nebematė, kaip netekusi jėgų Ketė susverdėjo ir bejėgiškai susmuko į krėslą. Visiškai nusivylusi ji užsidengė veidą rankomis.

"Jis eina pas savo laimę, — manė ji. — Dieve aukštybėse, apsaugok jį nuo nusivylimo, jei jis sužinos, kad tikrai vedė savęs nevertą moterį!"

Taip ji išsėdėjo ilgai, negalėdama susikaupti ir imtis kokio darbo. Tik išgirdusi žingsnius lauke, ji sunkiai pakilo. Šaukė sodininkas.

VII

Lori nekantriai laukė sugrįžtančio vyro, — ne todėl, kad būtų jo labai pasiilgusi, tačiau labai jau knietėjo sužinoti, kuo baigėsi susitikimas su tėvu.

— Pagaliau, mano Giunteri! Kaip aš tavęs pasiilgau!

Jis švelniai, bet kiek vangokai ją pabučiavo ir pasisodino šalia ant sofos. Poniai Šmeidler šiandien čia bū-

ti jau nebebuvo reikalo, todėl jie buvo vieni.

— Atleisk, Lori, kad priverčiau tave laukti, bet pokalbis su tėvu buvo gana audringas, o po to man reikėjo nuvažiuoti namo ir liepti supakuoti daiktus.

— Daiktus? Man atrodo, kad tavo daiktai jau nugabenti į stotį.

— Taip, Lori. Tie daiktai, kurie man reikalingi kelionei. Tačiau man atsiųs ir likusius daiktus. Lori, aš turiu tau pasakyti: tėvas tiesiog įtūžo, kad aš vedžiau prieš jo valią. Jis... jis uždraudė man rodytis namuose.

Lori susigūžė ir išsigandusi spoksojo į Giunterį. Ko gero, jos svajonėms gyventi turtingai ir prabangiai grėsė pražūtis.

— Ką tai reiškia, Giunteri? Tavo tėvas uždraudė tau rodytis namuose? Kaip tai suprasti?

Giunteris veidu įsikniaubė jai į plaukus:

— Taip, kaip aš pasakiau, Lori. Tarp manęs ir tėvo viskas baigta. Nuo šiandien mes svetimi. Jis nenori pripažinti mano santuokos ir... Tačiau gana! Aš nebenoriu daugiau apie tai galvoti. Būkime laimingi, ypač tada, kai iš mūsų norima tą laimę atimti.

Giunteris apglėbė Lori ir ėmė kaip pašėlęs bučiuoti. Tačiau ji išsilaisvino:

— Giunteri... Tu pirma pasakyk, kas dabar bus? Jeigu tavo tėvas išsižada tavęs, tai iš ko mes gyvensime? Ir kur?

Dabar Lori tai atrodė svarbiau nei džiaugtis meile.

Giunteris, kiek atsitokėjęs, pažvelgė į žmoną. Jis negalėjo suvokti, kaip Lori šią akimirką galėjo apie tai galvoti. Jis švelniai paglostė jai kaktą.

— Nesirūpink. Aš turiu savo sąskaitą banke. Tau neverta baimintis, kad ko nors trūks.

Jis nepasakė, kad tėvas atims iš jo paveldėjimo teisę ir paliks jam tik įstatymo numatytą dalį.

Kam gi ją dar gąsdinti? Jis jautėsi pakankamai subrendęs, kad galėtų pats pasirūpinti savo šeima. Be to, ir jo dalis buvo visai nemenka. Tai, kad tėvas nori

atimti palikimą, Giunterį mažiausiai jaudino. Jam kur kas labiau rūpėjo kiti dalykai, patirti tos dienos rytą.

Lori greitai nusiramino ir vėl prigludo prie jo.

— Nagi, papasakok, Giunteri, kaip kalbėjotės su tėvu?

Jis perbraukė ranka sau per veidą.

— Neprašyk manęs apie tai pasakoti. Tėvas mane atstūmė, nes aš vedžiau prieš jo valią. Nebekalbėkime ir nebegalvokime apie tai. Šiandien mūsų sutuoktuvės!

Lori puolė jam ant kaklo:

— Mano meilė tau atstos viską.

Giunteris prisitraukė ją prie savęs ir nužėrė bučiniais lūpas, akis ir rankas.

— Tu būsi man viskas, mieliausioji! — sušnibždėjo jis ir tuoj pat užmiršo viską, kas jį slėgė. Giunteris buvo įsitikinęs, kad ši moteris jam priklausys amžinai.

Netrukus Lori baigė šiuos švelnumus:

— Mums reikia pabaigti ruoštis, Giunteri, nes mes dar pavėluosime į stotį.

Jis staiga pašoko ir greitomis paklausė:

— Ar tavo daiktai jau sudėti, Lori?

— Liko tik šis lagaminas. Aš neapsisprendžiau, kuo man vilktis kelionei: ar kailinius, ar šią odinę striukę? Patark man, — tarė ji.

Jis pažvelgė nustebęs.

— Apie kokius kailinius tu kalbi, Lori? Ir apie kokią odinę striukę?

— Tu matei juos, Giunteri.

— Bet juk tu sakei, kad šiuos kailinius ir striukę nešioji tik firmos reklamai.

Ji pažvelgė į jį gudriomis akimis.

— Abu daiktai jau yra mano. Taip, vakar aš norėjau juos sugrąžinti, tačiau netyčia prasitariau, kad man be jų bus sunku. Paklausiau, ar negalėčiau jų nusipirkti už simbolinę kainą. Prisipažinsiu, tu tik nepyk, — aš pamaniau, kad kai tapsiu tavo žmona, tu man tikriausiai duosi pinigų. Pats pagalvok, — tai, žinoma, nebuvo

būtina. Man pasakė, kad firma dėl mano reklamos gavo tikrai didelį pelną ir pasiūlė už paltą ir striukę, kurie, beje, jau gerokai panešioti, juokingai mažą sumą. Tiek pinigų aš dar turėjau, todėl atsiskaičiau su jais iš karto. Ir štai dabar abu puikūs daiktai yra mano. Man netgi neprireikė prašyti pinigų iš savo vyro.

Lori meluoti mokėjo tikrai puikiai, ir Giunteris, kuris visiškai šituo melu patikėjo, susižavėjęs klausėsi tos istorijos.

Jis švelniai ir aistringai ją išbučiavo.

— Ačiū Dievui, kad tau nebereikės nieko reklamuoti, mano Lori. Aš tikiuosi, kad tu dar turi kokių nors norų, kuriuos aš galėčiau išpildyti. Niekada iki šiol man nesuteikei džiaugsmo ką nors tau padovanoti.

Lori nusijuokdama pabučiavo jį.

— Ak, pagaliau aš tavo žmona ir galėsiu džiaugtis tavo lepinama. Tačiau dabar nuspręsk, ką man apsirengti: kailinius ar striukę? Norėčiau patikti tik tau vienam.

Giunteris, tiesą sakant, nenorėjo matyti Lori nė su vienu iš šių rūbų, kadangi jam buvo nejauku, jog Giunterio Varneko žmona nusipirko reklaminius drabužius. Tačiau Lori taip džiaugėsi šiais pigiais pirkiniais, kad jis nenorėjo sugadinti jai nuotaikos. Galų gale čia nebuvo jokios gėdos.

— Galbūt su odine striuke keliauti bus patogiau. Tu, Lori, atrodai žavingai. Man visi pavydės gražuolės žmonos.

— Taip jau ir bus! — išdykėliškai tarė ji.

Lori paskubomis įkišo kailinius į lagaminą, kurį įsakė nunešti prie laukiančio automobilio.

Tuomet ant trumpų garbanų ji užsidėjo elegantišką kepuraitę ir Giunterio padedama užsivilko rausvai rudą odinę striukę, papuoštą didele vilko kailio apykakle ir tokio pat kailio rankogaliais. Lori atrodė žavingai, ir buvo galima suprati Giunterį, kuris, gėrėdamasis savo gražiąja žmona, pamiršo viską pasaulyje.

Po kelių minučių jaunoji pora, jau atsisveikinusi su ponia Šmeidler, sėdėjo automobilyje ir važiavo į stotį.

Žvelgdamas į savo nuostabiąją žmoną, susižavėjęs Giunteris nė nenutuokė, kad apie kailinius ir striukę buvo papasakota tikra pasaka. Tie brangūs daiktai visada buvo Lori. Juos, kaip ir kitas brangenybes, jai buvo padovanoję meilužiai. Supratęs, kad jos akys moka paslėpti melą ir labai apdairų savanaudiškumą, Giunteris tikrai nebūtų galėjęs žiūrėti į ją laimės kupinomis akimis. Lori puikiai viską paslėpė nekalta ir vaikiška šypsena. O Giunterį tuo metu trikdė tik prisiminimai apie tėvą ir šmeižiką, užsiundžiusį jo tėvą ant žmonos. Kartkartėmis jo atmintyje šmėstelėdavo ir blyškus, skausmo iškreiptas Ketės Harland veidas.

Pirmiausia teko išlipti Miunchene. Iš čia jaunoji pora iškeliavo į Garmiš Partenkircheną. Buvo šaunus, giedras žiemos rytas. Jie riedėjo elegantiškame kupė su dideliais langais Štarnbergo geležinkeliu Bavarijos aukštikalnių link. Artėjo vis didingesnis ir gražesnis sniieguotų kalnų pasaulis. Kiekvienoje stotelėje įlipdavo ir išlipdavo keliauninkai, nešini slidėmis ir rogutėmis, dėvėdami daugiau ar mažiau prašmatnius rūbus.

Jaunoji pora iš savo kupė kol kas niekur nelipo. Giunteris visos kelionės metu be galo džiaugėsi savo žmona. Jis pamiršo viską, kas jį kankino ar kėlė nerimą. Giunteris nėmaž neabejojo žmonos dorovingumu.

Pagaliau laimingieji sutuoktiniai atvyko į numatytą vietą. Stotyje jie įsėdo į rogutes ir privažiavo prie daugiaaukščio viešbučio. Jau pakeliui jie pastebėjo didžiulį šurmulį sporto aikštelėse. Žiemos pramogų mėgėjai krykštaudami leidosi nuo kalno rogutėmis ar slidėmis, po to keltuvu arba, norėdami sušilti, ir pėstute kilo į kalną.

Viešbutyje jau laukė parengti kambariai. Giunteris su žmona iš karto pasinėrė į šią prabangą, mėgaudamiesi gyvenimo džiaugsmu, tvyrančiu aplinkui.

Jie kaip įmanydami džiaugėsi povestuvinėmis dieno-

mis. Lori, tapusi ponia Varnek, buvo laiminga, kadangi Giunteris jos akyse įskaitydavo kiekvieną norą ir leido pinigus kairėn ir dešinėn, kaip ir pridera turtingam vyrui.

Lori nė kiek neabejojo, kad taip klostysis ir toliau, todėl buvo mielai nusiteikusi saldinti jam gyvenimą taip, kaip mokėjo.

Žinodama, kad tėvas atėmė iš Giunterio palikimą, ji, be abejo, nebūtų buvusi tokia patenkinta.

Lori visi stebėjosi ir žavėjosi. Tačiau kol kas jai labiau patiko vaidinti taurią ir santūrią damą. Giunterio džiaugsmui, ji elgėsi nepriekaištingai, ir jis vis tvirčiau tikėjo, kad tėvas yra šmeižto auka.

* * *

Ketei Harland tuo metu sunkiai sekėsi bendrauti su Heinrichu Varneku. Nuo to laiko, kai atstūmė sūnų, senis atrodė tarsi susipykęs su visu pasauliu ir su pačiu savimi.

Baisiosios dienos popietę jis grįžo namo labai slogios nuotaikos. Sustingusiu žvilgsniu ir nieko aplink nejausdamas, senasis ponas žvelgė priešais save. Ketė žiūrėjo į jį susirūpinusi ir, tarsi ko prašydama, glostė jam ranką.

— Ar tu nenori valgyti?

Jis taip pažvelgė į Ketę, kad ši net krūptelėjo. Visas drebėdamas, jis sulemeno:

— Ar tu žinai, Kete, kad aš nebeturiu sūnaus?

Mergina pačiupo jo ranką.

— Giunteris buvo užėjęs, dėde Heinrichai. Jis paprašė manęs supakuoti jo daiktus ir jam išsiųsti, kai tik duos žinią. Ar būtinai turiu tai padaryti, dėde Heinrichai? Ar jo daiktai negalėtų likti čia, kol jis pats kokią dieną sugrįš?

Senasis ponas papurtė galvą:

— Jis jau pasirinko. Aš... ir ta menkysta. Jo širdis,

matyt, dėl to nė nesuspurdėjo. Ką jam reiškia tėvas?!

— Kur kas daugiau, nei tu galvoji! Ak, kad būtumei jį girdėjęs! Jis taip nuoširdžiai jaudinosi dėl tavęs! Giunteris suprato, kad tave labai įskaudino.

Senasis Varnekas garsiai nusikvatojo:

— Tai kodėl tada jis taip padarė?

— Todėl... Ach, dėde Heinrichai!.. Jis tiki savo žmona ir, matyt, ją labai myli. Dabar pats gailisi, kad savo skubotomis vedybomis tave taip sujaudino. Giunteris manė, kad tai esąs dar vienas jo kantrybės išbandymas. O dabar, kai jis sužinojo, kad tu turėjai rimtesnių priežasčių priešintis, jis apgailestauja, kad... dar prieš vedybas neįrodė tau savo žmonos geros reputacijos.

— Ir tada jis nebūtų vedęs? — su kandžia ironija nusišaipė senasis Varnekas.

— Vis dėlto atleisk jam, dėde Heinrichai!

Jis nustebęs pažvelgė merginai į akis.

— Tu prašai jam atleisti? Tu?!

Ketė skaisčiai nuraudo.

— O kodėl gi ne? — tyliai paklausė ji.

Jis abiem delnais palietė jos veidą.

— Todėl, kad tu jį myli, Kete! Todėl, kad jis, pametęs galvą, nepastebėjo tavęs ir, deja, leidosi apgaunamas tos... tos žmogystos, kuri neverta tau net batus valyti!

Ketė visiškai išbalo.

Ji atsitraukė ir pasiryžo prisipažinti:

— Tau nevalia apie tai kalbėti, dėde Heinrichai... Niekada! Šią akimirką nenoriu tavęs apgaudinėti...Taip! Aš myliu Giunterį visa širdimi. Aš pamilau jį jau pirmąją dieną, kai tik išvydau, ir mylėsiu, kol būsiu gyva! Bet jis nekaltas, kad manęs nemyli. Niekas negali įsakyti jo širdžiai. Kadangi aš pamindama savigarbą išdrįsau prisipažinti, pažadėk man, kad daugiau niekada apie tai nekalbėsi ir paslėpsi širdyje kaip didžiausią paslaptį.

Jis atsidusdamas linktelėjo:

— Pažadu, mano mažasis vaikeli. Tavo paslapties mano lūpos neišduos niekada. Tik pamanykit — tokia laimė buvo visai šalia mano sūnaus! Jis juk galėjo turėti nuostabią žmoną... Bet metėsi prie kažkokios...

Ketė išsigandusi uždengė jam burną:

— Nedrįsk to ištarti, dėde Heinrichai... Tai vis dėlto Giunterio žmona. Galbūt tai tik sklandantys gandai, gal ji vis dėlto nėra tokia menka, kaip mes manome. Giunteris ją juk pamilo... Vadinasi, ji turi kažką žavaus.

Senasis Heinrichas prieštaraudamas numojo ranka:

— Aš neabejoju, kad jis pats apsigauna ir yra apgaudinėjamas.

Kankindamasi Ketė suspaudė delnus:

— Tada jo reikia dar labiau gailėtis, o ne keikti. Jei jis kada susipras, jam bus labai sunku. Jei toks taurus ir patiklus žmogus kartą supras, kad yra apgaudinėjamas, jis gali pasidaryti labai piktas. Koks jis pasidarys tada, dėde Heinrichai?

— Tikriausiai — protingas vyras, kuris nedvejodamas meta savo negarbingą žmoną ir grįžta ten, kur jam priklauso. Duok, Dieve, kad aš to dar sulaukčiau!

Blyškiu, bet ramiu veidu Ketė pažvelgė į jį.

— Tada jis bus labai nelaimingas — turėtum palinkėti jam, kad jis niekada nesuprastų klydęs.

Senasis ponas atmetė galvą.

— Aš, deja, taip nemanau, kaip tu. Tegul verčiau Giunteris pabus kurį laiką nelaimingas, nei gyvens tokioje nelaisvėje. Man labai skaudu, kad sūnus vedė tokią amoralią moterį. Negaliu pakęsti, — tai slėgs man širdį tol, kol aš žinosiu gyvenant jį su ta moterimi. Karštai meldžiu Dievą, kad jis greičiau praregėtų. Patikėk manim, aš padarysiu viską, kad jie išsiskirtų!

Ketė pažvelgė į jį susijaudinusi.

— Dabar tu matai, dėde Heinrichai, kaip myli savo sūnų.

Jis delnais užsidengė virpantį veidą.

— Jis gi mano sūnus! — kimiu, sielvartingu balsu sušuko senasis ponas. Nieko nepaisydamas, aš visada juo didžiavausi, ir galbūt labiausiai tomis akimirkomis, kai jis visiškai su manim nesutikdavo. Tačiau šiuo atveju jis privalo klausyti manęs. Negalima dėl savo aklos, kvailos aistros sudeginti visų tiltų...

Ketė švelniai apkabino senąjį dėdę.

— Dėde Heinrichai!.. O, kad aš būčiau galėjusi padėti jums abiems!

Jis pakėlė galvą.

— Vargšas mano vaikeli!.. Tu kenti ne mažiau už mane... Galbūt dar labiau, o apie save visiškai negalvoji. Kokios brangenybės nepastebėjo mano sūnus!

Ketė nežymiai nusišypsojo.

— Jis pastebėjo mane, dėde Heinrichai. Jis padovanojo man savo draugystę, ir aš nenoriu jo apvilti. Tai labai brangi dovana.

Senasis Varnekas paglostė merginai plaukus.

— Visus tuos jausmus tenka slėpti savo širdyje. Aš tai žinau... Bet niekuo negaliu padėti, kad ir kaip to norėčiau.

Ketė jo ranka užsidengė akis.

— Nekalbėkite apie tai, — tyliai paprašė ji.

Tada jis pakilo.

— Atleisk... Tai daugiau nepasikartos. Aš nebenoriu čia daugiau pasilikti. Reikia į fabriką. Turiu susirasti darbo, daug darbo. Jis išblaško geriausiai. Be to, laukiu svarbių naujienų... ir šiaip turiu kai kurių ketinimų.

Jis atsisveikino.

Fabrike, darbo kabinete ant rašomojo stalo, jis rado paliktą gana storą laišką. Kampe buvo atspaustas Akselio Kiornerio vardas ir adresuotas jam. Vienas iš biuro tarnautojų pasakė, kad šį raštą pasiuntinys atnešė vos prieš keletą minučių.

Heinrichas Varnekas nekantraudamas pasižiūrėjo į laišką ir įsakė kol kas nieko neįleisti.

Likęs vienas, jis atplėšė voką. Ten buvo du laiškai ir dvi sąskaitos. Heinrichas Varnekas išlankstė laišką,

pasirašytą Akselio Kiornerio vardu, ir perskaitė:

"Didžiai gerbiamas pone Varnekai!

Šį rytą aš išskubėjau, palikdamas Jus, nes pabijojau pasiduoti Jūsų įtakai. Nenorėjau apkaltinti moters, padovanojusios man tiek daug žavių akimirkų. Vis dar tikėjausi, kad ji man nebuvo abejinga, ir aš bent jau kurį laiką jaučiau esąs vienintelis vyras, su kuriuo ji tuo metu bendravo. Ir dar kaip bendravo! Grįždamas namo, aš atsitiktinai sutikau savo draugą daktarą Arndtą, ir jis, visiškai nieko nežinodamas ir nenujausdamas, išplepėjo man, kad, jis, pasirodo, tuo pat metu buvo mano konkurentas, siekiantis Lori Leiksner palankumo. Vėliau mes viską vienas kitam išsipasakojome, ir rezultatas dabar yra Jūsų rankose. Tai ponui daktarui Arndtui pateikta ir jo apmokėta sąskaita. Po to ir aš padariau išvadą, kad paisyti panelės Leiksner nebėra prasmės, jei yra kompromituojamas garbingo žmogaus vardas. Taigi nieko nekomentuodamas, pateikiu Jums dar vieną, skirtą man, sąskaitą ir šios damos laišką. Manau, kad to pakaks įrodyti Jūsų sūnui, jog turint tokį garbingą vardą, negalima vesti tos moters. Tikiuosi, kad Jums gerai pasitarnavau, perduodamas šituos dokumentus. Norėčiau atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad abi sąskaitos išrašytos beveik tuo pačiu metu. Galbūt tada jau ir Jūsų sūnus palaikė meilės ryšius su Lori Leiksner, kaip ir aš bei daktaras Arndtas. Aš neprašau Jūsų ir pats negarantuoju taktiško elgesio. Mes visi suinteresuoti tai nutylėti.

Su didžiausia pagarba -- Jūsų Akselis Kiorneris."

Heinrichas Varnekas sustingusiu žvilgsniu pažvelgė į laišką.

— Per vėlu! — karčiai ištarė jis.

Bet netrukus jis atsitiesė.

"Gal dar nevėlu išlaisvinti sūnų iš tos moters pančių", — pamanė jis atsikvėpdamas.

Tada senasis ponas išlankstė abi sąskaitas.

Viena iš jų buvo atsiųsta Akseliui Kiorneriui iš kailių firmos ir atrodė taip:

"Audinės kailiniai panelei Lori Leiksner, išsiųsti pagal Jūsų užsakymą".

Kita sąskaita buvo atsiųsta ponui daktarui Arndtui iš vienos sportinių drabužių firmos:

"Odinė striukė su pamušalu, vilko kailio apykakle ir rankogaliais panelei Lori Leiksner, pagaminta pagal Jūsų individualų užsakymą".

Heinricho Varneko lūpos persikreipė. Įrodymų tikrai pakako.

Panelei Leiksner už jos simpatijas buvo sumokėta kailiniais ir odine striuke. O dabar ši moteris yra sūnaus žmona ir turi jo pavardę!

Senasis ponas sudejavo.

Paskui jis susikaupė ir ėmė skaityti antrąjį laišką. Jis buvo kitoks, įdėtas į violetinės spalvos voką ir iškvėpintas. Laišką pasirašė "Lori":

"Mano mylimiausias, vienintelis, brangus!

Skubu padėkoti Tau tūkstančiu bučinių. Gėlėse radau paslėptą dėžutę su žiedu, papuoštu briliantu. Jis — nuostabus! Dar gražesnis, nei aš maniau, pamačiusi vitrinoje. Kaip tai miela, kad Tu išpildei mano troškimą, nors aš nieko apie tai Tau nesakiau. Mieliausias, brangiausias mano! Aš būtinai atsidėkosiu! Prašau tik: nepasitik manęs prie teatro. Mes niekur daugiau neisime kartu, brangusis. Ponia Šmeidler paruoš mums vakarienę, mes būsime kartu vieni, be svetimų žmonių. Palauk manęs prie namų apie pusę dešimtos. Degu iš ilgesio Tave pamatyti!

Bučiuoju tūkstantį kartų — Tavo Lori."

Laiškas buvo parašytas spalio dešimtą dieną, sąskaita daktarui Arndtui — spalio keturioliktą, o sąskaita Akseliui Kiorneriui — spalio dvidešimt pirmą...

Paniekinančiu žvilgsniu Heinrichas Varnekas sulygino viską paaiškinančias datas.

Senojo pono rankose buvo įrodymai, kad Lori Leiksner tuo pačiu metu buvo ne tik pono Kiornerio, bet ir daktaro Arndto meilužė. Ar Lori tuo metu jau bendravo su sūnumi, tegul susižino pats Giunteris. Senasis Varnekas buvo tikras, kad sūnus privalo žūtbūt gauti šiuos dokumentus. Giunteris turėjo sužinoti, kad tariamą šios moters meilę kiti nupirko brangiomis dovanomis.

Tą dieną senasis ponas sužinojo ir daugiau faktų apie Lori Leiksner asmenybę. Seklių biuras, kuriam jis buvo davęs užduotį ištirti ankstesnįjį jaunosios aktorės gyvenimą, taip pat pranešė naujienų. Lori gyvenime nebuvo nieko pagirtino, — priešingai: Heinrichas Varnekas sužinojo tiek visokiausių faktų apie jaunosios damos ankstesnįjį gyvenimą, kad jis nebegalėjo pakęsti minties, jog ji yra jo marti.

Varnekas sugniaužė rankas. Šių įrodymų turėtų pakakti ir sūnui, bet jeigu jis ir po to neatsikratys šia moterimi, vadinasi, yra žlugęs visiems laikams.

Niūriai žvelgė senasis Varnekas. Ar galėtų taip atsitikti, kad Giunteris liks su ta moterimi, netgi turėdamas rankose jos amoralumo įrodymus?

O jeigu Giunteris dėl savo užsispyrimo įsikalė į galvą, kad privalo išsaugoti santuoką?

Senasis ponas bejėgiškai susmuko į krėslą. Jau kuris laikas jis jautėsi silpnas, išsekęs ir nebesugebėjo taip sėkmingai, kaip būtų norėjęs, priešintis savo skausmui. Rūškanas jis žiūrėjo į priekį.

Kas bus, jei Giunteris ir žinodamas tiesą neateis į protą?

Varnekas sukando dantis ir jo kaktoje iššoko gyslos. Atsitiesdamas jis mostelėjo ranka, tarsi būtų kažką nusprendęs, ir pasidėjo priešais popieriaus lapą.

"Mano paskutinė valia", — didelėmis, tiesiomis raidėmis užrašė jis. Tada, ilgai mąstydamas, parašė testa-

mentą. Senasis ponas pasižadėjo atimti iš sūnaus visą palikimą, be jam priklausančios dalies. Pažado jis privalėjo laikytis. Tačiau mylintis tėvas dar paliko vieną kelią atgal. Išsiskyręs su Lori Leiksner, Giunteris galėjo nekliudomas grįžti į tėvo namus ieškoti naujos laimės. Jei jis to nepadarytų, jis netektų ir namų, ir palikimo. Lori Leiksner nieku gyvu negalėjo peržengti Varneko namų slenksčio.

Tos turtingos įvykių dienos vakarą, atsikėlęs nuo vakarienės stalo, Heinrichas Varnekas pasakė Ketei Harland:

— Prašau, eime kartu viršun į mano kabinetą. Tu man dabar tapai tokia artima, kad aš norėčiau su tavim apie kai ką pakalbėti, paprastai apie tai su jaunomis damomis nekalbama.

Sunerimusi Ketė klausiamai pažvelgė į blyškų pono veidą, kuriame ši diena paliko savo pėdsaką, ir neprieštaraudama nusekė iš paskos.

Kai jie įėjo į didelį, labai prabangiai apstatytą darbo kambarį, Heinrichas Varnekas atsisėdo prie rašomojo stalo ir paprašė Ketės sėstis į krėslą. Tada iš savo aplanko jis išėmė keletą popieriaus lapų.

— Tu juk žinai, Kete, kas mane dabar labiausiai jaudina.

Ketė linktelėjo:

— Taip, mielas dėde, aš tai žinau!

Jis perbraukė delnu sau per plaukus.

— Šiandien rytą sakiau tau, kad turiu fabrike svarbių reikalų. Dabar aš tau papasakosiu, kas įvyko šiandien popiet. Iš pradžių savo kabinete aš radau paliktą man laišką, įrodantį, kad ta moteris, kuri įviliojo mano sūnų į savo pinkles, tikrai yra amoralus, menkos dvasios žmogus.

— Ką tu sužinojai, dėde Heinrichai?

Priešais ją dėdė padėjo įrodymus, gautus iš Akselio Kiornerio.

— Štai! Gali ramiai sau skaityti.

Mergina drebančiomis rankomis išlankstė laiškus ir dokumentus, perskaitė juos ir bejėgiškai nuleido rankas.

— Dėl Dievo meilės! — pasakė ji išbalusiomis lūpomis.

Senasis ponas padėjo priešais ją raštą, tačiau iš karto jo neparodė.

— Taigi. O dabar perskaityk čia! Tai pranešimas apie tos moters ankstesnįjį gyvenimą. Ji kartu su savo ne kokios reputacijos tėvu gyveno avantiūristišką gyvenimą. Ir dabar ji — mano sūnaus žmona!

Ketė perskaitė ir šį dokumentą. Tada ji garsiai sudejavo:

— Dėde Heinrichai! Giunteris apie tai neturi niekada sužinoti!

Senasis ponas pakilo:

— Jis būtinai sužinos!

Ketė grąžė rankas:

— Tai jį nužudys.

— Ne! Jeigu jis vyras, tai jį išlaisvins!

Ketės akyse sublizgo baimės ašaros:

— Jam bus labai skaudu. Tai sugriaus visą jo laimę.

— Jo laimę? Tu manai, kad laimė — būti tokios žmogystos vyru?

Ji drebėdama atsikvėpė:

— Kol jis mano, kad Lori yra tyra ir dorovinga, tol jis bus laimingas. Atimdamas jo tikėjimą, tu jį sužlugdysi. Jis labai nusivils kaip tik todėl, kad taip nuoširdžiai tiki. Pasijusk jo vietoje, dėde Heinrichai. Giunteris iš visos širdies myli tą moterį, tiki ja ir laiko idealu. Ypač dabar, pirmosiomis vedybų dienomis, jis labai džiaugsis savo laime. Negi tavo širdis leis kirsti jam tokį smūgį?

— Tas smūgis išgydys jį nuo nesveikos meilės.

Ketė maldaudama pakėlė rankas.

— O jei ne? Gal ši moteris jau dabar, pirmosiomis santuokos dienomis, jį taip užvaldė, kad jis nebegali iš-

trūkti, nors ir labai norėtų? Dėde Heinrichai, mielasis, maldauju: palik jam kiek laiko, prieš siųsdamas šias baisias žinias. Gal per tą laiką jis pats atsitokės, gal pastebės jos klaidas ir trūkumus, kurie pamažu išryškės. Tada visa tai jo gal taip nesukrės, kaip sukrėstų dabar.

Senasis Varnekas labai švelniai pažvelgė į pabalusį ir susijaudinusį merginos veidą.

— Kokia tauri, miela tavo širdis! Negaliu tavimi nesižavėti. Tu nuolatos galvoji tik apie jį, nepaisydama savo skausmo. Taigi... Tik dėl tavęs aš duosiu jam laiko susiprasti pačiam. Kiek dar aš galiu leisti sūnui būti tos raganos naguose? Spręsk pati!

Nors ir bijodama, ji paprieštaravo:

Dėde Heinrichai, man per sunku nuspręsti. Paskutinį kartą duok jam dar kiek laiko, kad jis nenukristų iš savo laimės aukštybių staiga.

Senasis ponas tyliai paglostė merginai plaukus. Po to jis visus kaltinamuosius rankraščius sudėjo į vieną voką, užklijavo jį ir ant viršaus užrašė savo sūnaus pavardę.

— Štai, Kete. Paimk ir išsiųsk tai Giunteriui, kada panorėsi, bet ne vėliau, kaip po dviejų savaičių. Šito aš jau reikalauju. Man ir taip kiekviena diena lyg akmuo slegia sielą, žinant, kad sūnus vis dar tebėra su ta moterimi.

Ketė greitomis pačiupo voką.

— Ačiū tau už Giunterį, duok, Dieve, kad jis pats anksčiau viską suprastų ir galbūt ne taip skausmingai, kaip aš bijausi.

— Tačiau tu pažadėk, kad šie dokumentai bus jam išsiųsti ne vėliau kaip po dviejų savaičių.

— Pažadu, — atsidusdama tarė Ketė ir dar paprašė:

— Ar tu nenorėtum pridurti jam keletą gerų žodžių?

Senasis ponas kurį laiką sėdėjo tylėdamas, o po to prieštaraudamas papurtė galvą:

— Ne! Tai jau jam teks ištarti man gerus žodžius!

Ir dar kartą pasakysiu. Aš buvau pasižadėjęs, kad jei mano sūnus ves tą moterį, aš atimsiu iš jo paveldėjimo teisę. Tikėjausi, kad mano priesaika sulaikys jį nuo tos kvailystės, tačiau jis vis dėlto vedė. O pažadas yra pažadas! Negali būti jokių abejonių, — pažadus reikia tesėti. Aš niekada neleisiu, kad po mano mirties sūnus, dėl savo aklumo nepalikęs tos moters, atvestų ją į šiuos namus ir dar padarytų ją mano turto savininke. Todėl šiandien ir parašiau savo paskutiniąją valią. Tu turi perskaityti testamentą, kol jo dar neužantspaudavau.

Tai taręs, senasis Varnekas išėmė iš aplanko testamentą ir padėjo jį priešais Ketę. Ji pažvelgė į senąjį poną kiek nustebusi, po to pasilenkė arčiau rašto, norėdama jį perskaityti:

"Mano paskutinė valia!

Savo paskutine valia skelbiu, kad po mirties visą savo turtą skiriu savo globotinei, panelei Ketei Harland, mano geriausio draugo profesoriaus Klauso Harlando dukteriai. Viskas, ką aš palieku — Varneko firma, mano gyvenamasis namas, kitas nekilnojamasis turtas, taip pat mano santaupos, kadangi iš jų mano sūnui priteisiama tik jam priklausanti dalis, — tampa Ketės Harland nuosavybe. Aš palieku sūnui tik įstatymo numatytą dalį, kadangi jis prieš mano valią vedė moterį, nevertą jo ir mūsų šeimos. Jei mano sūnus paliks žmoną, to tikiuosi ir noriu, jis privalo žinoti, kad aš trokštu, jog tuoj pat vestų mano globotinę Ketę Harland. Tada jis bus palaimintas ir jam bus atleista viskas, kuo mane užgavo, vesdamas amoralią moterį.

Berlynas, 19... m. sausio 25 d.

Heinrichas Varnekas"

Ketė tai balo, tai raudo. Ji žiūrėjo į senąjį poną įsmeigusi dideles akis.

— Dėde Heinrichai!.. Tu negalėjai to padaryti! — ištarė ji užsikirsdama.

— Ko negalėjau padaryti, mielasis vaike?
— Skirti mane paveldėtoja, — susijaudinusi tarė ji.
— O kas man labiausiai artimas po sūnaus, jei ne tu?
Maldaudama ji sugniaužė rankas.
— Suplėšyk testamentą, dėde Heinrichai! Kai Giunteris gaus įrodymus apie amoralų žmonos gyvenimo būdą, jis ją paliks!
— Nesu visiškai tikras, — nežinau kaip stipriai suraizgė jį ta gyvatė.
— Kaipgi man reikės pažiūrėti Giunteriui į akis, jei jis perskaitys kada nors šį testamentą?
Senasis ponas giliai atsiduso ir paėmė Ketę už rankos.
— Mažoji Kete, negi tu nesupranti? Aš pažadėjau, kad atimsiu iš jo palikimą, — o pažadus reikia tesėti. Aš palieku sūnaus likimą tavo rankose, nes žinau, kad taip jam bus geriausia. Noriu garantuoti tau atlyginimą, jei kartais jis tave atstumtų. Jei tai įvyks ir tu pati nebenorėsi už jo tekėti, galėsi tiesiog paskirti jį Varneko firmos šeimininku ir skirti jam iš savo palikimo tiek, kiek pati panorėsi. Tada jis priklausys nuo tavo malonės. Tai ir bus atlyginimas tau už viską. Dabar tu mane supranti?
Ketė linktelėjo.
— Taip. Dabar aš tave suprantu. Tu ieškai išeities, kaip suminkštinti savo griežtumą, atsiradusį dėl to nelemto pasižadėjimo. Tačiau vis dėlto maldauju tave — suplėšyk tą testamentą! — sušuko ji, nebegalėdama susivaldyti.
Jis papurtė galvą, įdėjo testamentą į didelį voką ir įspaudė lake savo žiedą.
— Testamente aš nieko nekeisiu, Kete, nes jame tikrai išreikšta mano paskutinė valia. Nusiramink, aš tikrai noriu ir tikiu, kad Giunteris dar prieš mano mirtį išsiskirs su ta moterimi ir pats suras kelią į tikrąją laimę. Tada viskas stos į savo vietas. Tačiau... Mirtis gali

užklupti netikėtai. Tu žinai, kad mano senoji liga neduoda man ramybės jau keletą mėnesių, todėl aš negaliu delsti ir privalau imtis priemonių. Jei ši moteris įsiverš į mano namus ir ims jaustis čia kaip šeimininkė, aš nenusiraminsiu net būdamas kapuose. Tu turi būti ir likti šių namų šeimininke. Tikėsimės, kad mano sūnus grįš dar prieš man amžiams užmerkiant akis. O jei mirsiu anksčiau, tai tu pasakysi, kad aš atleisiu jam viską, jei Giunteris priglaus tave prie savęs.

Ketė, praradusi viltį, papurtė galvą.

— Dėde Heinrichai, aš būsiu labai nelaiminga, jei Giunteris kada nors perskaitys šį testamentą.

Dėdė paglostė jai galvą.

— Tikiuosi, kad tu tada jau seniai būsi jo žmona. O jei ne... Tokius žmones, kaip tu ir Giunteris, reikia priversti būti laimingus. Štai pažvelk: aš įdedu šį testamentą į seifą sienoje. Galimas daiktas, kad aš jį ir pakeisiu, bet tik tuo atveju, jei Giunteris, pabėgęs nuo tos moters, grįš į namus. O kol kas tebūnie taip, kaip yra.

Tai pasakęs, Varnekas užrakino testamentą į greta rašomojo stalo esantį seifą.

Ketė tai stebėjo didelėmis, sustingusiomis akimis. Jai labai norėjosi išplėšti testamentą iš rankų ir sunaikinti jį. Tai nebūtų padėję — senasis ponas būtų parašęs jį iš naujo. Ketė žinojo, koks atkaklus yra dėdė Heinrichas. Vis dėlto ji jautė, suprato, kad jis šiuo testamentu norėjo padėti pagrindą jos ir Giunterio laimei, tačiau mergina buvo įsitikinusi, kad taip ji niekada nesijaus laiminga. Jei Giunteris Varnekas išsiskyręs su žmona kada nors grįš, jai teks jį atstumti, kadangi bus aišku, jog Giunteris tai daro prieš savo valią. Ketę taip pasielgti verstų jos išdidumas.

Be to, kažin ar Giunteris, pažįstant jo charakterį, priimtų iš jos tai, ką buvo atėmęs tėvas. Šis nelemtas testamentas niekada nepadarys jos laimingos.

Drebančiomis rankomis apglėbusi krėslo atkaltes ir visiškai netekusi jėgų, Ketė sėdėjo priešais senąjį poną.

Šis, užrakinęs testamentą, vėl pasisuko į merginą:

— Taigi manau, kad mes abu viską išsiaiškinome. Nenukabink nosies! Aš noriu jums tik gero.

Ketė pačiupo jo ranką ir pabučiavo.

— Aš žinau... Todėl ir suprantu, kad jokie mano prašymai neprivers tavęs sunaikinti šį testamentą. Taigi man nieko kito nebelieka, kaip tik karštai melstis, kad Giunteris grįžtų dar prieš tavo mirtį.

— Aš taip pat to trokštu ir todėl noriu tave paraginti, mažoji Kete. Kuo greičiau išsiųsk Giunteriui laišką su įrodymais. Man atrodo, kad tai greičiausiai padėtų Giunteriui praregėti.

Ketė abiem rankom apglėbė voką.

— Aš jį išsiųsiu vėliausiai po dviejų savaičių, — pusbalsiu ištarė ji.

Mergina pakilo ir kartu su senuoju Varneku išėjo iš darbo kabineto. Eidama ji pasakė:

— Palauk, dėde Heinrichai. Norėčiau užrakinti šį laišką savo rašomojo stalo stalčiuje. Aš greitai grįšiu į svetainę.

Jis linktelėjo Ketei ir žvelgė įkandin, kai ji lėtai, pavargusi kopė laiptais aukštyn. Senasis Varnekas susigraudino.

— Dieve, padėk jai patirti laimę, — tarė jis pats sau.

Ketė, likusi savo kambaryje viena, bejėgiškai susmuko į krėslą ir negyvomis akimis žvelgė priešais save. Ji buvo pasiryžusi paaukoti savo pačios laimę, kad tik apsaugotų Giunterį nuo gresiančio nusivylimo, kuris ateis kartu su išsiųstu laišku. Ne mažiau slėgė ir mintis apie testamentą. Ketę labai žeidė tai, kad dėdė dar kartą taip tiesiogiai siūlė ją Giunteriui į žmonas. Kaipgi jai tektų pažvelgti Giunteriui į akis, jei jis žinotų, kas ten parašyta? Kaipgi Giunteris galės pakęsti ją, kai tėvas paskyrė jai visą palikimą ir dar norėjo priversti sūnų paimti globotinę į žmonas? Ketė žinojo: mintys apie testamentą neduos jai ramiai gyventi.

VIII

Giunteris Varnekas ir jo jaunoji žmona praleido kurorte nuostabias dienas.

Jie abu uoliai sportavo, nuolat nusileisdavo į slėnį slidėmis arba rogėmis ir šauniai apkeliavo visą apylinkę.

Vakarais viešbutyje jie dalyvaudavo pobūviuose, taip pat su kitais poilsiautojais vykdavo toliau, į kalnus.

Tačiau iš tikrųjų šiuo linksmu gyvenimu džiaugėsi tik Lori. Gražioji moteris ir čia susirado daug gerbėjų, kurie nuolat apie ją sukinėjosi. Nors ji ir nebebuvo tokia santūri, kaip pirmosiomis dienomis, ji pasitenkindavo tik nekaltu koketavimu, dėl kurio Giunteris negalėjo pykti.

O jis, nepaisant jo povestuvinės nuotaikos, niekaip negalėjo atsikratyti slapto liūdesio. Jis dažniau, nei pats to norėjo, galvodavo apie tėvą ir Ketę... Taip, Ketės jam trūko kiekviename žingsnyje. Paskutinėmis dienomis namuose jis galėjo atvirai pasikalbėti su Kete apie tai, kas jį slėgė. Pokalbiai jam visada sušildydavo širdį. Giunteris savo žmoną ėmė lyginti su Kete. Dėl to jis pats ant savęs pyko, tačiau niekaip negalėjo liautis. Be to, jį slėgė dar vienas dalykas, kuris sugadindavo kiekvieną linksmesnę akimirką: jis žinojo, kad Berlyne gyvena vyriškis, apšmeižęs tėvui jo žmoną. Ir Giunteris kol kas negalėjo priversti jo už tai atsakyti. Jis ketino tai padaryti šiek tiek apsiraminęs po paskutiniųjų įvykių. Giunteris laukė progos, kada jis galės paklausti Lori buvusių meilužių pavardžių. Iki šiol neišdrįso to padaryti.

Giunteriui atrodė, kad sudrumsti Lori ką tik nušvitusį laime gyvenimą būtų pernelyg žiauru ir grubu. Jis nė sekundės neabejojo, kad žmona jį myli.

Tačiau klydo. Lori gal ir buvo kiek įsimylėjusi savo vyrą, juolab, kad ji pastebėjo, kaip kitos moterys su didžiuliu susidomėjimu žvelgė į elegantišką, sportišką

Giunterį ir visaip stengėsi atkreipti jo dėmesį. Lori ypač patikdavo tai, ko kiti žmonės jai pavydėdavo. Ir ji su malonumu stebėjo, kaip jai pavydima įdomaus ir išvaizdaus vyro.

Jaunoji pora netrukus atsidūrė visų dėmesio centre ir kiekvienas renginys, kuriame jie nedalyvaudavo, būdavo laikomas nenusisekusiu.

Vieną dieną buvo nutarta suruošti visiems viešbučio svečiams išvyką rogėmis į Etalio vienuolyną ir Linderhofo pilį. Vyras su žmona pritarė šiam sumanymui, nors Giunterį kelionė tokiame dideliame būryje nelabai viliojo. Kur kas mieliau jis būtų važiavęs su Lori dviese, nes jis ir taip jau žadėjo kartu apžiūrėti Etalio vienuolyną ir Linderhofo pilį.

Kai Giunteris pasakė Lori, kad jis norėtų ten vykti dviese, ji juokdamasi apkabino jį ir tarė:

— Aš, žinoma, irgi mieliau važiuočiau tik su tavimi, tačiau mes juk negalime nuolatos atsiskirti nuo kitų.

Jis giliai atsiduso ir aistringai ją pabučiavo.

— To dar betrūko, kad mus kelionės metu išskirtų, ir man tektų sėdėti vienose rogėse su kokia nuobodžia dama, o tu važiuotumei su kokiu kavalieriumi.

Lori akys sužibo. Ji žinojo, kad viena jauna bankininko žmona iš Hamburgo įnirtingai stengėsi patekti su Giunteriu į vienas roges. Jis turėjo būti jos rogių šturmanu. Todėl ji, dar tik planuojant keliauti rogėmis, pareiškė:

— Aš ir mano vyras mielai dalyvautume, bet tik su sąlyga, kad abu važiuosime vienomis rogėmis, — ji labai apsidžiaugė, matydama piktą bankininkienės žvilgsnį.

Glausdamasi prie Giunterio, Lori šelmiškai tarė:

— Taip nebus, brangusis. Aš jau pasirūpinau. Aš irgi neturiu jokio noro važiuoti kartu su kokiu kitu vyriškiu, kaip ir tu nenori turėti kitos pakeleivės. Todėl aš pritariau mūsų dalyvavimui su sąlyga, kad mes važiuosime vienose rogėse.

Giunteris tvirtai prispaudė ją prie savęs.

— Tu pasielgei teisingai, Lori. Dabar jau ne taip ir baisu apie tai pagalvoti. Bent jau keliaudami būsime vieni. Tačiau apžiūrint vienuolyną ir pilį, kvailoki šios kompanijos plepalai man sugadins visą malonumą gėrėtis menu.

Kitos dienos rytą, aštuntą valandą, išnuomotos rogės jau stovėjo prie viešbučio paruoštos išvykai. Jau prieš dešimtą buvo tikimasi būti Etalio vienuolyne ir papusryčiauti tenykštėje užeigoje. Vienuoliktą valandą reikėjo vykti toliau, į Linderhofo pilį, į buvusią nelaimingojo Bavarijos karaliaus Liudviko vasaros rezidenciją. Atvykti ten planuota apie dvyliktą valandą, po to reikėjo apžiūrėti pilį, pilies restorane pavalgyti užsakytus pietus ir tada, apie antrą valandą, keliauti atgal. Etalio vienuolyne vykti atgal bus uždegti iš anksto paruošti fakelai, kad nuo ten į Partenkircheną būtų galima grįžti fakelų šviesoje. Taigi viskas atrodė puikiai organizuota. Už kalnų spindėjo kylančios saulės spinduliai, kalnai apgaubti ūkanų vainiku, žibėjo rausvu auksu. Netrukus pasirodė ugningas saulės kamuolys, tarsi raudona žarija, vis dar apsiaustas miglomis. Apsnigtame slėnyje kai kur dar matėsi pavasarinės pilkumos ruoželiai, ir tik baltos kalnų viršūnės mirguliavo rožine šviesa.

Giunteris, sėdėdamas rogėse šalia Lori, džiaugėsi nuostabia gamta. Jis stengėsi atkreipti ir jos dėmesį, tačiau Lori visiškai nieko nenutuokė apie gamtos grožį.

— Nuostabu! — sausai pasakydavo ji.

Žodžiai skambėjo Giunteriui šaižiu disonansu. Kartais ir vienas abejingai ištartas žodis padeda suprasti visas žmogaus mintis. Šiaip ar taip, nerūpestingas "Nuostabu!" Giunteriui visiškai sugadino šventinę nuotaiką, ir jis nejučia ėmė spėlioti, kokiomis akimis į reginį žiūrėtų Ketė Harland.

Tačiau Lori neleido Giunteriui ilgiau pasilikti vienam su savo mintimis. Ji glaudėsi prie jo, jaukiai įsisiautusi į Akselio Kiornerio dovanotus kailinius, apie kuriuos buvo papasakojusi Giunteriui pramanytą istori-

ją. Lori važiavo susikišusi rankas į kailinį movą ir avėjo aulinius batus su kailiu. Rogėse gulėjo užtektinai termosų, įvyniotų į šiaudus. Kelionės rengėjai rūpestingai viskuo pasirūpino, kad svečiai šios ilgos iškylos metu jaustųsi kuo jaukiau.

Skardžiai skambėjo garuojančių upelių varpeliai tylų žiemos rytą. Jie pravažiavo bažnyčią, kurioje, dar neprasidėjus ryto mišioms, jau degė žvakės. Pro rogių procesiją praskubėdavo arba sustodavo pažiūrėti tamsūs maldininkų siluetai. Vietiniai gyventojai buvo patenkinti, kad čia apsilanko svetimi žmonės, kuriuos jie vadindavo "moteriškais frakais iš miesto". Iš atvykėlių jie uždirbdavo pinigų, brangiai pardavinėdami savo gimtinės grožį. Toks tebuvo vietinis patriotizmas.

O milžiniški kalnai, nepaisydami jokių žmogaus ypatybių, kėlė apsnigtas savo viršūnes į liepsnojančią saulės šviesą. Taip pat nieko nepaisydama, per apsnigtą kraštą tekėjo Partnacho upė.

Per roges sklido juokas, tauškalai bei džiaugsmingi šūksniai, kurie aiškiai aidėjo ore.

Giunteris vėl pasinėrė į tyrą gamtos grožį. Pamaldžiu žvilgsniu jis tyliai žvalgėsi aplink. Tolumoje rausvai nušvito kalnų panorama, jos fone, kiek arčiau, pasirodė didžioji ir mažoji Vakseno olos, gretimai Alpių ir Trijų Vartų viršūnės. Kai rogės pasuko palei geležinkelio pylimą, kalnai liko už nugaros, o priešais atsivėrė kita panorama. Pakeliui pasitaikė dar keletas nuostabių vietovių, o saulė tuo metu vis kilo ir kilo aukštyn. Išaušo nuostabus žiemos rytas, visiškai be vėjo, kalnai matėsi puikiai.

Taip jie pagaliau privažiavo pusiau grįstą, išskobtą oloje Etalio kelią. Didingas žmogaus proto ir rankų kūrinys! Rogės lėtai vinguriavo nesibaigiančiais kelio posūkiais ir linksmiems keliautojams nuolatos atsiverdavo nuostabūs vaizdai. Virš gilaus tarpeklio su apledėjusiais kriokliais išniro karaliaus rezidencija. Tai buvo nuostabus žemės lopinėlis, apsuptas snieguotų eglių. Ten daž-

nai ilgai jojęs sustodavo karalius Liudvikas, norėdamas pailsėti ir apžvelgti savo valdas. Rogėms toliau kylant į kalnus, tarpekliai darėsi vis statesni ir gilesni, jie taip arti šliejosi prie kelio, kad jį net teko atskirti geležiniais pastoliais. Kelias kilo aukštyn nesibaigiančiais vingiais, ir garuojantys arkliai tempė lengvas roges vis arčiau viršūnės. Pagaliau buvo pasiekta aukščiausioji vieta — priešais atsivėrė už kalnų besidriekiantis slėnis. Už jo, kiek toliau, vėl driekėsi kalnai, o apačioje giedru savo grožiu viliojo Etalio vienuolynas.

Virš jo besitęsiančių statinių puikavosi bazilika, iš visų pusių apsupta skirtingų formų kampuotais bokšteliais. Šis nuostabus ramybės ir vienatvės uostas stovėjo Etalio Mandlo kalno papėdėje. Šio vienuolyno vienuoliai neturėjo teisės išeiti iš Etalio. Jiems buvo galima tik pavydėti, nes į jų tylųjį slėnį, matyt, niekada neišdrįs įsibrauti mūsų laikų rūpesčiai.

Vienuolyną draugiškai iš visų pusių supo valstiečių sodybos. Kiek toliau į šalį buvo kapinaitės. Pro jas rogės greitai pračiuožė pakalnėn.

— Tik pažiūrėk, Lori, į šį nuostabų, nepakartojamą reginį! Ramus, dailus vienuolynas vidury milžiniškų kalnų! — giliai sujaudintas pasakė Giunteris.

Lori abejingai apsižvalgė aplinkui.

— Nuotabu! — vėl nieko nesuprasdama tarė ji.

Giunteris krūptelėjo, tarytum jį būtų kas užgavęs. Tas žodis, banalus ir be prasmės, vėl sugadino jam nuotaiką. Jis vėl pagalvojo apie Ketę. Giunteris prisiminė vasaros rytą prie jūros. Tąsyk jis, tėvas ir Ketė buvo nuvykę kelioms savaitėms prie Baltijos jūros. Vieną rytą jis atsikėlė anksčiau nei paprastai.

Toli, priekyje, prie pat vandens, stovėjo vienišas lieknos moters siluetas. Priėjęs arčiau, jis pažino Ketę. Didelėmis ir svajingomis akimis ji žvelgė tolyn į jūrą. Išgirdusi savo vardą, ji krūptelėjo ir atsigręžė.

— Dar taip anksti, o jūs jau ant kranto, Kete? — paklausė jis.

Ketė giliai įkvėpė pajūrio oro.

— Jei nori pasigrožėti gamta ir ją visiškai suprasti, reikia pabūti vienai, Giunteri.

— Tuomet aš jums sutrukdžiau?

— Ne, ne! Jūs man juk ne svetimas, be to, aš žinau, kad jūs taip pat visa širdimi mokate gėrėtis gamtos stebuklais ir pasaulio grožiu. Jūs tik pažvelkite — koks nuostabus ryškiai mėlynas dangus virš jūros! Tiesiog norisi malda padėkoti Dievui, kad jis sukūrė tokį gražų pasaulį.

Giunteris prisiminė šiuos jos žodžius. Pabudo tarsi kažkoks ilgesys, — Giunteris norėjo dabar matyti Ketę čia, kad ji galėtų kartu pasigrožėti šiais vaizdais. Kaip nušvistų jos akys, jei mergina matytų šiuos kalnus, kuriuose taip jaukiai buvo įsikūręs Etalio vienuolynas!

O jo žmona, šalia kurios jis dabar buvo ir su kuria viskuo turėjo dalintis, jam nesugebėdavo pasakyti jokio kito žodžio, tik banalųjį "Nuostabu", o tuo metu jo širdis salo, jausdama šį gamtos grožį. Lori visiškai nieko nejautė, matydama tuos vaizdus, kurie Giunterį stulbino ir žavėjo.

— Nuostabu!

Giunteriui atrodė, kad tuščias jos balsas niekada nesiliaus skambėjęs ausyse.

Po keleto minučių jie išlipo prie Etalio užeigos, ketindami papusryčiauti. Giunterio širdį staiga prislėgė neapsakoma vienatvė. Jis beveik nedalyvavo šmaikščiame ir linksmame pokalbyje. Lėkštas draugijos tonas buvo jam labai ne prie širdies. Kai prasidėjo vienuolyno apžiūrinėjimas, jis tyčia stengėsi atsilikti nuo kitų. Giunteris paliko Lori su viena dama, su kuria ji jau buvo ėmusi aptarinėti naujamadiško suknelės sukirpimo paslaptis, o pats palaukė, kol liks visiškai vienas.

Nebylūs vienuoliai tyliai šmėsčiojo erdviuose vienuolyno kambariuose. Vienas vienuolis stovėjo koridoriuje prie stalo ir rūpestingai, atsargiai plovė dubenėly-

je mažus, pamaldžių moterų meniškai pasiūtus užtiesalus altoriui.

Keliauninkus po vienuolyną vedžiojo patarnautojas. Tačiau Giunteris priėjo prie vieno vienuolio ir pasidomėjo, iš kur atsirado čia kai kurie medžio drožiniai ir kaip jie padaryti.

Brolis Martinas iš karto suprato, kad Giunteris yra tas lankytojas, kuris nuoširdžiai domisi ir vertina šio vienuolyno grožybes.

Jis mielai sutiko pavedžioti jaunąjį poną po vienuolyną ir parodyti viską, kas gražiausia.

Jie įžengė į baziliką, kai kiti tuo metu iš ten jau buvo išėję. Brolis Martinas išsamiai papasakojo apie didįjį altorių, papuoštą grakščiomis marmuro kolonomis, apie nuostabų ten kabantį paveikslą, apie altorių puošiančias skulptūras. Jis išaiškino didžiulių freskų presbiterijos lubose prasmę. Ramiai ir santūriai šypsodamasis, jis aprodė Giunteriui visus šoninius altorius, apipintus nuostabiomis sieninėmis freskomis. Jie buvo tarytum skrynios, saugančios ypač brangias relikvijas.

Giunteris stebėjosi gausiais vienuolyno lobiais. Jo akys, pasiilgusios tokio grožio, džiaugėsi nuostabiais ornamentais, kurių ypač daug buvo ant vargonų ir jų sienos. Bazilikos kupolo paveikslą su daugybe figūrų, supančių dieviškosios trejybės atvaizdą, jis būtų mielai patyrinėjęs ilgiau, su visomis smulkmenomis, jei tik būtų užtekę laiko.

Brolis Martinas jį dar nuvedė į zakristiją. Čia Giunteris grožėjosi didžiulėmis vertingomis spintomis, papuoštomis įspūdingomis inkrustacijomis, žavėjosi labai gražiomis lubų freskomis, nuostabiais altoriaus uždangalais ir siuviniais. Brolis Martinas dar papasakojo kai ką iš vienuolyno istorijos ir pasakė, kad kadaise patys Etalio vienuoliai atstatė beveik visiškai sudegusį vienuolyną ir patys atliko visus kitus darbus.

Vaikštinėdamas po vienuolyną, Giunteris visiškai nusiramino, ir kai ekskursija pasibaigė, jis širdingai padėkojo broliui Martinui.

Atsikvėpdamas jis išėjo į lauką ir vėl nuklydo žvilgsniu į kalnus. Kiti tuo metu pirko iš vienuolių nedidelius, skardoje iškaltus šventųjų paveikslus, atvirukus ir albumus su tiksliai pavaizduotomis vienuolyno grožybėmis. Giunteris taip pat nusipirko albumą. Pasitaikius progai, jis ketino išsiųsti jį Ketei. Giunteris žinojo, kad ją tikrai nudžiugins. Jis vėl užsigalvojo apie Ketę. Giunteriui atrodė, kad ji taip pat buvo vienuolyne ir nematoma stovėjo tarp jo ir brolio Martino.

Kaip tik tą akimirką, kai visi keliautojai vėl ruošėsi į užeigą, atsidarė šoninės vienuolyno mokyklos durys ir į lauką plūstelėjo mokiniai, norėdami praleisti čia pertrauką. Plačiame, erdviame vienuolyno kieme priešais baziliką tarp berniukų kilo tikras sniego mūšis. Visa draugija stovėjo ir stebėjo tą reginį šypsodamasi. Taip pat ir vienuoliai su santūria šypsena žvelgė į išdykaujančius jaunuolius. Jie nė nemėgino griežtais žodžiais nuraminti besiliejančio savo auklėtinių džiaugsmo.

Netikėtai ir Giunteriui kliuvo sniego gniūžtė, paleista iš mokinių būrio. Jis nusijuokęs pasilenkė, užsikrėtęs nerūpestingu džiaugsmu, sugniaužė sniego ir paleido atsakomąjį smūgį. Giunteris pataikė į vieną mažąjį sniego mūšio dalyvį. Tada kiti mokiniai krykštaudami atsigręžė į besijuokiančius keliautojus ir apmėtė juos sniegu, o šie atsakė tuo pačiu. Kilo linksmas šurmulys. Jį nutraukė varpelis, skelbdamas pertraukos pabaigą. Mokinukai nuskubėjo į klases, o įsismaginusi kompanija patraukė prie rogių.

Giunteris įkėlė Lori į roges ir rūpestingai apkamšė ją kailiniu užtiesalu. Tada įlipo ir pats. Slogi nuotaika praėjo, sniego mūšis pagyvino Giunterį, ir jo akys vėl džiaugsmingai sužibo. Dabar jis sėdėjo apkabinęs Lori ir klausėsi jos linksmo čiauškėjimo, kartkartėm linktelėdavo ir susižavėjęs žvelgė į jos švelniai paraudusį veidą. Jį vėl pavergė gražiosios moters kerai.

Po valandos jie privažiavo Linderhofo pilį. Rogės buvo iškinkytos prie pilies restorano, ir visa draugija

pėsčiomis patraukė pilies link siauru, sniege prakastu sodo takeliu. Pilis atrodė panaši į apsnūdusią tarp sniegynų pasakų pilaitę, — tarsi nelaimingo karaliaus vasaros sapnas. Karalius, aistringas grožio ieškotojas, niekada negalėdavęs jo pasisotinti. Jie apžiūrėjo prašmatnius kambarius, prigrūstus įvairių brangenybių. Lori buvo sužavėta šios atsivėrusios prieš akis puikybės, o Giunteriui pasirodė, kad šiuose kambariuose tarsi visko per daug. Tai darė slegiantį įspūdį, — Giunteris pamanė, kad šiuose rūmuose nerastum vietelės, kur negaluojantis žmogus galėtų nusiraminti.

Giunteris išėjo į lauką kartu su kitais labiau prislėgtas nei sužavėtas. Jis peržvelgė grožybes ir ledo baseiną, kur apledėję ir sniegini snaudė tritonai, undinės ir nimfos. Jis taip pat nužvelgė kiek aukščiau stovinčią Draugystės Šventyklą. "Vargšas karaliau, kurgi kitur galėjo rasti ramybę tavo sužeista ligūsta dvasia, jei ne tavo palaimintos šalies nuostabioje gamtoje", — pamanė jis.

Kompanija, plepėdama ir juokdamasi, nužingsniavo žemyn pilies restorano link. Čia, pakiliai nusiteikę, visi papietavo. Giunteris juokavo ir kvatojo kartu su visais.

Lygiai antrą valandą, kaip buvo numatyta programoje, jie pasuko atgal per pilies parką, keliu į Etalį.

Likęs rogėse vienas su Lori, Giunteris vėl nuliūdo. Pirmąsyk, jiems būnant kartu, Giunteris ėmė nuobodžiauti. Jis pamanė, kad Lori dar niekada nebuvo tikrai atvira. Ji kalbėjo nugirstais posakiais ir banalybėmis. Giunteris pagaliau suprato, kad juos mažai kas sieja. Svaigulys, iki šiol pavergęs jo jausmus, pamažu ėmė sklaidytis. Tą dieną jis išgyveno keletą akimirkų, po kurių jautėsi keistai išsiblaivęs.

— Giunteriuk! Kodėl tu toks piktas ir rimtas. Nenoriu tavęs tokio matyti, — patempusi lūpą, šelmiškai tarė Lori.

Giunteris pabudo iš savo apmąstymų ir pažvelgė į nuostabų žmonos veidą.

"Aš turiu pamėginti pažadinti jos sielą ir protą, turiu pabandyti priartinti ją prie savęs. Bus nuostabu atverti jai iki šiol nepažintas erdves", — manė Giunteris.

Tada jis nusišypsojo ir pabandė užmegzti įdomų pokalbį. Lori klausėsi nerūpestingai, vaikiškai šypsodamasi, mestelėdama vos keletą frazių. Kai Giunteris, norėdamas ją prakalbinti, tapo dar atkaklesnis, Lori pašaipiai pavadino jį "mokytojėliu". Giunteris pabandė gintis, tačiau Lori ėmė kalbėti visokias nesąmones, ir jis pratrūko juoktis.

Rimti pokalbiai jai buvo nuobodūs ir ji pati tai pasakė.

Lori kalbėjo tuo pačiu lengvu, paviršutinišku tonu, kurį Giunteris šiandien įsidėmėjo pirmą kartą. Jis susivokė, kad jie niekada kitaip ir nekalbėjo, išskyrus švelnių jausmų atsivėrimo akimirkas.

Tuo metu jie vėl sugrįžo į Etalį. Kai visi atsigėrė kavos ir arbatos, pasišviesdama fakelais, draugija vėl pasuko žemyn nuostabiuoju Etalio keliu.

Šios kelionės nebuvo įmanoma užmiršti, ir tai, matyt, suprato visi. Išdykėliškas juokas ir plepalai nutilo. Šaltame ore skambėjo tik žvangučiai. Dangumi lėtai kilo mėnulis ir rutuliu sušvito virš kalno viršūnės.

Giunterį šis reginys nuteikė pamaldžiai. Lori ramiai užsnūdo jo pašonėje.

Ji prabudo sumišusiai šypsodamasi tik tada, kai rogės sustojo prie viešbučio. Lori iš karto vėl pasidarė energinga ir veikli. Vakare turėjo įvykti nedidelis šokių vakarėlis, todėl visi išsivaikščiojo po kambarius persirengti.

Po šios kelionės rogėmis Giunteris ėmė kur kas kritiškiau vertinti savo jaunąją žmoną, vis dažniau jam į akis krisdavo kas nors tokio, kas jam nepatikdavo.

Vieną vakarą jis pastebėjo, kaip Lori visiškai atvirai koketuoja su vienu amerikiečiu, misteriu Hemtonu, kuris atvyko čia prieš dieną. Giunteris matė, kaip dažnai susitinka jų žvilgsniai ir kaip gundančiai šypsosi Lori.

Jo kaktoje iššoko gyslos. Giunteris staiga pakilo ir gana griežtai tarė žmonai:

— Lori, aš prašau, pasikeiskime vietomis. Tas misteris Hemtonas yra tikras storžievis. Jis be paliovos žiopso į tave. Be to, dar galima pagalvoti, kad ir tavo šypsena skiriama jam.

Lori kiek išsigando, tačiau netrukus vėl lengvabūdiškai nusikvatojo.

— Mielasis, aš tikiuosi, kad tu nepavyduliauji?

Ji vis dėlto persėdo į kitą vietą, kaip buvo prašęs Giunteris, tačiau dar spėjo paslapčia išraiškingai nusišypsoti gretimam stalui, už kurio sėdėjo misteris Hemtonas.

Giunteris atsisėdo taip, kad amerikietis nebegalėtų matyti jo žmonos ir rimtai pasakė:

— Ne, Lori. Aš nepavyduliauju. Pavydas būtų mano meilės mirtis. Tačiau dabar tu esi ponia Varnek ir turėtum pamiršti, kad kažkada buvai Lori Leiksner. Tau nebūtina kęsti tuos įkyrius žvilgsnius.

Lori tuoj pat patempė lūpą:

— Fui, brangusis! Koks tavo piktas veidas! Man visiškai nerūpi tas misteris Hemtonas. Bet juk visada malonu, kai pastebi, kad vis dar esi trokštama. Ar tu nesidžiaugi, jei žavimasi tavo žmona?

— Jei tai daroma pakankamai padoriai, tada bent jau nėra nemalonu. Dabar pasigedau deramo santūrumo.

Ožiuodamasi, tačiau šelmiškai linksma, Lori pažvelgė į jį:

— Pikčiurna! Tu juk sutinki, kad gražiai moteriai garbinimas yra toks pat svarbus, kaip gėlei saulė.

Giunteris pažvelgė į ją kančios iškreiptu veidu.

— Aš labai norėčiau pamiršti, kad tu, Lori, anksčiau buvai bejėgė apsiginti. Tu juk pati man pasakojai, kaip tave tai žeisdavo.

— Taip, labai nemalonu, jei esi vieniša, bet dabar čia esi tu, kad galėtum mane apginti.

— Taip ir yra, Lori. Kaip tik todėl aš ir leidau suprasti amerikiečiui, kad jam vertėtų savo dėmesį skirti kam nors kitam. Tikiuosi, kad jis atsižvelgs į tai, nes tektų paaiškinti dar kartą. Beje... Jei mes jau kalbamės šia nemalonia tema, tai aš norėčiau tavęs paklausti. Ar tu galėtum iš kurio nors buvusio gerbėjo, galbūt įtūžusio, kad atstūmei jį, tikėtis šmeižto?

Lori kiek išsigandusi pažiūrėjo į Giunterį.

— Ką tu nori tuo pasakyti?

Iš pradžių Giunteris apžvelgė viešbučio salę, ir nusprendė, kad jie buvo pakankamai toli nuo kitų stalų, — niekas negalėjo jų nugirsti.

Ar aš paklausiau nepakankamai aiškiai, norėčiau išgirsti, ar tarp vyrų, kurie stengėsi būti arčiau tavęs, buvo bent vienas, iš kurio tu galėtumei tikėtis šmeižto? Aš jau seniau turėjau, Lori, tavęs šito paklausti, bet vis delsiau. Dabar aš privalau sužinoti.

Lori smišusi žvelgė į trūkčiojantį iš susijaudinimo Giunterio veidą.

— Ko gi tu nori, Giunteri?

Jis perbraukė ranka sau per kaktą.

— Čia ne vieta apie tai kalbėti. Eime į kambarį.

Jie pakilo ir išėjo iš salės. Grįžusi į kambarį, Lori nepatenkinta krito į krėslą.

— Prašau, duok man cigaretę.

Giunteris pridegė cigaretę ir įdėjo ją Lori į lūpas. Ji atsilošė.

— Na, mielasis, dabar pasakyk man, kas tau slegia širdį? Šį vakarą esi toks keistai nuliūdęs. Kas atsitiko?

Giunteris atsisėdo į krėslą priešais ir paėmė jos ranką.

— Pirmosiomis mūsų vedybų dienomis nenorėjau tau pasakoti, kad labai stipriai susipykau su tėvu. Kažkas, matyt, tave apšmeižė. Tėvas tiesiog įsiuto sužinojęs, kad tu jau tapai mano žmona. Jis apie tave kalbėjo taip, kad aš galiu spėti, jog esi apšmeižta vieno iš savo gerbėjų. Prašau, pasakyk man tų vyriškių pavar-

des. Aš turiu išsiaiškinti, kas išdrįso tave apkalbėti, kad galėčiau priversti jį atsakyti už tai.

Lori nesmagiai pažvelgė į blyškų, rimtą Giunterio veidą, tada supykusi metė cigaretę į peleninę ir nepatenkinta pasakė:

— Kaip tu tokiais dalykais sugadini man nuotaiką, Giunteri! Atstumti gerbėjai visada būna pikti ir priplepa visokių kvailysčių. Nereikia į tai kreipti dėmesio. Jau ir taip prisinervinau dėl panašių nemalonumų, — dabar trokštu tik ramybės. Ko tik apie mane iš pavydo ir pykčio neprišnekėta dėl to, kad esu santūri. Nereikia į tai kreipti dėmesio.

Jis papurtė galvą:

— Ne, Lori, aš negaliu to nepaisyti. Negaliu pakęsti, kai mano žmoną kažkas paniekinančiai apkalba. O tai dar ypatingesnis atvejis. Aš privalau surasti tą šmeižiką ir priversti jį atsiimti savo žodžius. Prašau, pasakyk man jų pavardes.

Ji tarsi nuobodžiaudama patraukė pečiais.

— Tie vyrai man reiškė tiek nedaug, kad aš beveik neįsiminiau jų vardų. Aš prašau tavęs, Giunteri, būk aukščiau keršto ir pykčio plepalų.

Giunteris sunkiai atsiduso:

— Tu nežinai, kaip tai svarbu. Tai reiškia, kad aš turiu įrodyti tėvui, jog tu esi verta Varnekų vardo.

Visai susijaudinusi, Lori išsitiesė.

— Aš turiu gintis nuo tavo tėvo?

— Ne... Tu — ne. Tai padarysiu aš. Yra rimtų priežasčių. Kad mane suprastum, atvirai pasakysiu tai, ką verčiau būčiau nutylėjęs, nenorėdamas tavęs jaudinti Mano tėvas manęs išsižadėjo. Jis prisiekė, kad atims iš manęs paveldėjimo teisę, kadangi, jo nuomone, aš vedžiau nevertą Varnekų vardo moterį. Atleisk, kad tai sakau, bet tu dabar turėtum mane suprasti.

Lori išsigandusi krūptelėjo.

— Jis nori atimti iš tavęs palikimą? Argi jis gali taip pasielgti? Juk tu esi vienintelis jo sūnus.

— Taip, tai tiesa, bet mano tėvas gali palikti tik priklausančią man dalį, jei turės tam pagrindą. O dingstis yra mūsų santykiai — jis tvirtina, kad tu esi nevisai morali ir todėl neverta manęs.

— Galbūt jis taip mano dėl to, kad aš buvau aktorė.

— Ne, ne todėl. Todėl, kad... Ne, aš negaliu ištarti to, ką šmeižikas apie tave pasakė mano tėvui. Aš privalau priversti jį sugrąžinti tavo gerą vardą mano tėvo akyse. Tėvas nenorėjo pasakyti to vyro pavardės, todėl tu pati privalai padėti man.

Tuo metu Lori galvoje virė įvairiausios mintys. Ši kvota nebuvo jai maloni, tačiau ji nesiruošė taip lengvai duotis įbauginama. Lori žinojo, kad dabar ji gali išsigelbėti gudriai suvaidindama dar vieną komediją. Ji pašoko ir atsisėdo Giunteriui ant kelių. Tarsi būtų labai išsigandusi, Lori puolė Giunteriui ant kaklo.

— Ne, net jei ir žinočiau, aš nepasakyčiau tau jo pavardės. Aš labai bijau dėl tavęs. Tu norėtum priversti tą šlykštų šmeižiką kalbėti, o jis pasikėsintų į tavo gyvybę. Ne, Giunteri! Jau verčiau aš mirsiu, nei dėl mano kaltės tu atsidursi pavojuje! — Lori prisiglaudė prie Giunterio tarsi kažko baimindamasi.

— Nusiramink, Lori, ir nesijaudink. Visiškai atvirai pasakyk man viską, kas padėtų aptikti to žmogaus pėdsakus. Aš negaliu leisti jam išvengti bausmės ir privalau pateikti tėvui įrodymų apie šmeižtą.

Lori prapliupo raudoti. Jai tikrai buvo baisu, tačiau ne dėl savo vyro, o dėl to, kad ji bijojo, jog Giunteris sužinos viską apie jos praeitį.

Ji mėšlungiškai apsikabino vyrą.

— Nekankink manęs, nelįsk į pavojų! Aš mirsiu iš baimės. Aš nežinau, ką man daryti, labai bijausi dėl tavo gyvybės.

Ji taip pradėjo verkti ir kūkčioti, kad Giunteris nieko kito negalėjo daryti, tik ją raminti. Išsigandusi Lori jį sujaudino — giliau skverbtis į jos sielą dabar jis negalėjo. Lori vis dar pasikūkčiodama verkė, kol pas-

kui nusilpusi atsigulė apsiraminti. Giunteris ramino, guodė ją, ir ji pagaliau užmigo. Bet Lori tik apsimetė mieganti — ji norėjo laimėti laiko, kad pagalvojusi išsisuktų iš šios situacijos.

Galbūt dabar ir būtų tekę nusileisti Giunterio atkaklumui ir prisipažinti, kad jos ryšiai su gerbėjais nebuvo tokie nekalti, kaip ji anksčiau apie tai pasakojo. Tačiau Lori kur kas labiau rūpėjo sutramdyti uošvio pyktį. Jai svarbiausia buvo likti turtingo fabrikanto marčia, nei jo sūnaus žmona. Nes kitaip kurgi ji ras tą išsvajotą, puikią visuomeninę padėtį, turtą ir prabangą, jei Giunteris neteks palikimo? Ji nežinojo, kokio dydžio yra Giunteriui skirta dalis, tačiau suprato, kad jai teks atsisakyti kai kurių savo reikalavimų. Lori turėjo rasti kokią nors išeitį. Ji norėjo iš karto vykti į Berlyną ir susitikti su Heinrichu Varneku. Lori labai pasitikėjo savo jėgomis, nes žinojo, kad seniai moters grožiui jautresni, nei jauni vyrai.

"Tačiau kuriam galui taip staiga nutraukti linksmą poilsį? Atrodo, kad misteris Hemtonas yra milijonierius, — tokio šanso negalima išleisti iš rankų. Taigi kol kas reikia palaukti ir vaidinti toliau, kad bijausi dėl Giunterio gyvybės. Jis bus priverstas elgtis švelniai ir per daug manęs neklausinėti. Laimėti laiko — laimėti viską!" — taip manydama, ji iš tiesų užmigo.

Giunteris, patikėjęs, kad ji iš tiesų miega, tyliai išėjo iš kambario. Ramią žiemos naktį jis užsinorėjo pabūti lauke. Giunteris nežinojo, kodėl taip slegia krūtinę, bet suprato, kad jame pabudo tamsi, neaiški baimė, kuria jis negalėjo atsikratyti.

Jis užsimetė ant pečių trumpą sportinę striukę ir išėjo į lauką. Virš kalno viršūnės spingsojo mėnulis, kalnų siluetas atsispindėjo žvaigždėmis žėrinčiame danguje plauko plonumo linija. Apačioje, slėnyje, matėsi Partenkirchenas, o kiek toliau, anapus Partnacho, tolyn į slėnį driekėsi Garmišas. Matėsi nuostabi miesto bažnyčia.

Giunteris keletą kartų giliai įkvėpė oro ir lėtai nužingsniavo apsnigtu keliu. Jo mintys ilgesingai skriejo į šiaurę, į tėvo namus.

Keista, tačiau būdamas taip toli nuo tėvo, jis juto, kaip stipriai jį myli. Giunteris prisiminė Ketės žodžius, mielus ir raminančius, kuriais ji bandė įrodyti jo ir tėvo charakterių panašumą.

Tada jis atkakliai priešinosi tėvui, tiesiog trokštančiam įsakyti, kurią moterį jis privalo vesti. O šiandien, vos po keturiolikos vedybinio gyvenimo dienų, jis jau pats savęs klausė, ar nebūtų buvęs laimingesnis su šviesiaplauke Kete...

Deja, jis nebuvo su Lori toks laimingas, kaip svajojo. Gana greitai jis ėmė ja nusivilti. Giunteris nė minutėlę nebuvo pasijutęs visiškai laimingas. Be to, vis dar kaip koks košmaras slėgė tai, kad kažkoks žmogus galėjo apie jo žmoną pasakyti: "Dėl Dievo meilės! Tokios moters negalima vesti!"

Jis nė sekundę negalėjo to užmiršti. Tai jį dar labiau kankino, nei mintis, kad tėvas ne tik jautė priešiškumą Lori, bet — o tai buvo dar blogiau ir nekentė jos. Dabar, kai jis vienas vaikščiojo žiemos naktį, širdį staiga nugėlė baimė: o jei tėvas buvo teisus?

Jis išsigando pats savęs, nubaidė šias mintis, tačiau tas staigus išgąstis jau nusėdo kraujyje. Giunteris ilgai vaikštinėjo aplinkui, kol pagaliau vėl nusiramino. Jis atsirėmė į medžio kamieną ir užsimerkė. Atmintyje iškilo mielas vaizdas... Tėvo namų svetainėje jis regėjo sėdinčią Ketę Harland, prie didelio apvalaus stalo, kur ji visada prisėsdavo vakarais... Kaip jam staiga palengvėjo!

Giunterį staiga persmelkė mintis, — Ketė padės jam sužinoti jo žmoną apšmeižusio žmogaus pavardę!

Giunteris prabudo iš savo apmąstymų. Jis sumanė parašyti Ketei ir paprašyti merginos, kad ji praneštų, kaip sekasi tėvui.

Giunteris skubėdamas žingsniavo nuo šalčio girgž-

dančiu sniegu atgal į viešbutį. Jis dar kartą nuėjo į miegamąjį. Giunteris pamatė Lori giliai įmigusią. Baltas rankas ji buvo pasikišusi po galva, puikūs naktinių marškinių mezginiai tyliai virpėjo nuo atodūsių. Toks nekaltas reginys! Tačiau jis pirmą kartą pastebėjo žmonos veide bruožą, kuris jam pasirodė labai nemalonus. Tas bruožas atrodė Giunteriui visiškai svetimas, niekada anksčiau jis nebuvo jo pastebėjęs. Atrodė, kad jis išnyks, perbraukus per veidą ranka.

Giunteris tyliai išėjo ir įžengė į skaityklos kambarį. Be jo čia daugiau nieko nebuvo, ir jis galėjo niekieno netrukdomas parašyti Ketei.

"Mieloji Kete!

Jūs, žinoma, jau seniai laukiate mano laiško, ir aš pats nežinau, kodėl neparašiau anksčiau. Gal todėl, kad aš ir mano žmona patekome į gana gyvą draugiją. Nors čia per dieną nieko tokio ypatingai protingo ir nenuveikiame, tik sportuojame ir bendraujame.

Šiandien staiga apėmė noras su Jumis paplepėti. Galbūt iš jauno šeimos vyro lūpų tai skamba kiek keistokai, tačiau aš tikrai pasigendu Jūsų kiekviename žingsnyje, Kete, ir tik dabar tikrai suvokiau, kiek daug Jūs man reiškiate. Aš ką tik grįžau vienas pasivaikščiojęs po apsnigtą kalnų karalystę. Žmona jau seniai miega, o aš niekaip negaliu nusiraminti. Aš galvoju apie namus, Kete, apie tėvą. Kad Jūs žinotumėte, kas dedasi su manimi! Širdyje visiškai nėra tos rožinės laimės, — o jos juk turėtų būti pilna krūtinė. Jeigu aš pasijuntu patenkintas ir laimingas, mano mintys visada keliauja namo. Kaip sekasi mano tėvui, Kete? Ar jums pavyko bent kiek sušvelninti jo pyktį? Patikėkite manimi, aš dar niekada taip stipriai nesiilgėjau tėvo, kaip dabar, kai jis mane atstūmė.

Dar turiu ypatingą prašymą. Mano tėvas mūsų paskutinio susitikimo metu pasakė apie mano žmoną blogą žodį, tokį žodį, kurį galėjo pašnibždėti tik šmeiži-

kas. Privalau sužinoti to šmeižiko pavardę ir todėl labai Jūsų prašau, kad pasistengtumėte ją išgauti iš tėvo. Aš labai kankinuosi, negalėdamas nubausti to žmogaus, nes tėvas nepanoro išduoti man jo pavardės. Esu jau taip iškamuotas, kad į galvą ėmė lįsti bjaurios mintys. Kodėl taip atsitiko, kad tėvas ėmė baisiai neapkęsti mano žmonos? Suku dėl to galvą ir taip prisikankinau, kad retsykiais pagaunu save nepadoriai abejojantį: gal mano tėvas yra tokios blogos nuomonės ne be pagrindo. Patikėkite manimi, Kete, tai yra baisu, ir aš turiu atsikratyti šios būsenos bet kokia kaina! Padėkite man, mieloji Kete! Paskutiniuoju metu Jūs rūpinotės manimi kaip gerasis angelas. Padėkite man ir dabar! Aš turiu viską paaiškinti savo tėvui, — tai man pavyks tik tada, kai aš priversiu nepažįstamąjį atsisakyti šmeižto. Jūs juk padėsite man, ar ne tiesa?

Kartu siunčiu Jums albumą apie Etalio vienuolyną ir Linderhofo pilies atvirukus. Tiesą sakant, Etalio vienuolynas ir nuotabios jo apylinkės būtų sužavėjusios grožio išsiilgusias Jūsų akis. Kaip Jūs būtumėte pasigėrėjusi ir pasimėgavusi šiomis gamtos grožybėmis, taip pat apžiūrinėdama meno kūrinius, kurių čia gausu — vienuolynuose, bažnyčiose ir pilyse! Aš nuolat prisimenu tą rytą, kai mačiau Jus stovinčią vieną jūros pakrantėje ir sakančią man: "Norisi sudėjus rankas malda padėkoti Dievui, kad jis sukūrė tokį gražų pasaulį". Kaip Jūs trokštumėte melstis, būdama čia!

Dabar norėčiau baigti, ir dar kartą iš visos širdies prašau Jus, — išgaukite iš mano tėvo to vyriškio pavardę. Tada aš būsiu Jums dar labiau skolingas, nei buvau iki šiol. Nekantraudamas laukiu atsakymo ir nuoširdžiai siunčiu draugiškus linkėjimus.

Jūsų Giunteris."

* * *

Ketė Harland leido dienas prislėgta širdimi. Laikas, kurį buvo davęs dėdė Heinrichas iki dokumentų išsiun-

timo, netrukus praėjo. Atsikėlusi vieną rytą, Ketė atsiduso, ji prisiminė, kad rytoj privalo išsiųsti laišką Giunteriui.

Visas tas dienas Ketė negalėjo galvoti apie nieką kita, tik apie voką, kuriame buvo Giunterio žmonos lengvabūdiško gyvenimo įrodymai, ir apie dėdės Heinricho parašytą testamentą.

O, kad senasis ponas būtų panorėjęs sunaikinti tą nelemtą testamentą! Apie tai ji mąstė nuolatos. Šis jos troškimas nedavė ramybės netgi sapnuose. Ji sapnavo, kad įmeta testamentą į ugnį arba suplėšo jį į tūkstantį mažų gabalėlių ir paleidžia pavėjui.

Šį rytą, nusileidusi pusryčiauti, ji pamatė, kad ant stalo guli padėtas jai skirtas laiškas. Čia jį paliko dėdė Heinrichas, kaip ir kiekvieną rytą pats atsinešęs visą paštą nuo didelio ir apvalaus stalo, kuris stovėjo prieškambaryje prie židinio. Ketė tuojau pažino Giunterio raštą ir drebančiomis rankomis atplėšė laišką.

Degančiomis akimis ji perskaitė eilutes, o pabaigusi nuleido ranką žemyn ir pažvelgė į senąjį poną.

— Na ką, Kete? — paklausė jis.

Ketė ištiesė jam laišką.

— Laiškas iš Giunterio, dėde Heinrichai. Būk malonus, perskaityk jį.

Senasis Varnekas papurtė galvą:

— Ne! Aš negaliu...

— Prašau! Padaryk tai. Nepaisant jūsų nesutarimų, tau bus malonu.

— Laiškas skirtas tau, o ne man.

— Kaip tik todėl tu ir privalai jį perskaityti. Jis tave tikrai sujaudins. Prašau, skaityk!

Ketė įkišo laišką dėdei į ranką. Pagaliau senasis Varnekas perskaitė laišką, ir Ketė matė, kaip keistai trūkčiojo senojo pono veidas.

— Ar aš galiu jam parašyti, kad tu nebepyksti?

Jis staiga paprieštaravo:

— Tai ne pats svarbiausias dalykas. Man atrodo,

7*

kad dabar kur kas svarbiau būtų išsiųsti jam tuos dokumentus, kuriuos aš tau daviau, — kimiu balsu tarė jis.

Ketė atsikvėpdama linktelėjo.

— Aš padarysiu tai... dar šiandien. Dėde Heinrichai, dabar man užteks drąsos, nes Giunteris vis dėlto nėra laimingas, būdamas šalia savo žmonos. Yra ne taip, kaip jis tikėjosi. Dabar jis turi sužinoti apie ją teisybę.

Senasis ponas linktelėjo.

— Džiaugiuosi, kad tu tai supranti. Dabar aš turiu vilties, kad mano sūnus išsinarplios iš tos moters pinklių. Jis reikalauja to šmeižiko pavardės. Na ką gi — jis sužinos teisybę. O iš to, kaip jis tą teisybę sugebės pakelti, man ir paaiškės jo charakteris.

Ketė giliai atsiduso:

— Man lengviau išsiųsti jam tuos dokumentus, nes jis prašo manęs sužinoti to "šmeižiko" pavardę.

Jie kartu papusryčiavo. Ketė pastebėjo, kad senasis ponas buvo išblyškęs ir neturėjo apetito.

— Dėde Heinrichai, ar tu nesergi? Tu tikrai prastai atrodai ir beveik nieko nevalgei.

Senasis Varnekas perbraukė delnu sau per kaktą.

— Tikrai jaučiuosi nekaip ir nežinau, ko man trūksta.

— Ar tu nenori pasitarti su gydytoju?

— Aš jau buvau pas jį. Jis kalba apie arterijų užkalkėjimą ir man viską draudžia. Atrodo, kad jis pats nežino, kas man galėtų padėti. Viskas pasitaisys, kai aš nugalėsiu savo depresiją. Aš juk nebe jaunas, mažoji Kete... Netrukus man sueis septyniasdešimt...

— To nepasakytų nė vienas žmogus, dėde Heinrichai. Tu atrodai kaip šešiasdešimtmetis.

— Na, iki šiol aš irgi nedaug tepatyriau senatvės negalavimų. Varnekai visada buvo tvirto sudėjimo, žvalūs iki pat gilios senatvės, o mirdavo greitai ir be kančių. To aš ir sau linkiu. Na, o dabar — iki pasimatymo, Kete. Važiuoju į fabriką.

Likus viena, Ketė atsisėdo prie rašomojo stalo ir ėmė rašyti:

"Mielas Giunteri!

Gavau Jūsų laišką ir iš karto prašau man atleisti, kad daviau jį perskaityti Jūsų tėvui. Ką tik, prieš išeidamas, jis pasakė man: "Giunteris turi išgirsti teisybę. O iš to, kaip jis ją sugebės pakelti, man ir paaiškės jo charakteris".

Taip, aš noriu Jus įspėti, Giunteri. Kol nusiraminsite, Jums dar teks patirti daug nemalonumų, daug iškęsti. Man labai skaudu, kad kaip tik aš turiu atverti Jums akis. Tačiau Jūs pats prašėte manęs, kad aš padėčiau viską išsiaiškinti. Be to, aš būčiau prasta ir baili draugė, jei neišdrįsčiau išsiųsti Jums šių dokumentų. Juos man perdavė Jūsų tėvas tos pačios dienos vakarą, kai Jūs išvykote. Aš išprašiau laiko, kad šitas smūgis ištiktų Jus ne taip staiga. Tai, ką Jūs perskaitysite šiuose dokumentuose, bus tikrai didelis smūgis. Man pasirodė žiauru, kad jis turėtų užklupti Jus laimingų povestuvinių dienų metu. Tačiau jau rytoj baigiasi laikas, kurį man davė Jūsų tėvas. Bet aš, gavusi Jūsų laišką, dabar jau net nebenoriu laukti rytojaus. Manau, kad dabar Jums labiau reikalingas aiškumas, nei gailestis. Padėk, Dieve, Jums išgyventi šį smūgį! Žinau, kad Jus įskaudinsiu, tačiau taip turi būti! Tegul Jus paguodžia mintis, kad tėvas Jus myli ne mažiau, kaip ir Jūs jį, ir kad jo rankos visada ištiestos Jūsų paguodai. Skausmas, kurį Jūs išgyvensite, nėra pelnytas. Duok, Dieve, Jums nepalūžti! Jeigu bus reikalinga mano parama, parašykite man.

Nuoširdi Jūsų draugė — Ketė Harland."

Ji dar kartą perskaitė laišką ir, pridėjusi iš Heinricho Varneko gautą voką, užklijavo jį. Ketė išsiuntė visa tai kaip registruotą siuntą.

Jai užgniauždavo širdį, vos tik pagalvojus, kaip į šį laišką sureaguos Giunteris. Tą dieną ji vaikštinėjo po namus, nerasdama sau vietos. Ji mažai tesuvokė, ką daro, tačiau laiminanti jos siela buvo kartu su Giunteriu.

Ketė norėjo būti visagalė, kad apsaugotų Giunterį nuo kančios, tačiau dabar jautėsi bejėgė. Ji skaičiavo ir skaičiavo, kada laiškas pateks į Giunterio rankas. Kuo arčiau Giunterio buvo laiškas, tuo labiau kentėjo Ketė.

Galų gale Ketė jau nebežinojo, ko jai reikia tikėtis ir ko baimintis.

IX

Giunteris su Lori nebekalbėjo ta tema, kuri, atrodė, taip ją sujaudino. Jis tikėjosi, kad Ketei padedant, tikslą pasieks greičiau. Išsigandusi Lori jam taip ir nebūtų išdavusi pavardžių, o jei ji ir būtų tai padariusi, Giunteris nežinotų, kuri pavardė yra tikrojo šmeižiko. Nors Giunteris ir neabejojo, kad Lori tik iš baimės nepasakė pavardžių, tačiau jis nebegalėjo nuslėpti kylančio svetimumo jausmo. Jis taip pat aiškiai suprato, kad Lori tyčia vengė grįžti prie tos temos. Ji stengėsi būti labai miela ir draugiška, bet Giunteris pastebėjo, kad jos švelnumas turi kažkokių kėslų. Tai, kas paprastai anksčiau jį tik džiugindavo, dabar veikė atstumiančiai. Jam nedavė ramybės kažkas, ko jis negalėjo įvardinti.

Lori taip pat bandė prasiblaškyti. Ji džiaugėsi, kad Giunteris daugiau nekalba ta tema. Lori labai knietėjo paklausti, kiek maždaug pinigų vis dėlto liks Giunteriui, jei iš jo bus atimta teisė į palikimą. Lori labai rūpėjo apskaičiuoti, kokios galimybės būtų pačiu blogiausiu atveju ir ar dar verta pasilikti su vyru. Tačiau kol kas to paklausti nedrįso ir vis dar tikėjo, kad senąjį Varneką pasiseks apvynioti aplink pirštą, kai tik pavyks su juo susitikti akis į akį. Bet kuriuo atveju reikėjo turėti atsarginį variantą. Vis dėlto kuris nors iš jos buvusių gerbėjų galėjo išsiplepėti, o Giunteris — sužinoti teisybę. Kol kas ji nežinojo, kaip tada būtų pasielgusi. Tačiau tokia moteris kaip Lori visada rūpinosi laiku

surasti išeitį. Dabar jos akys krypo į turtingąjį amerikietį.

Baigusi savo apskaičiavimus, ji vėl pasinėrė į gyvenimo malonumus. Ji puolė į malonumų sūkurį, beveik nepastebėdama, kad Giunteris darėsi vis tylesnis ir susirūpinęs, jis kuo dažniau stengėsi atsiskirti nuo triukšmingosios kompanijos. Dabar jis beveik kasdien išvykdavo į ilgas keliones slidėmis, — Lori jo nelydėdavo, aiškindamasi tuo, kad kelionės ją pernelyg vargina. Ji mieliau pasilikdavo sporto aikštelėse, važiuodavo rogėmis, dalyvaudavo kituose nedideliuose renginiuose, nuolatos stengdamasi kuo dažniau susitikti su misteriu Hemtonu. Ji koketavo labai atsargiai, tačiau intensyviai ir sugebėdavo tuoj pat nutraukti flirtą, jei netoliese pasirodydavo Giunteris. Ronaldas Hemtonas bendravo su Lori susižavėjęs, kadangi buvo beprotiškai įsimylėjęs šią gražią moterį. Lori patenkinta stebėjo, kaip misteris Hemtonas leidžia pinigus į kairę ir į dešinę, o tokias moteris kaip Lori tai baisiai vilioja. Lori net pradėjo gailėtis, kad yra ištekėjusi. Jei jai būtų pavykę pagauti į vyrus misterį Hemtoną, tai būtų buvęs kur kas didesnis laimėjimas. Giunteris, šiaip ar taip, nėra toks vertingas, nes ji dabar žinojo, kad jis netrukus liks be tėvo palikimo. O kad dėl to kalta tik ji, tai jos visiškai nejaudino.

Taip praėjo keletas dienų.

Vieną rytą Giunteris gavo iš Ketės storą registruotą laišką. Kol kas jis nutarė jį pasilaikyti, kadangi norėjo perskaityti, būdamas vienas.

Prie pusryčių stalo Lori sėdėjo priešais Giunterį ir žiūrėjo pro langą. Ji stebėjo Ronaldą Hemtoną, kuris lėkė trasa žemyn. Lori suko galvą, kaip dabar geriau išeiti į lauką. Jai padėjo jauna sutuoktinių pora, kuri buvo iš to paties rogių ekipažo kaip ir Lori. Jie paklausė jos, ar ji nenorėtų eiti kartu startuoti.

Lori paklausė vyro:

— Ką tu veiksi, Giunteri? Ar eisi kartu?

Giunteris atsisakė:

— Pirma noriu sutvarkyti savo paštą. Galbūt aš ateisiu kiek vėliau.

— Tu ir vėl šiandien keliausi slidėmis? — atsargiai paklausė Lori.

— Gal ir taip, jei aš anksčiau viską susitvarkysiu ir dar apsimokės tai daryti. O jei ne, tada ateisiu į trasą.

Lori pakilo ir išėjo kartu su jaunąja pora. Giunteris pažvelgė įkandin. Lori vilkėjo vilnonį sportinį kostiumą su baltais ir žaliais dryžiais. Kaklą ji buvo apsivijusi baltai ir žaliai dryžuotu šaliku, o ant jos trumpų plaukų šauniai atrodė baltai žalia kepuraitė. Giunteris nevalingai džiaugėsi liekna, jaunatviška žmona, gracingais jos judesiais, ir jis ėmė pats sau priekaištauti, kad dėl pačiam nesuprantamo noro būti vienam, jis paskutiniosiomis dienomis taip mažai skyrė jai dėmesio. Jis nusprendė, vos tik ramiai perskaitys Ketės laišką, nueiti pas žmoną.

Pusryčių kambarys buvo beveik tuščias.

Priešingame salės kampe sėdėjo ir labai susidomėjusi žvelgė pro langą tik vakar vakare atvykusi vidutinio amžiaus sutuoktinių pora. Buvo aiškiai matyti, kad jie neseniai praturtėję ir čia visiems labai krito į akis savo elgesiu. Pro langą jie galėjo apžvelgti visą sporto aikštyną, apsnigtas trasas kalnų atšlaitėse.

Giunteris iš vidinės kišenės išsitraukė Ketės laišką ir atplėšė storą voką. Jis ištraukė Ketės laišką ir dar vieną voką, ant kurio tėvo ranka buvo užrašytas jo vardas. Prieš atplėšdamas jį, jis perskaitė Ketės laišką. Kuo toliau jis skaitė, tuo labiau stėro ir kaito jo akys. Giunterį krėtė nejaukus šiurpulys. Ketės žodžiai nuteikinėjo kažkokiems baisiems dalykams.

Perskaitęs laišką, jis padėjo jį ant stalo ir negrabiai pačiupo dar nepraplėštą voką. Kas gi galėjo ten būti? "Tai, ką Jūs perskaitysite šiuose dokumentuose, bus tikrai didelis smūgis". Taip buvo parašyta Ketės laiške. Giunteris ilgai negalėjo ryžtis atplėšti antrąjį voką.

Degančiu žvilgsniu jis pažvelgė pro langą. Ten stovėjo liekna, baltai apsirengusi jo žmona. Giunteris pažino ją iš baltai žalių dryželių. Lori stovėjo, apsupta vyrų ir moterų, pasiruošusi lipti į roges. Grynu oru atskambėjo juokai ir pokštai.

Giunteris prisivertė nusigręžti nuo lango. Kodėl jis sėdėjo čia ir išsigandęs žvelgė į moterį, kuri jam buvo pati mieliausia šioje žemėje... Vis dar mieliausia? Ko jis baiminosi?

Staiga susikaupęs jis griebė laišką ir atplėšė.

Giunteris ištraukė dokumentus — abi sąskaitas, Kiornerio laišką tėvui, Lori laišką Kiorneriui ir seklių biuro pranešimą apie Lori Leiksner ankstesnįjį gyvenimą. Jis išlankstė juos vieną po kito ir perskaitė. Iš pradžių žvelgė į juos nieko nesuprasdamas. Jau vien tik sąskaitos jam kėlė siaubą, ir jis niekaip negalėjo tuo patikėti. Pagaliau jis krūptelėjo, tarsi trenktas botagu. Jo veidas pasidarė pilkas kaip pelenai. Žmonos kailiniai ir odinė striukė buvo kitų vyriškių dovanos?.. Vadinasi, Lori jam papasakojo pasakėlę, kad ji abu daiktus nešiojusi firmos reklamai ir po to juos pigiai įsigijusi.

Giunteriui suraibuliavo akyse. Jis užsimerkė ir taip sukando dantis, kad šie net grikštelėjo. Giunteriui atrodė, tarsi kas raižyte raižytų jo kūną. Jam norėjosi rėkti iš neapsakomos baimės, tačiau tik tyliai sudejavo pro lūpas.

Netrukus Giunteris susikaupė ir dar kartą perskaitė Lori laišką, rašytą Akseliui Kiorneriui. Taigi ir jos neva paveldėti papuošalai buvo dovanoti meilužių. Matyt, kad ponas, pasakęs tėvui "Dėl Dievo meilės! Tokios moters negalima vesti!" ir buvo Akselis Kiorneris. Tą vyriškį jis norėjo priversti atsakyti ir vadino jį šmeižiku!..

O, koks teisus buvo tas vyras! Žinoma, taip negalima vesti, jei nenori kaip pienburnis atsidurti kažkokios kekšės spąstuose!

Giunteris atrodė išblyškęs kaip numirėlis, tačiau bu-

vo tvirtas ir griežtas. Iš veido buvo matyti, kad jis nusiteikęs ryžtingai ir neis į jokius kompromisus. Giunteriui labai norėjosi tuoj pat nubėgti į aikštyną, išplėšti žmoną iš ją supančiųjų būrio ir tiesiai į akis išrėžti jai savo panieką. Tačiau konflikto reikėjo išvengti kaip tik čia, kur būtų smalsiai pasimėgauta jo skausmu ir gėda. Todėl vertėjo nusiraminti prieš pasirodant savo žmonai.

Savo žmonai?

Savyje jis jautė slogų, geliantį skausmą ir pasišlykštėjimą. Kaip patikliai ir nuoširdžiai jis mylėjo šią moterį, apgaudinėjančią jį kiekvienu žodžiu, kiekvienu žvilgsniu, kiekvienu atodūsiu.Tik dėl jos kaltės jis susipyko su tėvu, įžeisdamas jį iki pat širdies gelmių. Ką gi turėjo išgyventi išdidus jo tėvas, supratęs, kad sūnus krito ant kelių prieš parsidavinėjančią kekšę?..

Atsidusęs jis išėjo laukan. Pasirinkimo nebuvo: tarp jo ir Lori viskas turėjo būti baigta. Lori nebegalėjo likti jo žmona, nes išviliojo Varnekų vardą klasta ir melu. Giunteris turėjo išsiskirti kuo greičiau, nesvarbu, kiek tai pareikalautų kančių. Širdies žaizdų išvengti nepavyks, nes jis Lori vis dėlto mylėjo. Viskas turėjo būti baigta... ir bus baigta! Toks žmogus, kaip Giunteris, mylėti mokėjo tik gerbdamas. Šalia jis galėjo turėti tik tokią moterį, kuriai norėtųsi visiškai atverti savo širdį. Su Lori jis galėjo tik išsiskirti — visiškai ir be kompromisų.

Giunteris klaidžiojo lauke, nieko nematančiu žvilgsniu žvelgdamas po kojomis, trokšdamas nusiraminti ir susitvardyti. Valandų valandas jis vaikštinėjo po tylų, apsnigtą mišką, draskomas kančios. Daug kas sudužo per šias valandas, jis prarado pasitikėjimą savo žmona, sielą užtvindė paniekos kartėlis. Jis nekentė savęs už tai, kad būdamas aklaș kvailys, taip gerai manantis apie moteris, net neįtarė, kad Lori vaidina niekšingą komediją.

Tai privalo būti pamoka visiems laikams. Jis nebetikės nė viena moterimi. Nė viena! Visos jos yra klas-

tingos. Jei melavo vaikiškos, nekaltos Lori akys, tai kuo gi jis dar galėjo tikėti?

Šios valandos, kurias jam teko išgyventi, buvo siaubingos. Giunterį purtė apmaudas ir pasišlykštėjimas, o sieloje dar kirbėjo meilės likučiai, meilės, kurią jis laikė amžina.

Giunteris klausė pats savęs, — kas dabar bus, kaip jam reikės palikti Lori. Jis aiškiai suprato, kad tai turi įvykti nedelsiant. Giunteris nė kiek neabejojo, kad dabar visiškai turi teisę nusimesti grandines, užnertas jam klasta ir melu.

Be to, jį dar slėgė baisi gėda... gėda prieš tėvą. Kaipgi jis vėl pažvelgs tėvui į akis?

Giunteris pagalvojo ir apie Ketę. Jis sustojo apsnigtame miške ir dar kartą perskaitė laišką. Jos žodžiai turėjo jį paguosti, tačiau nusivylimas buvo toks stiprus, kad nešvarus šešėlis sutepė ir tyrą Ketės atvaizdą. Giunteris nebepasitikėjo net Kete. Kas galėtų prisiekti, kad ir ji nemeluoja, nesikiša į jo gyvenimą su klastingais ketinimais? Galbūt dabar, išginusi Lori, ji ketino užimti jos vietą? Gal ji pergudravo net ir tėvą? Mergina atvėrė jam akis, jis išvydo Lori su visa jos bjaurastimi, o pati, matyt, tikėjosi, kad Giunterį į jos glėbį atves padėka ir nusivylimas. Tačiau ji klydo! Ketė, kaip ir Lori, jo nemylėjo, jai taip pat rūpėjo tapti turtingojo Heinricho Varneko marčia.

Giunteris staiga vėl įsikišo Ketės laišką kišenėn ir patraukė per tylų žiemos mišką.

Pakankamai prisivaikščiojęs, jis neskubėdamas pasuko atgal į viešbutį. Giunteris norėjo patekti į viešbutį kaip tik tuo metu, kai visi grįžę iš trasos persirenginės pietums. Tada jis galės užklupti Lori savo kambaryje ir suvesti su ja sąskaitas.

Kuo arčiau viešbučio buvo Giunteris, tuo labiau niaukėsi ir darėsi ryžtingesnis jo veidas. Jis jau galėjo suvokti garsus, sklindančius nuo aikštynų. Tyliai aidintys žmonių balsai, juokas, šūksnis, o po to šaižus švil-

puko garsas — visa tai skverbėsi į Giunterio ausis tarsi iš kito pasaulio. Jis kol kas nieko negalėjo matyti, kas buvo aikštelėse. Miškas buvo pernelyg tankus. Taip tyliai, apsnigtais keliais, jis atėjo į kryžkelę. Čia turėjo pasukti viešbučio link, tačiau staiga sustojo lyg perkūno trenktas. Vos per keletą žingsnių jis išvydo stovinčius savo žmoną ir misterį Hemtoną. Jis pamatė, kad amerikietis drąsiai apkabino Lori glausdamas ją prie savęs. Lori nusijuokė ir gundančiai pažvelgė Hemtonui į akis.

Misteris Hemtonas pasilenkė arčiau, rengdamasis aistringai pabučiuoti Lori į noriai atkištas lūpas, bet staiga jie išgirdo negailestingą, šaižų juoką.

Giunteris vienu šuoliu atsirado prie įsijautusios porelės ir stipriai atstūmė dar nespėjusį pabučiuoti Lori Ronaldą Hemtoną.

— Lukterėkite šiek tiek, misteri Hemtonai! Netrukus jūs galėsite leisti sau šį malonumą, ir man nebereikės tada guldyti jūsų ant žemės! — pašaipiai iškošė pro dantis Giunteris. Jis papurtė amerikietį kaip šunį ir taip stumtelėjo jį šalin, kad šis susvirduliavęs trenkėsi į medį.

Pažvelgęs į Lori šaltu ir paniekinančiu žvilgsniu, Giunteris sausai pasakė:

— Eime! Man reikia su tavim pasikalbėti.

Lori taip išsigando staiga pasirodžiusio vyro, kad minutėlę negalėjo ištarti nė žodžio. Nenoriai ji nuėjo kartu su juo, nedrąsiai žvelgdama į jo griežtą, suakmenėjusį veidą. Tačiau netrukus ji susitvardė ir giliai atsidususi tarė:

— Ačiū Dievui, Giunteri, kad mane išgelbėjai. Tas amerikietis visai suįžūlėjo!

Tada ji pamėgino įsikabinti Giunterį už rankos, tačiau jis šaltai ir ramiai ją atstūmė.

— Nesivargink, kurdama naują istoriją. Mano akys dar pakankamai geros, o dabar jos dar labiau prašviesėjo. Labai aiškiai mačiau, kaip tu pati troškai bučinio.

Aš nebūčiau sutrukdęs to malonumo, jei tu neturėtum Varnekų pavardės, kurios, deja, neturkus neteksi.

— Ką tai reiškia, Giunteri? — lyg kaprizingai, lyg su baime paklausė Lori.

— Greitai sužinosi. Pakentėk, kol užlipsime į savo kambarį.

Viešbučio link jie ėjo tylėdami. Lori galvoje zujo įvairiausios mintys. Kas gi atsitiko? Kodėl Giunteris su ja kalbėjo tokiu tonu? Nejaugi tik dėl to, kad pamatė, kaip misteris Hemtonas norėjo ją pabučiuoti? Bet juk tai buvo nekaltas koketavimas. Dėl jo nevertėjo kelti tokio triukšmo.

Lori dar spėjo paslapčia atsigręžti į Ronaldą Hemtoną. Jis kiek sumišęs stovėjo atsirėmęs į medį, tačiau staiga parodė jai ženklą. Jis pakėlė vieną ranką, ištiesęs keturis pirštus, o kita ranka parodė į vietą, kur stovėjo. Lori toj pat suprato: ketvirtą valandą ji turėjo ateiti į tą pačią vietą. Pritardama ji vogčiomis linktelėjo. Nepaisydama ką tik patirto nemalonumo, ji, atrodė, nesirengė nutraukti ryšių su amerikiečiu.

Lori tik svarstė, ko jai vertėjo griebtis, kad sušvelnintų Giunterio įniršį. Sceną su bučiniu ji ketino paversti juokais. Jeigu ji tik būtų nujautusi, kodėl Giunteris buvo jai toks atšiaurus! Nejaugi tik dėl nekalto pakoketavimo su Ronaldu Hemtonu?

Galų gale ji tik gūžtelėjo pečiais. Kam gi jaudintis? Ji vėl apsuks jį apie pirštą!

* * *

Tačiau Lori apsiriko.

Vos tik jie įėjo į kambarį, Giunteris griežtai žengė prie jos ir atšiauriai pažvelgė į akis.

— Tu melu privertei mane paimti tave į žmonas. Nepaisydamas ką tik matytos scenos, kurioje misteris Hemtonas suvaidino herojų ir kuri tebuvo paskutinė dingstis man apsispręsti, šį rytą nutariau su tavimi išsiskirti.

Šį kartą Lori išblyško, tačiau greitai suėmė save į rankas.

— Ką tu čia paistai? Apie ką tu kalbi? Apie kokį melą?

Giunteris staiga pastebėjo, koks nedoras pasidarė jos veidas, kai iš jo išnyko miela ir koketiška išraiška, kurią ji paprastai nutaisydavo.

— Aš, žinoma, nežinau, kaip dažnai tu mane apgaudinėjai. Man dabar kur kas svarbesni keli aiškūs faktai. Tu man sakei, kad visus savo papuošalus esi paveldėjusi, o kailinius ir odinę striukę nusipirkai pati po to, kai padėvėjai juos reklamai. Dabar aš žinau, kad visa tai išgalvota.

Lori nepatenkinta atmetė galvą.

— Kodėl tu taip manai? Kaip tu man gali tai įrodyti?

Giunteris su panieka pažvelgė į ją ir nusistebėjo, kaip greitai jo širdyje numirė meilė šiai moteriai. Ji stovėjo priešais ir atrodė tokia svetima, nieko jam nereiškianti. Giunteris nebejautė jai nieko, tik panieką. Jo meilė mirė kartu su pagarba.

— Aš turiu įrodymų, kad kailinius tu gavai iš pono Kiornerio, o striukę — iš daktaro Arndto, kaip dovaną, veikiau — kaip atlyginimą už palankumą. Tuo pačiu metu tu buvai abiejų ponų meilužė, tuo pačiu metu ir man dūmei akis, prisiekinėdama tyra, nesavanaudiška meile. Taip pat žinau, kad už tavo tariamą meilę būdavo atsilyginama ir briliantais.

Nors Lori ir išblyško, tačiau stengėsi atrodyti atkakli.

— Tu sekei mane! — sušnypštė ji.

Giunteris mostelėjo ranka, tarsi būtų norėjęs ją atstumti:

— Nesuk man galvos tuščiai atsikalbinėdama. Nesvarbu, kaip gavau tavo kaltės įrodymus, kaip sužinojau viską apie tavo ankstesnįjį gvenimą, apie kurį tu man taip pat primelavai. Pakaks! Aš turiu įrodymus ir

pateiksiu juos savo advokatui. Niekada nebūčiau ketinęs vesti tave, jei anksčiau būčiau žinojęs teisybę. Tam man gaila aukoti savo vardą. Tu tai žinojai. Tau pavyko melu išsikovoti vedybas. Net ir be įrodymų šiandien mes būtume amžiams išsiskyrę. Aš negaliu pakęsti moters, kuri mielai glaudžiasi prie kito vyriškio ir leidžiasi jo bučiuojama.

— Jokio bučinio nebuvo, — atkakliai gynėsi Lori.

— Taip! Kadangi aš sukliudžiau. Nesikalbėkime ilgiau nei būtina. Aš tik noriu dar pasakyti, kad išvykstu jau šiandien ir nedelsdamas paduosiu savo advokatui pareiškimą skyryboms. O tu spręsk pati, ar liksi čia, ar taip pat išvažiuosi.

Lori nedrąsiai pažvelgė į Giunterį, vaikiškai maldaudama sudėjo rankas ir paprašė:

— Giunteri, ar gali man atleisti? Tu juk žinai, kokia vieniša ir bejėgė aš buvau šiame pasaulyje. Vyrai man nedavė ramybės. Ką gi aš taip gyvendama turėjau daryti? Taip, aš neneigiu, kad tau pasirodžius aš dar paėmiau dovanas. Buvau tokia neturtinga ir nedrįsau pasakyti tau teisybės.

Giunteris tuoj pat atkirto:

— Nenoriu girdėti jokių pasiaiškinimų! Mes taip susvetimėjome, kad nebesuprantame vienas kito. Pataikaudama ir apgaudinėdama tu ištekėjai už manęs, todėl būk dabar maloni ir pasitrauk iš mano gyvenimo.

— O jei aš nesutinku? — pabandė atkirsti Lori.

Giunterio lūpos niekinamai virptelėjo:

— Nėra prasmės mane įtikinėti. Aš visiškai nebenoriu tavęs matyti.

Įtūžusi ji susmuko krėsle.

— O iš ko dabar aš gyvensiu? Tu privertei mane mesti darbą teatre.

Giunteris nebegalėjo jos daugiau matyti. Jos veidas pasidarė bjaurus ir nepakenčiamas.

— Tu baigei dirbti teatre dar prieš vestuves. Aš, žinoma, duosiu tau šiek tiek pinigų. Kol mūsų santuoka

nenutraukta, tu galėsi kiekvieną mėnesį paimti iš mano sąskaitos tiek, kiek aš skirsiu. Visa kita sutvarkys advokatas. Jis viską tau praneš, ir tu pati visada gali į jį kreiptis. Mes nebeturime jokių bendrų reikalų. Dabar aš susikrausiu daiktus ir išvyksiu. Jei tu norėtum pasilikti, tai žinok, kad už kambarį ir pensioną sumokėta iš anksto. Žmonėms gali pasakoti tai, kas tau atrodo būtina. Aš tik prašau nepamiršti, kad esi skolinga man Varneko pavardę. Kitaip aš tau daugiau nepadėsiu. Tu privalai atsisakyti Varneko pavardės. Tik su šia sąlyga aš pažadu tau piniginę paramą.

Kol Giunteris kalbėjo, Lori mąstė, kokią naudą ji galėjo išpešti iš naujai susiklosčiusių aplinkybių. Ji nesirengė pralaimėti. Lori gudriai numatė, kad misteriui Hemtonui taip pat teks atlyginti savo kaltę dėl jos konflikto su vyru. Amerikietis ją sukompromitavo ir todėl privalėjo reabilituoti vesdamas, – iš karto po to, kai ji išsiskirs. Lori reikėjo paaiškinti tai misteriui Hemtonui. Taigi Lori labai pasisekė, kad Giunteris užklupo ją misterio Hemtono glėbyje. Šitie apmąstymai ją visiškai nuramino.

— Gerai! Aš lauksiu advokato pranešimo čia. Jei tu pakankamai skirsi man pinigų, aš sutiksiu skirtis.

Giunteris su panieka truktelėjo pečiais.

— Tau teks sutikti bet kuriuo atveju! Beje, pinigais aš tave aprūpinsiu. Dabar aš išeisiu, kol tu persirenginėsi pietums. Manęs čia nebus. Prieš išeidama iš kambario atidaryk langą, kad aš žinočiau, jog tu esi valgomajame. Kol tavęs nebus, aš susikrausiu daiktus. Ir prašau, padaryk taip, kad man išvykstant išvengtumėme svetimų žmonių. Aš apsimesiu, kad mane skubiai kviečia tarnybiniais reikalais.

Lori pakilo.

— Gerai. Aš padarysiu taip, kaip tu prašai.

Giunteris formaliai nusilenkė ir norėjo išeiti, tačiau Lori pastojo jam kelią.

— Giunteri, nejaugi atsisveikindamas tu man nė rankos nepaduosi? Mes juk galime išsiskirti kaip tikri

draugai, — tarė Lori žvelgdama taip, tarsi dar galėtų jį pakerėti.

Jis nužvelgė ją didelėmis akimis, atšiauriai ir griežtai:

— Tu man svetima. Mes daugiau nepažįstami.

Tada jis aplenkė ją ir išėjo iš kambario.

Lori akimirką žvelgė jam pavymui. Dabar ji nebeatrodė tokia graži, veidas buvo persikreipęs. Ji truktelėjo pečiais.

— Cha! Negi aš liūdėsiu dėl kiekvieno vyro! Vietoje vieno gausiu jų dešimt! — tarė ji sau.

Tada Lori apsirengė ypač dailiai. Baigusi puoštis, ji atidarė langą ir nusileido žemyn į valgomąjį.

Čia ji kelioms damoms ir keliems ponams pranešė, kad jos vyrą, deja, telegrafu skubiai iškvietė namo tarnybiniais reikalais. Jis turįs išvykti tuoj pat. Ji dar nežinanti, ar jis grįš, tačiau vis tiek čia pasiliksianti.

Iš jos šiek tiek pasišaipė, kad teks medaus mėnesį praleisti vienai. Lori tik giliai atsiduso.

Ji nekantriai laukė pasirodančio misterio Hemtono, tačiau jo vieta valgomajme liko tuščia. Pavalgiusi Lori nuėjo į skaityklą, norėdama, kaip ji pasakė, skubiai atsakyti į užsigulėjusius laiškus. Tačiau iš tikrųjų ji nenorėjo rodytis Giunteriui ir ketino parašyti keletą eilučių misteriui Hemtonui. Laiškas buvo toks:

"Mielas Ronaldai Hemtonai!

Vyras man ką tik sukėlė baisią sceną ir pareiškė, kad skiriasi su manimi, kadangi užtiko mane Jūsų glėbyje. Jis nedelsdamas išvyksta. Aš ir nemėginu jo sulaikyti, nes mano širdis jam niekada ir nepriklausė. Tik dabar, kai susipažinau su Jumis, supratau, kas yra meilė. Kitaip aš niekada nebūčiau pasidavusi Jūsų pagundai. Paskutiniosiomis dienomis aš išgyvenau meilės ir pareigos prieštaravimus, tačiau dabar noriu elgtis taip, kaip man liepia širdis. Nuo šiol aš patikliai atiduodu savo likimą į Jūsų mielas rankas. Ketvirtą valandą bū-

siu toje vietoje, kurioje mus užklupo mano vyras išplėšdamas mane iš palaimingo sapno į niūrią tikrovę. Ten aš lauksiu Jūsų.

Dabar ir amžinai — Jūsų Lori".

Šį laišką ji per kambarinę nusiuntė į Hemtono kambarį. Amerikietis kaip tik svarstė, ar nebūtų geriau išvykti ir išvengti galimų konfliktų su ponu Varneku. Jis nelabai tenumanė, kas yra dvikova ir jos visiškai netroško. Perskaitęs laišką, jis nežymiai šyptelėjo ir pasikasė paausį.

— Viso Jums geriausio, adieu, laimingos kelionės, misteri Varnekai! Aš mielai paguosiu jūsų jaunąją žmoną, — tarė jis pats sau, piktdžiugiškai šaipydamasis.

Jam tarsi akmuo nusirito nuo krūtinės, sužinojus, kad Giunteris išvažiuoja ir palieka savo gražiąją žmoną vieną.

Ronaldas Hemtonas kiek pasisaugodamas dar pasiliko kambaryje, kol pagaliau pamatė išvykstantį su lagaminais Giunterį. Tada jis išėjo iš viešbučio. Tuo metu jau buvo beveik keturios valandos, ir jis išskubėjo pasimatyti su Lori, kuri iš karto jam suvaidino baisiai susijaudinusią, o po to mielai leidosi jo guodžiama.

Misteris Ronaldas buvo labai laimingas. Gražioji Lori jį neapsakomai viliojo, ir jis, kaip anksčiau kiti vyrai, mielai leidosi vedžiojamas už nosies.

X

Ketė Harland, labai nerimaudama, laukė žinios iš Giunterio. Liguistai jaudindamasi mergina nežinojo, ko jai reikia viltis ir ko bijoti. Ketė pasakė Heinrichui Varnekui, kad ji jau išsiuntė Giunteriui tuos dokumentus. Todėl dabar ir senąjį poną apėmė nerami laukimo nuotaika.

— Jei jis, nepaisydamas šitų įrodymų, ir toliau gyvens su ta moterim, tada aš tikrai nebeturėsiu sūnaus, — pasakė jis Ketei.

Ketė aiškiai pastebėjo, kaip šis rūpestis kamavo senąjį poną. Pastarosiomis dienomis į akis labai krito prasta jo išvaizda, be to, jis ir pats pripažino, kad jaučiasi nekaip.

Po Ketės išsiųsto laiško praėjo daugiau nei savaitė, o žinios iš Giunterio nebuvo. Kai jie abu jau nebegalėjo apie nieką daugiau galvoti, tėvas gavo laišką.

Senasis šeimininkas išbalęs laikė laišką rankose. Jis pažiūrėjo į Ketę, kuri išblyškusi ir įsitempusi sėdėjo priešais.

— Tiesą sakant, jaučiuosi silpnas ir bailus kaip boba, nedrįstu net atplėšti šio laiško. Nerimo ir laukimo dienos mane visiškai išsekino, — kimiai pasakė jis.

Ketė sunėrė ant krūtinės rankas.

— Tai gali būti tik gera naujiena, dėde Heinrichai. Nesijaudink ir atplėšk laišką.

Jis nežymiai šyptelėjo.

— Pasakei, o akyse vis tiek matyti liūdesys, vargšas mano vaike, — tyliai tarė senasis Varnekas.

Bet tada jis ryžtingai išsitiesė ir atplėšė laišką.

Jis perskaitė:

"Mano mielas Tėve!

Stoviu prieš Tave susigėdęs ir nusižeminęs. Buvai teisus, nenorėdamas leisti man vestis. Aš esu griežtai nubaustas už savo užsispyrimą. Gavęs įrodymus apie šios moters niekšybes, aš tuoj pat su ja išsiskyriau, — šiuo metu esu Miunchene. Čia gyvenu jau keletą dienų ir labai kankinuosi. Norėčiau sugrįžti pas Tave, kadangi dar niekada Tavęs taip nesiilgėjau, kaip dabar. Tačiau jaučiu didžiulę gėdą ir suprantu, kad dar negalėčiau Tau pasirodyti. Leisk man kol kas pagyventi ramiai, kad sugebėčiau nugalėti savyje tai, dėl ko pats esu kaltas. Laimė, aš turiu čia šveicariškus prekybos doku-

mentus, todėl ketinu vykti ten ir pabandyti sudaryti firmai keletą pelningų sutarčių. Tik įtemptas darbas padės man susitvardyti.

Noriu, kad žinotum – aš jau pateikiau skyrybų ieškinį, ir advokatas mane patikino, jog viskas bus greitai sutvarkyta, kadangi šis atvejis aiškus. Aš iškėliau sąlygą, kad ši moteris atsisakytų mano pavardės. Tai vienintelė maloni žinia, kurią galiu Tau pranešti. Ačiū Dievui, dar niekas nesužinojo apie mano vedybas, ir aš kaip galėdamas stengsiuosi, kad taip viskas ir liktų.

Dabar, mielas Tėve, prašau atleidimo už tai, kad Tave įskaudinau. Tik dabar suvokiau, kiek daug skausmo turėjai iškentėti. Prašau, parašyk man nors keletą žodžių, kad man atleidi, kad supranti, kodėl aš negaliu grįžti namo dabar. Duok man laiko atsipeikėti ir atsikratyti visko, kas niekšinga ir žema, ką man teko paskutiniuoju metu patirti. Vienintelis mano pasiteisinimas yra tai, kad aš pernelyg gerai maniau apie moteris. Daugiau nebeklysiu, – dabar tiesiog dūstu iš pasibjaurėjimo jomis.

Taigi kol kas lik sveikas, mielas Tėve. Prašau Tavęs, parašyk nedelsdamas, prieš išvykdamas į Šveicariją lauksiu Tavo laiško čia, Miunchene. Dėkoju Tau, kad Tu per Ketę atsiuntei man dokumentus, kurie atvėrė man akis.

Su nuoširdžiais linkėjimais ir gilia pagarba –

Tavo sūnus Giunteris."

Senasis ponas atsiduso. Jis skaitė sūnaus laišką šiurpiai besikeičiančiu veidu.

Ketė išsigandusi pačiupo Varneko ranką.

— Dėde Heinrichai, kas tau? Iš Giunterio blogos naujienos? — paklausė ji, sunkiai tvardydama baimę.

Jis papurtė galvą:

— Ne, ne! Nusiramink! Pačios geriausios, kokias tik galėjau gauti. Tiesiog tai, ką rašo sūnus, labai mane jaudina. Štai, skaityk pati, drąsioji Kete.

Dėdė padavė jai laišką. Ketė skaitė jį degančiomis akimis, bet netrukus, jau po pirmųjų eilučių, ji ėmė alsuoti lengviau ir laisviau. Ji apsiniaukė tik skaitydama laiško pabaigą: "Vienintelis mano pasiteisinimas yra tai, kad aš pernelyg gerai maniau apie moteris. Daugiau nebeklysiu, — dabar tiesiog dūstu iš pasibjaurėjimo jomis".

Tai skaitant Ketei.suskaudo širdį. Nejaugi Lori Leiksner pavyko idealistą Giunterį priversti niekinti moteris?

Tačiau kai kas skaudino ją dar labiau: Giunteris nė žodžio nepridėjo jai, net pasveikinimo. Jis dėkojo tėvui, kad šis per Ketę atsiuntė tuos dokumentus. Ir tai viskas, kur ji buvo paminėta. Giunteris vėl žvelgė į ją abejingai, kaip į kokį nereikalingą, antrarūšį daiktą. Jis tapo toks, kaip anksčiau, kai dar nelaikė jos savo drauge.

Nejaugi ir Ketė yra viena iš visų nekenčiamų moterų? Taip... Kodėl gi ji turėtų būti išimtis?

Ketė virpėdama atsikvėpė. Ką gi ji reiškė Giunteriui? Nieko, niekada. Tik paskutiniuoju metu, prieš išvykdamas, ir dar laiške jis kalbėjo su ja kiek kitaip — taip, kad ji tapo laiminga. Nepaisant to, matyt, viskas buvo baigta. Jis neapkentė moterų, nes viena iš jų jį apgavo. Todėl Giunteris neturėjo dingsties manyti, kad ji kitokia.

Ketę apėmė baisi gėda, kai ji prisiminė dėdės Heinricho testamentą. Jei dabar, būdamas tokio nusiteikimo, jis paskaitytų testamentą, tai ką jis apie ją pamanytų? Ar ne tai, jog ji paveikė tėvą savo naudai?

Ketė sugniaužė rankas. Giunteris niekada neturėjo pamatyti testamento. Pasitaikius progai, ji turėjo pasistengti įtikinti dėdę Heinrichą, kad šis sunaikintų tą nelemtą dokumentą. Dabar, kai Giunteris atsikratė žmona, jos globėjo pažadas juk nebegaliojo.

Senasis šeimininkas minutėlę stebėjo Ketę.

— Na, Kete, ką pasakysi apie laišką?

Ketė prisivertė nusišypsoti:

— Dėkui Dievui, kad jis surado jėgų išsivaduoti!

Jis linktelėjo:

— Taip! Dėkui Dievui! Dabar aš kuo skubiausiai noriu parašyti keletą eilučių ir išsiųsti jam savo atleidimą. Giunteris lauks jo ir kankinsis. Laiškas turi tuoj pat būti pašte, kad dar suspėtų patekti į Miuncheno traukinį. Tada jis gaus jį vėliausiai rytoj rytą.

Heinrichas Varnekas nuėjo į darbo kabinetą ir parašė savo sūnui:

"Mano mielas Giunteri!

Ačiū Dievui, kad Tu išsilaisvinai iš savo grandinių. Dabar vėl viskas bus gerai, gal netgi geriau: mūsų santykiai nuo šiol tikrai turėtų būti taikesni. Šiandien noriu parašyti tik tiek, kad atleidžiu Tau iš visos širdies ir gerai suprantu, kodėl nenori grįžti namo dabar. Visiškai pritariu, — vyk į Šveicariją. Labai gerai, kad Tu nori kiek sustiprinti mūsų prekybos ryšius. Pranešk savo adresą ten — aš Tau parašysiu daugiau. Su Dievu, mano sūnau! Aukščiau galvą! Gyvenime viską galima išgyventi. Vėl laiminu Tave iš visos širdies!

Tavo ištikimas tėvas."

Savo sūnaus laišką Varnekas užrakino seife.

Senasis ponas padėjo jį visai šalia testamento ir nusišypsojo. Vakare, kai turės laiko, jis sunaikins šį testamentą. Ketė buvo teisi, — jį reikia perrašyti kiek kitaip. Dabar jau nebebuvo pavojaus, kad Giunteris parves tą moterį į namus.

Jis greitai vėl užrakino seifą, įsikišo raktą ir išėjo. Jis liepė tarnui tučtuojau nunešti laišką tiesiai į stotį, į Miuncheno traukinį. Senasis Varnekas atsisveikino su Kete. Ji palydėjo dėdę iki vartų, prie kurių laukė automobilis. Ketei vėl pasirodė, kad senasis šeimininkas negaluoja.

— Tau reikėtų pailsėti, dėde Heinrichai. Atrodo, kad

tu tikrai sergi.

Jis šypsodamasis papurtė galvą:

— Tai vis dėl to susijaudinimo. Tačiau tai buvo džiaugsmas, — jis man tikrai nepakenks. Aš jau senokai jaučiuosi nekaip — senstu... Tikiuosi, kad pasikeis orai, šaltis atlėgs. Nuo to šalčio man visada būna kiek silpna. Nežiūrėk taip išsigandusi. Nejaugi tu taip rūpiniesi savo piktuoju senuoju dėde Heinrichu?

Ketė paglostė jo ranką.

— Tu visada man buvai mielas ir geras.

Jis linktelėjo:

— Na taip. Ant tavęs galėtų supykti nebent pats pikčiausias žmogus. Tu esi mano mielas vaikelis, mažoji rūpintojėlė. Teatlygina tau dangus! Šį vakarą sudeginsime nelemtąjį testamentą, kuris tave taip iškankino, ir sukursime naują. Tau iš karto prašviesės akys, ar ne tiesa?

Ketė suspaudė jam ranką.

— Ačiū Dievui! Ak, ačiū Dievui! — su palengvėjimu ištarė ji.

Senasis Varnekas tyliai nusijuokė:

— Tik pažiūrėkite į šią mažąją kvailiukę, kuri džiaugiasi prarasdama tokį palikimą!

Ketė vėl paglostė jam ranką.

— Tu juk žinai, kodėl aš džiaugiuosi, — prislopintu balsu ištarė ji.

Varnekas ranka perbraukė jos žvilgančius plaukus.

— Mažoji Kete. Aš vis dėlto tikiu, kad tu tapsi mano dukrele. Giunteris tikrai praregės. Duok Dieve, kad jis pats surastų tave. Tesaugo tave Viešpats! Iki pasimatymo per pietus!

— Iki pasimatymo, mielas dėde Heinrichai!

Senasis ponas dar kartą linktelėjo ir įlipo į automobilį, kuris turėjo nuvežti jį į fabriką. Vairuotojas užtrenkė dureles ir dar kartą metė žvilgsnį į savo poną. Šiandien jis jau nebe pirmą kartą pastebėjo, kad Varnekas atrodo nesveikai.

Ketė pažvelgė į nuvažiuojantį automobilį ir prispaudė rankas prie krūtinės. Ji labai džiaugėsi, kad dėdė Heinrichas vakare rengėsi sunaikinti testamentą. Dangus vis dėlto išgirdo jos maldą. Ketei labai palengvėjo. Dabar ji labiausiai troško, kad Giunteris nepalūždamas išgyventų viską, kas buvo sunku ir nepakeičiama.

Ketė ėmėsi namų ruošos ir stengėsi nugalėti savo blogą nuotaiką, tačiau jai nesisekė. Po kurio laiko paskendusi savo niūriose mintyse ji stovėjo prie lango, žvelgdama į apsnigtą sodą. Dėdė Heinrichas buvo teisus: šaltis atslūgo, tuoj turėjo prasidėti atlydys.

Staiga ji pamatė grįžtantį automobilį, kuriuo jos globėjas išvyko į fabriką. Ketė susirūpino. Kodėl automobilis nenuvažiavo į garažą, o grįžo prie namo vartų? Gal dėdė Heinrichas norėjo jos ko nors paprašyti, ir vairuotojas privalėjo jai tai perduoti?

Ketė skubiai išėjo, bet tik įžengusi prieškambarin, nustebusi pamatė priešais ateinantį namų gydytoją, kuris išlipo iš automobilio.

— Ponas daktare... Kodėl jūs čia?

Jis paėmė ją už rankos.

— Deja, panele Harland, esu čia su prastomis naujienomis. Prašau tučtuojau paruošti lovą ponui Varnekui. Mes jį tuojau atnešime į miegamąjį. Jį ištiko nedidelis priepuolis.

Ketė išbalusi pažiūrėjo į daktarą:

— Dėl Dievo meilės! Kas nutiko, daktare?

— Jūsų globėjui pasidarė bloga pakeliui į fabriką. Kai automobilis sustojo sankryžoje, vairuotojas atsitiktinai atsigręžė į poną ir išsigandęs pastebėjo, kad jis guli ant sėdynės tarsi būtų nualpęs. Nieko nelaukęs, jis tuoj pat atvažiavo paimti manęs. Bet prašau... Greičiau! Paklokite lovą!

Ketei drebėjo keliai, bet ji susikaupė ir nuskubėjo į miegamąjį. Ji pati paklojo dėdei patalą, ir kai tik tai padarė, buvo įneštas sustingęs, be gyvybės ženklų senasis šeimininkas.

Gydytojas ėjo greta, o kai senasis šeimininkas atsidūrė lovoje, jis tuoj ėmėsi darbo. Kailiniai jau buvo nuvilkti, ir gydytojas kartu su Kete nutraukė švarką, ties krūtine atsagstė marškinius.

Ketė stovėjo labai išsigandusi. Gydytojas atsegė nuo senojo pono liemenės raktų ryšulėlį, nes jie trukdė dirbti, ir padavė jį Ketei. Ji padėjo raktus ant naktinio stalelio.

Pagaliau gydytojas išsitiesė ir atsigręžė į merginą.

— Ponas daktare! Kas dėdei Heinrichui yra? Jis taip keistai atrodo... Ar aš galiu kuo padėti?

Gydytojas papurtė galvą.

— Čia jau niekas nebepadės, panele Harland. Vairuotojas jį atvežė prie mano namų jau mirusį. Aš tik norėjau jums tai atsargiau pranešti ir pats norėjau dar kartą įsitikinti.

Ketė susverdėjo, žengė atgal ir bejėgiškai krito ant kėdės prie lovos.

— Bet juk to negali būti!.. Nepraėjo nė valanda, kai jis tvirtai stovėjo priešais mane ir kalbėjosi su manimi, — išbalusiomis lūpomis sušnibždėjo Ketė.

— Širdies priepuolis ištiko akimirksniu. Gera mirtis — be ilgų kančių ligos patale. Jam galima tik pavydėti, — tarė gydytojas.

Tarytum žemė išslydo iš po kojų. Ji atsiklaupė šalia mirusiojo ir verkdama žvelgė jam į veidą. Mergina švelniai paglostė sukryžiuotas jo rankas. Staiga kuklus auksinis Ketės žiedas, nešiotas ant mažojo piršto, užkliuvo už dėdės Heinricho nykščio. Žiedas nuslydo, tarsi jį būtų numovęs pats velionis, ir nuriedėjo per negyvas rankas. Ketė jį sučiupo ir, neatkreipusi į tai dėmesio, vėl užsimovė. Ji prigludo lūpomis prie senojo Varneko rankų.

— Dėde Heinrichai! Mielas dėde Heinrichai! — kūkčiojo ji.

Gydytojas minutėlę pastovėjo, po to paklausė:

— Panele Harland, o kur dabar yra Giunteris Varnekas? Ar jis ne fabrike?

Ketė pakėlė ašarotą veidą:

— Ne. Jis išvykęs. Dabar jis Miunchene.

— Jam būtina nedelsiant pranešti. Ar turite jo adresą?

Ketė atsistojo ir pagalvojo. Ji niekaip negalėjo prisiminti viešbučio, kuriame gyveno Giunteris, pavadinimo. Adresas buvo užrašytas ant šį rytą gauto laiško.

Ketė nusibraukė nuo kaktos plaukus ir tarė gydytojui:

— Gal laiškas vis dar pas dėdę Heinrichą.

Gydytojas linktelėjo. Švarko vidinėje kišenėje Ketė surado dokumentų aplanką ir ėmė ieškoti jame.

Tačiau laiško ten nebuvo.

Ketė mąstė suspaudusi rankomis smilkinius. Su Giunterio laišku dėdė Heinrichas nuėjo į darbo kabinetą, norėdamas parašyti atsakymą. Prie velionio laiško nebebuvo, — tikriausiai jis gulėjo rašomojo stalo stalčiuje, nes dėdė Heinrichas nebūtų palikęs sūnaus laiško mėtytis pastebimoje vietoje. Svetimi žmonės neturėjo pamatyti šio laiško ir dabar.

Ilgai nedvejodama, Ketė paėmė nuo naktinio stalelio dėdės raktų ryšulėlį.

— Aš tuoj pažiūrėsiu, ar dėdė Heinrichas kartais neužrakino laiško su adresu rašomojo stalo stalčiuje. Palaukite minutėlę, ponas daktare.

Prieš išeidama, ji dar kartą paglostė mirusiojo rankas.

— Tai bus baisi žinia Giunteriui, — sukūkčiojo Ketė ir išėjo.

Nuskubėjusi į dėdės darbo kabinetą, ji vieną po kito atidarė visus rašomojo stalo stalčius, tačiau laiško nerado. Tada ji atrakino ir seifą. Jame Ketė pamatė laišką, gulintį visiškai greta senojo šeimininko testamento. Ketės žvilgsnis sustingo: testamentas nebuvo

sunaikintas ir jis galios, nors dėdės valia prieš pat mirtį ir pasikeitė. Tai žinojo tik ji viena.

Ketė stovėjo virpėdama, atsirėmusi į rašomąjį stalą ir stingdama iš jaudulio, žiūrėjo į testamentą. Staiga jai viskas pasidarė aišku. Šio nelemto testamento Giunteris neras. Jo neras niekas! Ketė paslėps jį, — tuojau pat! Galbūt daugiau nebepasitaikys tokia proga. Viskas gali būti jau dabar teisiškai sutvarkyta ir užantspauduota, dar negrįžus Giunteriui namo. Vėliau nuslėpti testamentą gali jau ir nebepavykti.

Ketė stebeilijosi į testamentą, o atšalusios jos rankos drebėte drebėjo. Ar ji nusikals, paimdama šį dokumentą? Ne, ji pasielgs neteisingai tik iš geros valios, nieko daugiau. Ji padarys tai, ką pats dėdė Heinrichas ketino padaryti šį vakarą, tačiau jam sutrukdė mirtis. Ne, ne, — ji buvo teisi. Ji juk niekam nepadarys skriaudos, tik pačiai sau, o Giunteriui padės atgauti tai, kas jam priklauso. Net jei tai ir nusikaltimas, ji privalo tai padaryti — privalo! Jai atrodė, kad tarsi pats dėdė Heinrichas stovi priešais ir maldauja ją taip pasielgti.

Baimingai apsižvalgiusi, sustingusiomis iš susijaudinimo rankomis ji pagriebė iš seifo testamentą.

— Dieve, kurs esi danguje, atleisk man šią nuodėmę, jeigu tikrai darau nuodėmę, — paprašė ji ir įsikišo dokumentą į suknelės iškirptę. Ji prispaudė popierių rankomis ir drebėdama atsiduso.

Tada Ketė paėmė laišką ir rado ant voko išspausdintą viešbučio pavadinimą. Įsidėmėjusi jį, mergina įdėjo laišką atgal į seifą. Tada paskubomis jį užrakinusi išskubėjo iš kambario taip, tarsi bėgtų pati nuo savęs. Ketė grįžo atgal į dėdės kambarį. Visiškai išbalusi ji pasakė gydytojui viešbučio Miunchene pavadinimą, kuriame gyveno Giunteris.

— Prašau, parašykite telegramą jūs, ponas daktare. Aš turbūt nepajėgsiu... Ir prašau, pasistenkite padaryti tai kuo švelniau, — sušnibždėjo Ketė ir sukniubo ant dėdės kūno.

Išeidamas gydytojas matė, kaip ji bučiavo senojo šeimininko rankas.

— Juk tokia buvo tavo valia, dėde Heinrichai, ar ne tiesa? Ar aš teisingai pasielgiau? — tyliai kalbėjo Ketė, tarsi Varnekas būtų klausęsis.

Pažvelgusi į jo veidą, Ketė nusiramino. Taip, ji pasielgė teisingai. Tik Giunteris, būdamas nevedęs, turėjo perimti visą savo tėvo turtą. O jei senasis ponas ir būtų atėmęs iš jo palikimą, iš tėviškos meilės jis vis tiek būtų sugalvojęs kokią nors kitą išeitį. Paslėpdama testamentą, ji viską sutvarkė taip, kaip turėjo būti. Dabar Ketė visiškai negalvojo, kas laukia jos pačios, savo noru atsisakiusios didžiulio turto.

Nusiraminusi ji atsistojo ir vėl padėjo raktus ant naktinio stalelio. Ramiai ir nebesijaudindama mergina pažvelgė į sugrįžusį gydytoją.

Dabar ji galėjo aptarti visus neatidėliotinus reikalus. Ketė paskambino fabriko įgaliotiniams ir pranešė jiems, kas įvyko. Netrukus atvykę abu ponai išvadavo Ketę nuo visų tokiu atveju iškylančių rūpesčių. Vienam iš jų, jau labai seniai dirbančiam Varneko firmoje, Ketė padavė visus mirusiojo Varneko raktus.

— Prašau, išsaugokite juos ponui Giunteriui Varnekui, — pasakė ji.

Tačiau tai, kad šiais raktais jau buvo pasinaudota, ji nutylėjo. Mintis, kad reikia atiduoti raktus, toptelėjo jai visiškai netikėtai. Niekas neturėjo sužinoti, kad ji po dėdės Heinricho mirties buvo atidariusi rašomojo stalo stalčius. Ketė lyg tarp kitko užsiminė gydytojui, kad Giunterio adresą ji rado ant voko, kuris buvo šiukšlių dėžėje.

Ji pranešė įgaliotiniams, kad telegrama Giunteriui išsiųsta, nepaminėdama sūnaus išvykimo priežasčių. Niekas neturėjo žinoti, kad Giunteris buvo povestuvinėje kelionėje. Fabrike visi manė, kad jaunasis Varnekas išvyko pramogauti.

Visą dieną Ketė negalėjo nurimti ir susikaupti. Per-

nelyg daug rūpesčių apniko iš karto. Tik į pavakarę užlipo į savo kambarį.

Pagaliau likusi viena, iš savo suknelės iškirptės Ketė ištraukė ilgą ir siaurą voką su testamentu.

Ketė pažvelgė į nepaliestą antspaudą ir giliai atsikvėpė. Ką jai reikėjo su šiuo dokumentu daryti? Sudeginti?

Ji bejėgiškai apsižvalgė. Į namus buvo įvesta elektra ir centrinis šildymas, — židinio, kuriame būtų galima sudeginti šiuos popierius, nebuvo. Ketei teko laukti palankios progos ir galbūt sudeginti dokumentą virtuvės viryklėje. O kol kas ji jautėsi saugiai, turėdama testamentą rankose.

Ji atidarė savo rašomojo stalo stalčių ir įdėjo testamentą į dėžutę, kurioje saugojo kuklius savo papuošalus ir relikvijas. Ketė užrakino dėžutę ir stalčių, o raktą pasikabino ant kaklo grandinėlės, po drabužiais. Tada ji vėl nusileido į apačią budėti prie dėdės Heinricho karsto.

XI

Giunteriui po išsiskyrimo su Lori teko išgyventi sunkias dienas. Juk ne taip buvo lengva išsiskirti su žmogumi, kuriam norėjosi atiduoti viską. Pasaulis pasidarė nykus ir tuščias, diena iš dienos tylėdamas jis graužėsi, kol pagaliau nutarė parašyti tėvui. Ir štai dabar jis laukė atsakymo. Tik gavęs laišką jis ruošėsi vykti į Šveicariją. Giunteris jautė, kad numalšinti prieštaringas mintis padės tik įtemptas darbas. Vis dar negalėdamas grįžti namo ir imtis įprastų reikalų, jis turėjo susirasti sau kokio naujo darbo.

Jis norėjo parašyti ir Ketei, kadangi manė, jog verta bent jau padėkoti jai už atsiųstą laišką. Tačiau jis neryžtingai žvelgė į tuščią popieriaus lapą ir nerado

tinkamų žodžių. Paskutiniųjų dienų įvykiai metė šešėlį ir ant Ketės Harland. Ji juk taip pat buvo moteris, o Giunteriui dabar visos moterys atrodė apgavikės. Vargais negalais jis parašė trumpą, oficialų laišką, sausai dėkodamas, tačiau netrukus suplėšė ir jį, nes laiškas ir vėl jam nepatiko.

Taip jis nutarė neberašyti nieko, pats nenujausdamas, kad labai ją įžeidė.

Tėvo atsakymą anksčiausiai jis galėjo gauti tik kitą rytą. Norėdamas kiek prasiblaškyti, vakare Giunteris nuėjo į operą. Tačiau išsidažiusios dainininkės, pakiliai dainuojančios apie meilę ir nieko nejaučiančios, jam sukėlė tik pasišlykštėjimą. Giunteris nesulaukė operos pabaigos. Po antrojo veiksmo išėjo iš operos ir be jokio tikslo klaidžiojo Miuncheno gatvėmis. Išalkęs jis užsuko į vieną vyninę. Susiradęs vietą tyliame kampe, Giunteris liūdnai sėdėjo, įsmeigęs akis į priekį. Staiga jis krūptelėjo: vidun įėjo ponas ir dama, — Giunteriui pasivaideno, kad tai buvo Lori su misteriu Hemtonu. Dama buvo tamsiaplaukė, ir kai ji atsigręžė, Giunteris išvydo nepažįstamą veidą. Jis atsikvėpė.

Porelė prisėdo prie gretimo staliuko. Giunteris iš išgąsčio vis dar įdėmiai stebėdamas tą damą, pamatė, kad ši nuolatos į jį gundančiai žvilgčioja. Jį pagavo laukinis įtūžis dėl visų moterų. Jos visos tokios!.. Visos! Be išimties!..

Pasišlykštėjęs jis atstūmė lėkštę, užmokėjo ir išėjo iš vyninės lauk. Giunteris lėtai nužingsniavo viešbučio link ir priėjo jį, kai jau mušė dvyliktą.

Viešbutyje rado paliktą telegramą:

"Būtina nedelsiant grįžti. Sunkiai susirgo tėvas. Daktaras Albersas".

Gydytojas nenorėjo iš karto pranešti apie mirtį. Laiko dar buvo daug, ir jis tikėjosi, kad Giunteris sužinos tai grįždamas.

Tačiau ir ši žinia Giunterį labai išgąsdino. Jis užmiršo viską, kas jį slėgė. Tėvas susirgo? Jis, matyt, susir-

go tikrai labai rimtai, nes kitaip daktaras Albersas, kurį jis pažinojo kaip santūrų žmogų, tikrai nebūtų siuntęs tokios telegramos. Giunteris instinktyviai jautė, kad ši telegrama parengia dar blogesnėms naujienoms.

Giunterį ėmė kankinti baimė. Jis niekada labiau nemylėjo ir nebrangino tėvo, kaip dabar. Giunteris prisiminė seną tėvo negalią, kuri, tiesą sakant, nebuvo labai pavojinga, tačiau tokio amžiaus žmogui galėjo sukelti rimtų komplikacijų. O jei tėvas mirs taip ir nespėjus susitaikyti?

Ši mintis jam atėmė žadą. Nustėręs jis susmuko viešbučio fojė į fotelį. Tačiau netrukus Giunteris pašoko ir puolė prie durininko:

— Kada išvažiuoja naktinis traukinys į Berlyną?

— Jis jau seniai išvyko, pone Varnekai. Šiandien traukinių daugiau nebus. Jūs galite išvykti tik rytą.

Giunteris liepė pažadinti jį laiku ir nuėjo į savo kambarį.

Kitą rytą, kai jis viešbučio vestibiulyje laukė automobilio, turėjusio nuvežti jį į stotį, pasiuntinys atnešė tėvo laišką. Kadangi dabar reikėjo skubėti į stotį, jis neturėjo laiko iš karto jį perskaityti. Tik įsėdęs į traukinį, Giunteris išsitraukė laišką ir perskaitė.

Gilus palengvėjimo atodūsis išsiveržė iš jo krūtinės. Ačiū Dievui, jis turėjo tėvo atleidimą. Ir atrodo, kad dar vakar tėvas buvo žvalus ir sveikas. Giunteris kiek apsiramino, tačiau ir vėl ėmė skaityti trumpą tėvo laišką. Giunteris labai susigraudino. Jis vėl gavo tėvo palaiminimą. Visa širdimi jis pajuto, kad nepaisant visko, jį su tėvu siejo labai artimi ryšiai. Kraujas pasirodė stipresnis už viską. Ir tai buvo jo tėvo kraujas.

Giunteris nusprendė daugiau nerodyti tėvui savo užsispyrimo. Iš šio, tik dėl jo kaltės užsiplieskusio konflikto, turėjo atsirasti kur kas geresni tarpusavio santykiai. Juos, viskam sudužus, jis labai norėjo išsaugoti. Giunteris pats nebesuprato, kaip galėjo atsitikti, kad tokia moteris, kaip Lori, galėjo sukiršinti jį su tėvu. Ji

nebuvo to verta. To nebuvo verta nė viena moteris...

Vakare jis atvažiavo į tėvo namus. Jie stovėjo tylūs ir tamsūs. Šviesa degė tik svetainėje. Ji apšvietė šviesią merginos galvą. Vadinasi, Ketė dar nemiegojo, laukė jo.

Giunterio širdį ėmė griaužti graudulys, sukirbėjo šiltas namų jausmas. Tačiau jis stengėsi atsikratyti šios užplūstančios nuotaikos. Jeigu Ketė Harland jo laukė, tai ji darė su išskaičiavimu.

Jis pakėlė akis aukštyn, į tėvo miegamąjį, ir išsigando: kambario langai žiojėjo praverti, kambaryje buvo tamsu.

Jis iššoko iš stotyje pasamdyto taksi neapsakomai susirūpinęs ir paskambino prie durų.

Tą pačią akimirką Giunteris pamatė, kaip prieškambaryje užsidegė šviesa. Ketė išgirdo atvažiuojantį automobilį ir atskubėjo prie durų. Tarnas taip pat jau buvo čia. Jis atidarė vartus. Ir štai Giunteris, išblyškęs ir išsigandęs, stovėjo priešais Ketę. Jis pamatė, kad ji buvo apsivilkusi juodą suknelę, — išryškėjo tamsiu auksu žvilgantys merginos plaukai. Blyškiame jos veide matėsi sielvartas.

— Kete?

Šis žodis nuskambėjo kaip baikštus, neramus klausimas.

Ketė žengė prie jo, jos akyse sužvilgo ašaros.

— Giunteri! Čia jus pasitinka baisi nelaimė... — pratarė mergina, tarsi stengdamasi suteikti jam stiprybės ir drąsos.

Giunteriui pasirodė, kad tuoj nustos plakusi jo širdis.

— Tėvas?.. Kas nutiko mano tėvui? — vos girdimai paklausė jis.

Giunteris pamatė dideles ašaras, tyliai riedančias merginos skruostais. Šis nebylus verksmas atrodė taip šiurpiai, kad jis siaubingai išsigando.

— Pasakykite, kad mano tėvas gyvas! — be galo

susijaudinęs sušuko jis.

Ketė pagriebė jo ranką.

— Būkite stiprus, Giunteri!.. Man labai skaudu, kad aš turiu pasakyti jums, kas įvyko. Man visada tenka pasakyti tai, ką jums skaudžiausia išgirsti... Kokia žiauri lemtis... Giunteri, jūs daugiau niekada nebeišvysite tėvo gyvo!

Giunteris stovėjo tarsi pakirstas ir nenuleido akių nuo Ketės.

— Mirė? — pro jo lūpas išsiveržė vienintelis skausmo žodis.

Ketė nuleido galvą, ir jis pamatė, kaip mergina suvirpėjo. Ji, matyt, tikrai labai mylėjo tėvą.

Minutėlę stojo nejauki, slogi tyla. Tada Giunteris atsipeikėjo.

— Kur yra mano tėvas? — paklausė jis drebančiu balsu.

Ketė pakėlė galvą.

— Eime. Aš jus nuvesiu.

Ji priėjo prie durų, už kurių buvo pašarvotas Heinrichas Varnekas. Ketė ir senasis Varnekų namų įgaliotinis čia budėjo prie velionio visą praėjusią naktį.

Ketė, uždegusi šviesą, įleido Giunterį vidun.

— Palieku jus vieną su tėvu, Giunteri. Jeigu jums manęs prireiks, liepkite pakviesti. Tarnas nemiegos ir padės jums visą naktį.

Giunteris linktelėjo jai:

— Ačiū jums, Kete.

Mergina tyliai uždarė duris jam už nugaros ir minutėlę nejudėdama, sunėrusi rankas, stovėjo ir žiūrėjo į uždarytas duris. Ketę tiesiog sukrėtė Giunterio išvaizda. Jis buvo pasidaręs liūdnas ir išblyškęs, o veide atsirado griežtas, atšiaurus bruožas, kurio ji anksčiau niekada nebuvo pastebėjusi.

Baikštus atodūsis išsiveržė iš jos krūtinės. Po to Ketė apsigręžė ir nuėjo. Prieškambaryje, ant laiptų į viršų, stovėjo tarnas.

— Francai, nemiegokite, kol jaunasis ponas nepasakys jums eiti ilsėtis. Galimas daiktas, kad jums teks nemiegoti visą naktį. Galėsite pailsėti rytoj. Jei jaunajam ponui prireiks manęs, pabelskite į mano kambario duris. Aš tik prigulsiu ant sofos. Jei manęs reikės, tuoj pat ateisiu.

— Gerai, panele Harland. Aš liksiu čia, — atsakė Francas.

Giunteris prie mirusio tėvo išbuvo visą naktį, mintyse vis su juo kalbėdamasis. Jis niekada taip nuoširdžiai ir atvirai nebuvo kalbėjęs su savo gyvu tėvu, kaip dabar kalbėjosi su mirusiu. Atrodė, kad mirtis sunaikino viską, kas juos iki šiol skyrė.

Tik auštant Giunteris išblyškęs, tačiau ramus, įžengė į prieškambarį.

Čia jis rado ant kėdės užsnūdusį Francą ir pažadino jį.

— Eikite miegoti. Man jūsų nebereiks, — pasakė jis.

Tada Giunteris nuėjo ilsėtis į savo kambarį. Miegui dar buvo likę keletas valandų, reikėjo sukaupti jėgų artėjančiai dienai.

* * *

Ketė laukė pasirodant Giunterio rytą prie pusryčių stalo. Nors ir buvo mirtinai nuvargusi, mergina beveik neužsnūdo. Lovoje nuolatos krūpčiojo. Ketė net nebuvo nusirengusi, nes kiekvieną minutę buvo pasirengusi keltis, kai tik pašauks Giunteris.

Brėkštant rytui, ji pagaliau išgirdo, kad jis įėjo į savo kambarį. Tada giliai užmigo ir ji.

Dabar Ketė laukė jo neramiai. Su Giunteriu reikėjo labai daug ką aptarti.

Kai jis pasirodė, jie abu pasisveikino, tyliai paduodami vienas kitam ranką. Kaip ir visada iki šiol, Ketė pripylė Giunteriui puoduką ir padavė sviesto ir bande-

lę. Viskas buvo kaip įprasta, tik trūko tėvo — be to, juos tarsi siena skyrė sunkus ir skausmingas Giunterio nusivylimas. Ketė liūdnai žvelgė į jo niūrų, sunkiai atpažįstamą veidą.

Ilgą minutę, nejaukiai tylėdami, jie sėdėjo vienas priešais kitą. Tada Giunteris atsidusęs pakėlė galvą ir įsižiūrėjo į Ketę. Mergina atrodė labai išbalusi ir pavargusi, tačiau, nepaisant to, Giunteriui pasirodė, kad jis dar niekada nematė jos tokios gražios. Giunterio širdyje tarytum pabudo kažkas gera ir šilta, tačiau jis tuoj pat nuvijo visa tai šalin. Jis privalėjo niekada neprarasti tvirtybės būdamas šalia moters! Kitaip ateis baisus nusivylimas.

Giunteris susitvardė ir ramiai tarė:

— Kete, papasakokite man, kaip mirė tėvas ir kas įvyko prieš jo mirtį.

Ketė alsavo virpėdama.

Ji papasakojo Giunteriui, kad tėvas jau keletą savaičių jautėsi prastai ir paskutiniuoju metu dažnai skundėsi, jog jį kankina senoji negalia. Ketė taip pat papasakojo, kad tėvas sakė norįs mirti staiga, kaip ir kiti Varnekai. Mergina išpasakojo Giunteriui visas smulkmenas, ypač tai, kaip tėvas reagavo į jo laišką ir kaip jis apie sūnų kalbėjo.

Giunteris jos klausė tylėdamas, kartkartėm ko nors paklausdamas, tačiau Ketei vis labiau slėgė širdį. Giunteris jau buvo nebe tas, kuris dažnai sėdėdavo priešais, geranoriškai bardamas ją už perdėtą kuklumą. Tai buvo netgi nebe tas žmogus, kuris lengvabūdiškai ir nerūpestingai elgdamasis visiškai nekreipdavo į ją dėmesio ar tik persimesdavo su ja keliais žodeliais. Apie tėvą jis kalbėjo maloniai ir šiltai, tačiau su ja — tik sausomis mandagumo frazėmis. Ketei dar nedavė ramybės tas atšiaurumas, paniekinamas bruožas jo veide. Ji su palengvėjimu atsiduso, kai Giunteris pakilo nuo pietų stalo.

— Išvykstu į fabriką, — reikia žiūrėti tvarkos ir tu-

riu kai ką svarbaus aptarti su įgaliotiniais. Ar dar reikia kuo pasirūpinti dėl laidotuvių?

Ketė taip pat atsistojo ir papurtė galvą.

— Įgaliotinis Durlachas jau viską sutvarkė. Rytoj trečią valandą po pietų įvyks dėdės Heinricho kremacija.

— Jums teko patirti daug vargo ir rūpesčių, Kete, — mandagiai tarė jis. — Francas man pasakė, kad visą pirmąją naktį jūs kartu su ponu Durlachu budėjote prie mano tėvo.

Ketei tiesiog norėjosi šaukti iš nuoskaudos, — toks šaltas ir oficialus buvo jo tonas. Tačiau ji tik pažvelgė į Giunterį nuvargusiomis ir liūdnomis akimis.

— Ir kas iš to?.. Aš juk taip mažai galėdavavu padėti savo geradariui. Kaipgi galėjau pasielgti kitaip? Kadangi jūsų nebuvo ir jūs negalėjote budėti prie tėvo, nenorėjau palikti jo vieno. O ponas Durlachas nenorėjo palikti manęs vienos su mylimu dėde. Jis galėjo to ir nedaryti, aš vis tiek nebūčiau bijojusi, nes dėdė Heinrichas man visada buvo mielas ir geras. Tačiau ponas Durlachas jautėsi jūsų tėvui taip pat skolingas, todėl aš nenorėjau neleisti jam pabudėti prie karsto.

Giunteris pastebėjo, kaip kukliai ji tai pasakė, ir jis nejučia pamanė, kad visas Ketės gyvenimas šiuose namuose tebuvo visiškas pasiaukojimas. Už savo vargus ir triūsą ji negavo nieko, tik pastogę. O ji dar manė esanti skolinga!

Giunterio krūtinę vėl užplūdo šiltas ir malonus jausmas, tačiau ir šį kartą jis su kartėliu nusprendė: "Viską ji darė su klastingu išskaičiavimu, norėdama įtikinti tėvą, kad ji tiktų jam į marčias".

Nežymiai linktelėjęs, jis atsisveikino:

— Iki pasimatymo.

— Iki pasimatymo, — tyliai atsakė Ketė. Ji žiūrėjo į jį liūdnomis akimis ir galvojo, glausdama rankas prie krūtinės: "Ačiū Dievui, kad jis nepamatys to prakeikto testamento! Ką jis, dabar taip baisiai jausdamasis, pagalvotų?"

Ketė kankinosi, kad Giunteris taip pasikeitė. Nejaugi jis visada liks toks, nejau niekada nebebus toks jausmingas, geraširdis žmogus, koks buvo prieš vedybas?

Likusi viena sėdėti svetainėje, Ketė pirmą kartą pamąstė apie save pačią. Kas gi laukė jos? Šiuose namuose ji nebegalėjo likti, net jei Giunteris su tuo ir sutiktų. Nepaisant, kad dėdė Heinrichas iš geros širdies leido jai čia gyventi, Giunteris dar buvo per jaunas, kad galėtų namuose turėti tokią jauną namų šeimininkę.

Nepaisydama Giunterio pasikeitimo, Ketė neabejojo, kad jis mielai pasirūpintų ja vardan tėvo. Tačiau tai, ką Ketė galėjo priimti iš seno savo tėvo draugo, visai netiko priimti iš jo sūnaus. Dėdė Heinrichas ją globojo, tačiau kodėl ja rūpintis turėjo Giunteris? Ketė žinojo, kad dėdė Heinrichas ir po savo mirties būtų ja pasirūpinęs, jei jis tik būtų suspėjęs parašyti naują testamentą.

Su šia mintimi jos veide šmėstelėjo šypsena, o akys sužibo. Ketė pamanė, kad tik Giunteris paveldėjo tėvo turtą ir tik todėl, kad ji to norėjo. Ji nė nebandė prisipažinti, kad paslėpdama testamentą, ji daug paaukojo savo mergiškam išdidumui, taip pat ir Giunteriui. Tereikėjo palikti testamentą seife, — ir ji būtų tapusi šių namų šeimininke, tiesiogine dėdės Heinricho paveldėtoja. Dar ir dabar ji galėjo tapti ta paveldėtoja. Jai tereikėjo iš savo rašomojo stalo stalčiaus paimti ilgą ploną voką ir padėti jį kur nors matomoje vietoje. Tačiau to ji, žinoma, niekada nepadarys. Verčiau numirti, nei leisti Giunteriui Varnekui perskaityti žodžius, kurie jį įpareigojo imti ją į žmonas.

Ketė giliai atsiduso.

Kas gi dabar laukia jos?

Teliko viena išeitis: jai reikėjo susirasti darbo, kad turėtų iš ko gyventi. Laimė, ji dar turėjo šiek tiek pinigų, atidėtų juodai dienai. Dėdė Heinrichas už gerus procentus buvo į jos sąskaitą pervedęs pinigus, gautus iš jos tėvų palikto turto. Taigi ji paliks namus ne tuš-

čiomis rankomis ir, kol susiras sau kokį darbelį, galės kurį laiką kukliai gyvendama išsiversti. Ketė buvo įsitikinusi, kad Giunteris pasistengs apsaugoti ją nuo skurdo, tačiau ji niekaip nebūtų paėmusi iš jo jokios paramos.

Be to, ji juk turėjo savo kuklius papuošalus. Vienus jai buvo palikusi motina, o kitus padovanojo dėdė Heinrichas. Sunkia širdimi ji būtų ryžusis parduoti papuošalus, bet tai padaryti būtų lengviau, nei priimti paramą iš Giunterio. Laimė, drabužių ir suknelių visiškai pakako. Jų dar būtų užtekę ne vieneriems metams, nes dėdė Heinrichas neseniai vėl buvo pasirūpinęs jos rūbais.

Ketė nusprendė apie tai ramiai pakalbėti su Giunteriu tuoj po dėdės Heinricho laidotuvių.

Tačiau nebuvo taip lengva galvoti, kad teks palikti šiuos namus ir tarp svetimų žmonių išsikovoti vietą gyvenime. Bet mažoji ir drąsioji Ketė visada užsikraudavo ant savo pečių tai, kas sunkiausia.

Viską apmąsčiusi, ji pakilo ir virtuvėje davė nurodymus dėl pietų. Tada mergina užlipo į savo kambarį ir iš stalčiaus paėmė papuošalų dėžutę. Globėjo testamentas vis dar su antspaudu gulėjo ant paties viršaus. Vis dar nepasitaikė progos jį sunaikinti. Nežymiai šypsodamasi, ji padėjo testamentą šalia papuošalų dėžutės. Vieną po kito Ketė ėmė apžiūrinėti papuošalus, svarstydama, kiek kuris galėtų kainuoti. Begalvodama ji staiga pastebėjo, kad pradingo vienas žiedas, dovanotas tėvų pirmosios komunijos proga. Žiedelis buvo labai kuklus, su dviem mažyčiais safyrais ir dar mažesniu perlu viduryje. Ketė mūvėjo jį kasdien, iš pradžių ant dešiniosios rankos bevardžio piršto, o paskui, kai jis pasidarė kiek per mažas — ant mažojo pirštelio. Šiam pirštui jis vis dėlto buvo šiek tiek per didelis ir, kai jos rankos nužvarbdavo, žiedas laisvai sukiodavosi. Ketė prisiminė, kaip tą dieną, kai mirė dėdė Heinrichas, žiedas nuslydo nuo piršto ir nuriedėjo negyvomis senojo pono ran-

komis. Ji puikiai atsiminė, kad tada ji nerūpestingai žiedą užsimovė vėl ir nuo tos akimirkos daugiau nė karto neatkreipė į jį dėmesio.

Dabar mergina jo pasigedo. Ketė niekaip negalėjo prisiminti, kur tas žiedas galėjo pradingti. Matyt, jis nusimovė netikėtai, o kai namuose dėl dėdės Heinricho mirties atsirado daug rūpesčių, ji to visiškai nepastebėjo.

Ketė suprato, kad jis galėjo dingti tik šiuose namuose. Nuo tada, kai į namus buvo įneštas dėdė Heinrichas, ji niekur nebuvo iš jų išėjusi. Žiedas nebuvo ypač brangus, tačiau su juo susiję mieli prisiminimai. Ketė ketino pasakyti tarnams, kad jie vėliau paieškotų pamesto žiedo namuose.

Ketė vėl sudėjo į dėžutę visus savo branginamus mažmožius. Mergina sudėjo juos, matyt, kiek kitaip, nei prieš tai, nes dabar dėžutėje nebeliko vietos testamentui. Ketė uždėjo jį tiesiog ant dėžutės ir vėl viską užrakino rašomojo stalo stalčiuje. Ji nusprendė palaukti, kol išeis iš namų ir tik tada sunaikins testamentą. Ji norėjo padaryti tai niekam nepastebint.

Nusileidusi į apačią, ji vėl pamatė atsiųstus naujus vainikus ir gėles. Ketė išdėliojo juos prie karsto, o į šaltas velionio rankas įspraudė puokštę šviežių gėlių. Liūdnai žvelgdama žemyn, ji minutėlę tyliai pastovėjo šalia karsto. Ketė vėl giliai atsiduso. Jai atrodė tarsi antrą kartą būtų praradusi savo tėvą, — Heinrichą Varneką ji mylėjo ne mažiau.

Iš lėto nusigręžusi, ji vėl prisiminė žiedą. Ketė apsižvalgė aplink šiame kambaryje, į kurį tarnai įeiti neturėjo teisės. Galimas daiktas, kad kaip tik čia ji pametė žiedą. Ketė atsidėjusi ėmė jo ieškoti.

Tačiau žiedo ji nerado.

Išėjusią iš kambario Ketę pakvietė prie telefono. Iš fabriko skambino Giunteris.

— Kete, šiandien kartu su mumis turėtų pietauti abu mūsų įgaliotiniai. Pasirūpinkite. Aš tik tiek norėjau

jums pasakyti. O po pietų mes ketiname kartu pažiūrėti svarbius dokumentus tėvo rašomajame stale, — pasakė jis.

Gerai, kad Giunteris negalėjo matyti, kaip keitėsi Ketės veidas. Tačiau ji ramiai ir šaltai atsakė:

— Gerai, Giunteri. Aš liepsiu padengti stalą dar dviems asmenims. Turbūt specialiai nieko nereikia ruošti? Ar vis dėlto jūs norėsite kokių ypatingų patiekalų?

— Ne, ne. Nieko ypatingo. Taigi lygiai pirmą valandą, mes nenorėtumėm laukti.

- Galite nesirūpinti.

Tada iki pasimatymo.

- Iki pasimatymo, Giunteri.

Ketė padėjo ragelį, jos veide sustingo liūdna išraiška. Net ir šis pokalbis telefonu buvo šaltas ir oficialus. Staiga mergina labai pasipiktino. Ką ji jam padarė, kad Giunterio elgesys su ja taip pasikeitė?

Tačiau Ketė tuoj pat užgniaužė savo išdidumo protrūkį. Giunteris kentėjo, — ir todėl jo negalima buvo kaltinti.

Blyškų merginos veidą nutvieskė rami ir giedra šypsena. Šiandien po pietų Giunteris su abiem įgaliotiniais peržiūrės savo tėvo dokumentus. Jis taip ir neras atimančio palikimą testamento. Todėl ji buvo išdidi ir laiminga. Tik ji viena sugrąžino Giunteriui paveldėtą turtą. Ši mintis suteiks jai jėgų išgyventi viską, kas jos belauktų. Ketei pavyko karališkai apdovanoti Giunterį, nors jis to net nenutuokė ir nieko negalėjo pakeisti.

XII

Giunteris grįžo kelios minutės prieš pirmą. Įgaliotiniai dar turėjo šiokių tokių rūpesčių pakeliui ir galėjo pasirodyti už keleto minučių.

Giunteris pasakė tai Ketei, įžengdamas į svetainę.

— Jūs jau galite liepti, kad neštų sriubą, — pridūrė jis.

Ketė pritardama linktelėjo ir paskambino varpeliu. Įėjus tarnui, ji pasakė:

— Francai, prašau, pasakykite virtuvėje, kad jau neštų sriubą. Ir... kad nepamirščiau... Šiomis dienomis aš pamečiau namuose žiedą, dailų žiedelį, su dviem mažyčiais safyrais ir perlu. Jis pernelyg laisvai laikėsi ant piršto ir bus, matyt, man nepastebint, nusmukęs. Prašau, pasakykite kitiems tarnams, kad tvarkydami kambarius paieškotų jo.

— Būtinai, gerbiamoji panele!

Giunteris mandagiai pasidomėjo:

— Jūs pametėte žiedą?

— Taip. Per paskutines dvi dienas. Aš gerai prisimenu, jog kai buvo atvežtas dėdė Heinrichas, jis dar buvo ant rankos. Kadangi aš klūpėjau šalia jo, žiedas užkliuvo dėdei už nykščio nago ir nuriedėjo šaltomis jo rankomis. Todėl tas žiedas dabar man dar brangesnis. Tada aš jį vėl užsimoviau. Tuo aš neabejoju. O po to aš apie jį daugiau negalvojau tol, kol šiandien rytą nepasigedau. Žiedas nuslydo nuo piršto nepastebimai, nes jis buvo man kiek per platus.

— Ar žiedas labai vertingas? — paklausė Giunteris.

Ketė šypsodamasi papurtė galvą:

— Oi, ne! Tai buvo labai kuklus žiedas, kurį man padovanojo tėvai po pirmosios komunijos.

— Tikėsimės, kad jis atsiras.

— Jis turėtų būti namuose, nes aš nuo tada nebuvau niekur išėjusi.

— Jūs taip ilgai nebuvote lauke?

— Taip. Aš neturėjau laiko.

— Tada nenuostabu, kad jūs tokia išblyškusi.

Tarsi paneigdama jo žodžius, mergina išraudo. Ketė sumišo dėl to, kad Giunteriui rūpėjo, kaip ji atrodo. Jos nuraudimą pastebėjo ir Giunteris, tačiau kaip tik

tuo metu atvyko įgaliotiniai ir iš karto visi sėdo prie stalo.

Iš pradžių ponai kalbėjo tik apie reikalus, ir tik po to Giunteris užsiminė:

— Kadangi darbo vietoje mes neradome tėvo testamento ir pas mano notarą jis taip pat nepaliktas, mes privalome jį rasti čia, namuose, jei jis apskritai išliko. Beje, tėvas namuose buvo įsirengęs seifą, kuriame laikė pinigus ir svarbius dokumentus.

Tariant jam šiuos žodžius, Ketė tai balo, tai raudo. Tai pastebėjęs Giunteris pamanė: "Vargšelė!.. Ji, be abejo, jaudinasi, ar tėvas pasirūpino jos ateitimi".

Tada Giunteris paklausė Ketę:

— Jūs turėtumėte žinoti, ar mano tėvas parašė testamentą. Gal jis su jumis apie tai kalbėjo?

Ji iš išgąsčio nežymiai krūptelėjo.

— Aš neprisimenu, — tarė ji kiek virpančiu balsu.

Giunteris žvelgė į ją susimąstęs.

Jūs juk žinote, kad tėvas, prieš pat man išvykstant, užsiminė kai ką dėl testamento, ką jis žadėjo jame parašyti, — pasakė jis taip, kad tai suprastų tik Ketė.

Ketė tuoj pat susivokė, kad Giunteris turėjo omenyje tėvo pažadą atimti iš jo paveldėjimo teisę. Kaip galėdama ramiau Ketė atsakė:

— Galiu jus nuraminti. Jis neįvykdė to ketinimo. Dėdė sakė man tai paskutinę akimirką, kai aš mačiau jį dar gyvą išeinantį iš namų, po to, kai jis ką tik gavo iš jūsų laišką.

Giunteris nuleido galvą ir, kreipdamasis į įgaliotinius, tarė:

— Prašau atleisti. Čia asmeniniai reikalai.

Vėl atsigręžęs į Ketę, jis tęsė:

— Testamentas man rūpi ne dėl to, kad aš rūpinuosi savo palikimu. Visų pirma norėčiau sužinoti, kaip tėvas ruošėsi pasirūpinti jūsų ateitimi, Kete.

Mergina prisivertė nusišypsoti:

— Tuo jums neverta per daug rūpintis. Kai tik dė-

dė Heinrichas bus palaidotas, aš pati norėsiu apie tai pasikalbėti.

Giunteris linktelėjo:

— Tai man irgi svarbu.

Papietavę ponai pakilo eiti į velionio darbo kabinetą. Giunteris minutėlę atsiliko ir tyliai paklausė Ketės:

— Ar jūs su kuo nors kalbėjote apie mano vedybas, Kete?

Ji ramiai ir rimtai pažvelgė į jo kančios kupiną veidą.

— Ne, Giunteri. Nei jūsų tėvas, nei aš niekam apie tai neprasitarėme.

Jis atsikvėpė.

— Atminkite, aš nenorėčiau, kad apie mano kvailystę skambintų visi varpai. Dėkoju jums, kad nutylėjote, prašyčiau ir toliau jus likti verta pasitikėjimo. Aš tikiuosi, kad mano skyrybos greitai bus sutvarkytos ir iš pagarbos savo tėvui nenorėčiau, kad jo vardas dėl šitų dalykų būtų suterštas.

— Galite nesirūpinti. Iš manęs niekas nesužinos nė žodžio.

— Ačiū jums. O dabar man reikia eiti pas ponus. Išeikite valandėlei į gryną orą. Jūs tikrai labai išbalusi.

Ketė linktelėjo.

— Jei jums manęs nebeprireiks... Norėčiau dar kai kuo pasirūpinti.

— Man jūsų nepriireiks.

Giunteris nuėjo į darbo kabinetą. Ten jo laukė abu pasirengę padėti įgaliotiniai. Ponas Durlachas perdavė Giunteriui tėvo raktus ir pasakė:

— Panelė Harland nenorėjo, kad kol jūsų čia nebus, raktai liktų namuose.

Tuomet Giunteris, paėmęs raktų ryšulį, atsisėdo prie rašomojo stalo. Abu įgaliotiniai stovėjo šalia. Pirmiausia Giunteris atrakino senoviško stalo stalčius, tikėdamasis čia rasti svarbiausius dokumentus. Po to jis atrakino seifą.

Pačiame seifo priekyje jis rado savo laišką, rašytą tėvui iš Miuncheno. Traukiant laišką, iš seifo iškrito kažkoks mažas auksinis daikčiukas. Giunteris pačiupo jį ir nustebęs atpažino žiedą, su dviem safyrais ir perlu — lygiai tokį patį, kaip buvo pasakojusi Ketė.

Giunteris prisiminė matęs šį žiedą anksčiau ant Ketės rankos. Jis kiek suglumo. Ketė tvirtino, kad, mirus tėvui, ji dar turėjo žiedą ant rankos. Vadinasi, mergina buvo atidariusi seifą jau po tėvo mirties. Ir tada, jai nepastebint, žiedas nuslydo nuo rankos.

Iš pradžių Giunteris dėl to nesuko sau galvos. Jis įsidėjo žiedą į liemenės kišenę, ketindamas vėliau jį atiduoti Ketei. Jis vėl ėmė ieškoti testamento.

Giunteris rado įvairių, gana svarbių užrašų, pavyzdžiui: parengtą fabriko sandėlių išplėtimo planą. Giunteris aptiko ir kitų tarnybinių dokumentų, tačiau testamento jis nerado.

Seife dar buvo gana daug pinigų namų reikalams ir namų ūkio apskaitos knyga. Viskas buvo nepriekaištinga, ir ponai nesunkiai sutvarkė tai, kas jiems atrodė būtina.

— Iš visko sprendžiant, tėvas nepaliko testamento, — mes būtume jį radę.

— Be abejo, — pritarė Durlachas. — Gerai, kad nereikės rūpintis kebliomis palikimo procedūromis. Kadangi jūs esate vienintelis tėvo palikuonis, viskas aišku ir be testamento.

— Iš dalies, — taip. Tačiau aš labai norėjau sužinoti, ką jis paskyrė panelei Harland. Jūs žinote, kad mano tėvas mylėjo jaunąją damą kaip savo dukterį. Neabejoju, kad jis norėjo pasirūpinti ir jos ateitimi. Man, žinoma, ir nebūtinas paskutinės valios pareiškimas, nes aš ir taip pasirūpinsiu jaunąja dama. Tačiau abejoju, ar ji tai priims iš manęs. Taigi man reikia surasti būdą, kaip priversti ją neatsisakyti.

Abu ponai pritardami linktelėjo:

— Surasime tokį būdą, ponas Varnekai, — pasakė Durlachas.

— Aš pagalvosiu apie šį reikalą ir prašau jūsų, mano ponai, taip pat apie tai pamąstyti. Galbūt man prireiks jūsų pagalbos. Blogiausiu atveju mes suklastosime kokį nors tėvo užrašą arba patikinsime, kad mano tėvas jums pats kalbėjo apie savo ketinimus dėl jaunosios panelės. Kaip jau sakiau, man dar reikia pagalvoti ir, žinoma, pakalbėti su pačia panele Harland, iš karto po mano tėvo laidotuvių. Aš galiu tikėtis jūsų pagalbos, tiesa?

Abu ponai pasiskubino tam pritarti ir jie atsisveikino.

Giunteris vėl sudėjo į seifą visus dokumentus. Priešais jį vis dar gulėjo laiškas, kurį jis buvo atsiuntęs tėvui iš Miuncheno. Giunteris norėjo įdėti šį laišką tėvui į karstą. Prašymas atleisti turėjo iškeliauti kartu su tėvu.

Jis vėl prisiminė Ketės žiedą. Giunteris išsitraukė jį iš liemenės kišenės ir ėmė apžiūrinėti. Tai iš tiesų buvo labai kuklus žiedas, tikras mažos mergaičiukės žiedelis. Giunteris prisiminė, kad Ketė visada nešiojo tik kuklius papuošalus ir atkakliai atsisakinėdavo tėvo dovanojamų brangių papuošalų.

— Mažoji našlaitėlė, — tarė jis šypsodamasis ir nenoromis jaudindamasis.

Jis atsitiesė, tarsi būtų norėjęs kažką nuo savęs atstumti.

Kaip žiedas galėjo patekti į seifą? Ko Ketė ieškojo ten po tėvo mirties? Kodėl ji perdavė raktus įgaliotiniui Durlachui? Gal ji turėjo kokių slaptų ketinimų? Jei raktai būtų buvę pas ją, nieko juk vis tiek nebūtų surasta.

O žiedas gulėjo visiškai greta laiško ar net ant jo.

Giunterio akys staiga žybtelėjo. Jis viską suprato...

Ketė, matyt, rado jo laišką pas mirusį tėvą ir nenorėjo, kad jį perskaitytų svetimas žmogus. Todėl mergina ir užrakino laišką seife, o po to, būdama perdėtai sąžininga, atidavė raktus Durlachui. Giunteris žinojo, kad Ketė labai pareiginga. Be to, ji buvo taktiška, ypač

taktiška. Tiesą sakant, jis, žinoma, kvailys, kad taip oficialiai su ja elgėsi. Ketė visada su juo bendravo šauniai. Atstumti ją kaip Lori būtų iš tiesų labai neteisinga. Net jei ji ir troško tapti jo žmona ir visaip stengėsi paveikti tėvą, argi dėl to reikėjo jos taip nekęsti, kaip tos moters, kuri jį niekšingai apgavo?

Giunteris pašoko ir vėl nuvijo nuo savęs šias mintis.

XIII

Kai Giunteris įėjo į valgomąjį vakarienės, Ketė jau laukė. Ji buvo išėjusi pasivaikščioti ir dabar atrodė kiek žvalesnė.

Giunteris atsisėdo prie stalo priešais ją.

— Kete, kodėl jūs nepasilikote tėvo raktų, bet perdavėte juos ponui Durlachui? — pagaliau paklausė Giunteris, prieš tai ilgai tylėjęs ir valgęs.

Ketė staiga paraudo ir nusuko akis.

— Aš... aš nieko ypatingo nemaniau... Tik... aš maniau, kad pas poną Durlachą jie bus saugiausiai laikomi.

Giunteris pastebėjo, kad ji visiškai sumišo, ir jam dar labiau parūpo sužinoti tikrąją priežastį.

— Seife suradau savo laišką tėvui ir pamaniau, kad ten jį padėjote jūs, nenorėdama, kad jis pakliūtų į svetimas rankas.

Ši atkakli apklausa Ketę labai suglumino. Jai reikėjo labai susikaupti, kad neišsiduotų.

— Ne, Giunteri. Šį laišką ten užrakinti galėjo tik pats dėdė Heinrichas po to, kai parašė jums atsakymą.

— O aš maniau, kad tai padarėte jūs. Toks rūpestingumas! Panašus į jūsų. Jūs juk turėjote tėvo raktus, ir galėjo taip atsitikti, kad jūs padėjote į seifą laišką.

Ketė sėdėjo kaip ant žarijų. Ji jautėsi taip, lyg būtų baisiai nusikaltusi, — tai reikėjo nuslėpti bet kuria kai-

na. Kartu mergina labai bijojo, kad viską, ką reikėjo nuslėpti, Giunteris perpras iš jos veido.

— Bet juk aš atidaviau raktus Durlachui iš karto, Giunteri.

Giunteris pažvelgė į ją tiriančiu žvilgsniu.

— Kete, jūs norite pasakyti, kad po tėvo mirties nebuvote atidariusi seifo? — paklausė jis, nekantraudamas.

Ketė išbalo kaip popierius ir nieko nematydama žvelgė į priekį.

— Savaime suprantama, — ištarė Ketė, vos begalėdama susitvardyti.

Kai Ketė sakė šiuos žodžius, aiškiai matėsi, kad ji meluoja. Mergina buvo visiškai neįpratusi meluoti.

Giunterio veide atsirado paniekinanti išraiška. Dar ryškesnė nei anksčiau.

"Visos moterys meluoja! Tik vienos mažiau, o kitos daugiau, — pamanė jis. — Ši jauna mergaitė dar ne taip gerai sugeba tai daryti, kaip tai mokėjo anoji. Ji dar išsiduoda. Tačiau kada nors ji sugebės geriau, nebeišsiduodama".

Giunteriui buvo pikta ir skaudu. Jis nesuprato, kodėl Ketės melas jį taip skaudino... Ketės, kurios ištikimybe ir sąžiningumu jis anksčiau visiškai neabejojo.

Įskaudintas ir supykęs jis staiga ištraukė iš kišenės žiedą.

— Jūs tikriausiai klystate. Po tėvo mirties jūs tikrai darinėjote seifą, nes jame aš radau šį pamestą žiedą! Tą, kuris nuriedėjo mano mirusio tėvo rankomis, kaip jūs man pasakojote!

Tai taręs, Giunteris padėjo žiedą.

Ketė sėdėjo netekusi žado, mirtinai išblyškusi ir sustingusiomis akimis. Jai norėjosi šaukti — taip ją skaudino atsiradusi Giunterio veide neapykanta. Dieve brangiausias! Jis suprato, kad ji meluoja! Jis, be abejo, dabar įtarinėjo ją padarius kažką labai negera, manė, kad ji nesąžininga, galbūt net vagilė...

Giunteris pastebėjo merginos išgąstį ir nebeabejojo, kad ji nusikalto.

Jis prisiminė, kad seife visada būdavo nemažai pinigų. Ketė žinojo tai, nes dėdė Heinrichas iš seifo dažnai duodavo jai pinigų namų ūkio išlaidoms. Galbūt ji paėmė pinigų baimindamasi neaiškios ateities?

Kitaip Giunteris negalėjo to paaiškinti. Aišku buvo tik tai, kad Ketė nusikalto. Tai rodė jos išgąstis, baimė ir gėda, ryškiai atsispindintys veide. Giunteriui jos pagailo, jis savo klausimais ją mirtinai įbaugino. Tačiau kartu jam buvo labai skaudu patirti tokį Ketės menkumą. Giunteriui net pasirodė, kad žmonos niekšybė jo taip neįskaudino, kaip Ketės sugebėjimas meluoti ir apgaudinėti.

Giunteris nerado žodžių, kaip padėti gelbėti Ketę nuo sumišimo. Jie ilgai sėdėjo tylėdami.

Ketė sėdėjo nejudėdama, sustingusi ir nebegalėjo paimti į burną nė kąsnelio. Viskas atrodė tuščia ir nyku.

"Nieko baisesnio negali būti, — manė ji. — Jis nekenčia manęs galbūt dar labiau, nei anos, jį apgavusios moters. O aš turiu tai pakęsti, negaliu gintis, negaliu pasakyti jam, kas mane verčia meluoti. Dieve aukštybėse! Pasigailėk manęs nelaimėje, leisk man numirti! Aš neiškęsiu jo neapykantos".

Taip ji ir sėdėjo, niekuo negalėdama sau padėti.

Ketė iš išgąsčio susigūžė, kai Giunteris, atstūmęs lėkštę, staiga atsistojo, ir, tyliai linktelėjęs, išėjo iš kambario. Jis nebegalėjo pakęsti meluojančio žmogaus veido. Gėlė širdį, o apmaudas tiesiog gniaužė gerklę.

Dabar jis sužinojo, ko iš tikrųjų verta Ketė. Giunteris jautėsi taip, tarytum būtų praradęs paskutinį slaptą savo turtą.

Ketė stebeilydamasi nieko nematančiomis akimis pasėdėjo dar minutėlę visiškai nejudėdama. Pagaliau ji atsistojo ir nusvirduliavo aukštyn į savo kambarį, jausdama sąnariuose sunkumą ir nuovargį. Uždariusi duris,

visiškai sutriuškinta ir netekusi jėgų mergina krito ant grindų. Ji nebepajėgė išstovėti. Ketė gulėjo, tyliai aimanuodama.

Ji nežinojo, ar ilgai taip gulėjo, kol pagaliau, sutelkusi visas jėgas, atsistojo. Matyt, jau buvo labai vėlus metas, vidurnaktis, nes namuose tvyrojo tyla.

Ketė išplėtusi akis apsižvalgė tamsoje ir tuoj pat vėl susmuko į krėslą. Ką jai dabar reikėjo daryti? Vėl pasirodyti Giunteriui, dar kartą iškęsti neapykantos kupiną žvilgsnį? Ne! Šito ji nebebūtų pakėlusi. Geriau mirti! Jai padėti galėjo tik sprukimas iš namų. Dar prieš aušrą jai reikėjo išeiti iš čia. Ketei nerūpėjo, kur ji keliaus ir kas jai nutiks. Labiausiai ji norėjo išeiti ir numirti, — kad tik daugiau niekada nepamatyti tų akių, kurias ji taip mylėjo, kurių spindesys ją darė laimingą.

Giunteris jos nekentė... Nekentė ir laikė ją apgavike, melage, galbūt net ir vagile. Argi buvo galima tai iškęsti? Nejaugi ir su tuo ji turėjo taikstytis?

Ketei tereikėjo tarti vieną žodį, ir ji būtų susigrąžinusi gerą vardą. Užtektų nueiti pas Giunterį, parodyti jam testamentą ir pasakyti: "Aš paėmiau jį iš seifo, gelbėdama tau palikimą, norėdama išvengti pažeminimo, kai tu nesutiksi manęs vesti".

Akimirką sužavėjo tokia mintis, tačiau ji tuojau pasistengė ją pamiršti. Ne, taip ji nepabėgs nuo jo neapykantos. Tačiau jos kęsti Ketė taip pat nebegalėjo.

Jai reikėjo išeiti, šiąnakt, — ir daugiau niekada nebepasirodyti jam akyse.

Karštligiškai jaudindamasi, ji susimetė kelis svarbesnius daiktus į mažą lagaminėlį. Ketė įsidėjo tai, be ko negalėjo apsieiti. Visa kita jai buvo galima atsiųsti, kai tik ji sužinos, kur pavyks prisiglausti. Ketė pasiėmė pinigus ir dėžutę su papuošalais. Ant viršaus ji padėjo testamentą ir tada paspaudė lagamino užraktą.

Dabar ji buvo pasirengusi. Mergina nutarė keletą eilučių parašyti Giunteriui, kad jis per daug nesijaudintų dėl jos dingimo. Ketė prisėdo prie rašomojo stalo ir parašė:

"Mielas Giunteri!

Taip, aš apgavau Jus, tačiau, Dievas mato, kitaip pasielgti aš negalėjau. Gėda verčia mane nedelsiant palikti Jūsų namus. Nebepajėgsiu pažvelgti Jums į akis, kuriose pamačiau neapykantą. Prašau, patikėkite manimi: yra dalykų, įrodančių, kad esame kalti, nors taip ir nėra.

Aš nežinau, kur eisiu. Žinau tik, kad turiu pasitraukti, nebegaliu į Jus pažvelgti. Kai nusiraminsiu, paprašysiu Jus atsiųsti mano daiktus. Aš žinau, kad Jūs, būdamas kilnios dvasios, rūpinsitės, ar aš turiu iš ko pragyventi. Jūs juk žinote, kad iš mano tėvų palikimo liko truputis pinigų. Be to, dar turiu ir savo papuošalus. Prašau Jus patikėti, kad aš ne vagilė. Šį įtarimą aš įžvelgiau Jūsų akyse. Dievas mato, — aš neišsinešu iš Jūsų namų nieko, kas man teisėtai nepriklausytų.

Viso geriausio, Giunteri

Dievas su Jumis".

Ji įdėjo šį laišką į voką, ant kurio užrašė Giunterio vardą.

Tada Ketė užsimetė ant pečių tamsų apsiaustą, ant galvos užsidėjo kuklią kepuraitę ir pasičiupo mažąjį lagaminėlį. Mergina paėmė laišką, ketindama padėti jį apačioje ant stalo, ant kurio kiekvieną rytą būdavo padedamas paštas. Giunteris, nusileidęs iš savo kambario, jį ten rastų.

Ketė tyliai atidarė duris ir išėjo.

Nedrįsdama kvėpuoti, ji sukluso. Namuose buvo visiškai tylu. Niekas nejudėjo.

Atsargiai, bijodama bet kokio garselio, mergina nulipo laiptais žemyn, apšviesta aušros.

Laiptų apačioje ji sudvejojo ir ilgesingai pakėlė akis į kambario duris, kur buvo pašarvotas dėdė Heinrichas. Ketei labai norėjosi dar kartą prieiti prie savo geradario karsto ir atsisveikinti su dėde, tačiau ji nedrįso, nes stengėsi išvengti bet kokio šlamesio.

Ketė tylutėliai priėjo prie raktų lentos, ant kurios visada kabodavo raktas nuo vartų. Tą pačią akimirką, kai mergina norėjo jį nukabinti, staiga atsidarė velionio kambario durys, ir ant slenksčio pasirodė Giunteris... Jis ir šiąnakt budėjo prie tėvo.

Išeidamas jis uždegė šviesą, ir visame prieškambaryje pasidarė šviesu. Nustebęs jis pažvelgė į Ketę. Iš išgąsčio mergina tyliai šūktelėjo. Ketė stovėjo priešais Giunterį drebėdama, negalėdama pajudėti iš vietos.

Vienoje rankoje Ketė laikė laišką, kitoje — lagaminą.

Giunteris staiga žengė arčiau jos ir apstulbęs pastebėjo, kad Ketė buvo pasirengusi išeiti ir laikė rankoje lagaminą.

Jo akys sužibo:

— Ką tai reiškia, Kete? Ką jūs sumanėte?

Ketė kaleno dantimis tarsi nuo šalčio. Ji negalėjo ištarti nė žodžio. Mergina bejėgiškai parodė į duris ir susvyravusi atsirėmė į durų staktą.

— Jūs norite išeiti? Dabar, naktį? — paklausė jis.

Ketė linktelėjo.

Minutėlę jis tylėdamas tiriamu žvilgsniu žiūrėjo į merginą. Skausminga jos veido išraiška sujaudino Giunterį.

— Ką jūs rengiatės daryti? Kodėl jūs norite išeiti?

Ketė iš visų jėgų stengėsi susitvardyti.

— Man reikia... — vos girdimai ištarė ji. — Prašau, leiskite man išeiti!

Ji pasuko durų link. Tačiau jos žingsniai buvo bejėgiški. Giunteris pastebėjo, kad mergina svirduliuoja ir pačiu laiku pagavo ją begriūvančią.

Nedvejodamas jis pakėlė Ketę ant rankų ir nunešė į svetainę. Tvirtai sugniaužtose rankose ji tebelaikė ir laišką, ir lagaminą, tačiau ji buvo per silpna priešintis.

Svetainėje Giunteris pasodino Ketę į krėslą ir griežtai pažvelgė į ją. Šią akimirką jis labiau nei bet kada buvo panašus į savo tėvą.

— Kete, man atrodo, kad jūs sumanėte kažkokią didžiulę kvailystę. Aš noriu ir privalau sukliudyti jums ją padaryti, taip pasielgtų ir mano tėvas. Dabar aš esu jo vietoje. Kodėl jūs norite išeiti? Dabar, vidury nakties?

Ketė išbalo, bejėgiškai atsilošė ir stipriai suspaudė lūpas.

Giunteris giliai atsiduso.

— Jūs nenorite kalbėti? Kaip matau, ant šio laiško užrašytas mano vardas. Galbūt iš laiško man paaiškės, kodėl jūs taip mįslingai elgiatės. Aš leisiu sau jį perskaityti.

Tai taręs, jis išplėšė laišką iš merginos rankų.

Stovėdamas visai šalia, Giunteris perskaitė tai, ką ji buvo parašiusi. Iš įskaudintos širdies besiveržiantys žodžiai jį sujaudino, jie skambėjo įtikinamai.

Jis vėl pažvelgė į ją tiriamu žvilgsniu.

— Kete, man visa tai ima atrodyti didžiulė mįslė. Nejaugi jūs nepasitikėsite manimi ir nepasakysite tiesos? Kodėl jūs mane apgavote? Kodėl jūs ginatės, kad buvote atidariusi seifą? Man atrodo, kad jūs turite kažkokių slaptų kėslų.

Ketę krėtė šiurpas.

— Neklausinėkite manęs... Leiskite man išeiti... Aš negaliu daugiau to kentėti, stovėti prieš jus tarsi kaltinamoji, kimiai ištarė ji.

Giunteris sukando dantis. Varnekų užsispyrimas vertė jį sužinoti tiesą. Tačiau ir jo karti neapykanta tirpo nuo skausmingų Ketės žodžių.

— Aš jūsų taip neišleisiu, Kete. Mano tėvas taip pat jūsų neišleistų. Jis mylėjo jus. Jūs negalite taip išeiti iš šių namų.

— Ak! Kad jis dar būtų gyvas! — sušuko Ketė širdį veriančiu balsu.

— Ar jūs pasakytumėte tėvui tai, ką dabar stengiatės nuo manęs nuslėpti? — paklausė Giunteris, visiškai sukrėstas Ketės aimanos.

Ketė iš paskutiniųjų jėgų susitvardė.

— Neklausinėkite manęs, leiskite man nebematyti

kenčiančių jūsų akių. Aš ir taip nebegaliu ilgiau čia likti... Leiskite dabar man išeiti!

Giunteris staiga papurtė galvą. Jis norėjo sulaikyti merginą ne tik todėl, kad ji buvo tėvo globotinė. Giunteris staiga pajuto, kad kartu su Kete iš jo gyvenimo dings kažkas labai svarbaus. Kad ir kaip jis priešinosi šitai minčiai iki šios akimirkos, jis suvokė, kad privalo sulaikyti Ketę bet kokiomis priemonėmis.

— Kete, jūs liksite šiuose namuose tol, kol surasiu jums saugią pastogę. Jūs manote, kad aš išleisiu jus vieną viduryje nakties iš namų? Jūs nesuprantate, ką darote!

Giunteris net kiek šiurkštokai išplėšė iš merginos rankų lagaminą, kurį ji vis dar sugniaužusi laikė.

Ji ir dabar nenorėjo paleisti lagamino ir išsigandusi laikė jį įsikibusi. Staiga užraktas atsisegė, ir lagaminas atsidarė. Giunteris norėjo jį užsegti ir pasakė:

— Nebūkite vaikas, Kete. Paleiskite lagaminą!

— Paleiskite mane... Eikite... Aš nenoriu!.. Aš!..

Ketę apėmė siaubas, ji nebegalėjo kalbėti. Giunteris staigiu mostu atstūmė jos ranką ir pažvelgė į lagaminą, tikėdamasis jame rasti atsakymą į šią mįslę.

Ir jis pamatė ant viršaus gulintį ilgą, siaurą voką, ant kurio tiesia tėvo rašysena buvo užrašyta: "Mano paskutinioji valia".

Nekreipdamas dėmesio į atkaklų Ketės priešinimąsi, jis paėmė voką. Ketė pašoko, norėdama išplėšti laišką jam iš rankų. Giunteris ramiai atstūmė merginą.

— Tai labai keista, Kete! Mano tėvo testamentas — jūsų rankose? Kaip tai paaiškinti?

Ketė dar kartą pabandė atimti dokumentą, tačiau jai nepavyko.

— Neskaitykite.. Neskaitykite jo! — išsigandusi sušuko Ketė ir staiga apalpusi ji susmuko šalia Giunterio. Siaubingi paskutiniųjų valandų išgyvenimai atėmė paskutines jos jėgas.

Išsigandęs Giunteris pakėlė ją ir paguldė ant sofos.

Jis švelniai nuėmė kepuraitę nuo jos žvilgančių plaukų, atsegė apsiaustą ir padėjo po galva pagalvėlę.

Tėvo testamentą Giunteris padėjo ant stalo. Jis stengėsi atgaivinti Ketę. Jį keistai jaudino tai, kaip ji gulėjo priešais, tokia išblyškusi ir bejėgė. Ketė visada būdavo energinga ir viskam pasirengusi.

Kas ją vertė bėgti iš namų? Giunteris suprato, kad paslaptis glūdėjo tėvo testamente. Ketė, be abejo, žinojo, kas jame parašyta ir todėl paėmė jį iš seifo. Bet kodėl?

Pagaliau Ketė vėl atsimerkė ir apsižvalgė blausiu žvilgsniu. Giunteris pasilenkė prie jos.

Kokias jūs čia kvailystes krečiate, Kete? Jūs visada buvote tokia supratinga ir atvira, o dabar staiga ėmėte darytis paslaptinga! – pabandė pajuokauti Giunteris.

Ketė užsidengė rankomis veidą ir pabandė pakilti, tačiau vėl bejėgiškai susmuko.

Giunteris švelniai paglostė jos plaukus:

— Pailsėkite minutėlę. Jūs visiškai išsekusi. O aš tuo metu perskaitysiu testamentą.

Ketė staiga pakėlė galvą ir maldaudama pažvelgė į Giunterį.

— Nedarykite to, prašau jūsų! Neskaitykite! Sunaikinkite tą prakeiktą testamentą neperskaitęs. Tai nėra paskutinioji jūsų tėvo valia, aš prisiekiu jums! Jis parašė jį, apimtas ūmaus pykčio. Jis pats būtų jį sunaikinęs, jei nebūtų taip staiga pasitraukęs iš gyvenimo. Tai jis man pats pasakė, kai paskutinį kartą kalbėjomės. Sunaikinkite tai neskaitęs! Jis turi būti sunaikintas, – tai yra jūsų tėvo valia! Kaip tik todėl aš jį ir paėmiau, norėdama išpildyti tikrąją dėdės Heinricho valią. Patikėkite manimi! Ak, patikėkite gi!

Giunteris žiūrėjo į Ketę nepaprastai susirūpinęs.

— Kete, jūs žinote, kas parašyta testamente?

— Taip, taip... Jūsų tėvas pats tai perskaitė. Aš iš karto paprašiau sunaikinti dokumentą, tačiau tada jis

nepanoro to padaryti, kadangi buvo prisiekęs... ir kadangi jūs... Ak, Dieve mano! Patikėkite manimi pagaliau, kad jis pats norėjo sunaikinti testamentą dar tos pačios dienos vakarą, kai jį staiga pasiglemžė staigi mirtis! Jis pasakė man tai iš karto po to, kai gavo iš jūsų laišką ir jums atleido. Ir... todėl aš paėmiau testamentą iš seifo.

Giunterio akys nušvito. Po truputį jis ėmė susivokti.

— Tai, vadinasi, jūs, Kete, manote, kad testamentas gali man pakenkti?

Ketė linktelėjo ir maldaudama ištiesė rankas:

— Taip, taip! Prašau... sunaikinkite jį! Jis nebegalioja, jis tikrai nebegalioja! Prisiekiu jūsų tėvo ir mano geradario atminimu!

Giunteris labai susijaudino.

— Man atrodo, mažoji Kete, kad man išaiškėjo romantiška jūsų kvailystė. Ačiū Dievui! Dabar aš suprantu, kad jūs veikiau esate kankinė, o ne nusikaltėlė. Aš pasielgiau labai kvailai, suplakęs jus į viena su kitomis moterimis. Dėl to, kad aš klydau blogai manydamas apie jus ir jumis nepasitikėdamas, kalti buvo neseniai mano patirti nemalonumai. Man labai gėda.

Ketė nusivylusi numojo ranka.

— Man visiškai tas pats! Manykite apie mane, ką tik norite. Tik sunaikinkite šį testamentą! Aš prisiekiu jums prie tėvo karsto, kad tai nėra jo paskutinė valia. Jam tik neužteko laiko sunaikinti testamentą. Todėl tai padaryti norėjau aš, ir jau seniai tai būčiau padariusi, jei tik šiuose namuose būtų buvęs bent koks židinys, kuriame būčiau galėjusi jį sudeginti. Prašau jus, sunaikinkite jį!

Ketė vėl pašoko, norėdama išplėšti testamentą.

Giunteris pasodino ją į krėslą.

— Nusiraminkite, mažoji kvailute Kete. Pasakykite man, ar yra testamente kas nors, kas galėtų pakenkti jums?

Ketė beviltiškai papurtė galvą.

Giunterio akys pragiedrėjo.

— Taip ir maniau. O dabar aš jį perskaitysiu.

Ketė nusigręžė, įsikniaubė į krėslo atlošą ir užsidengė veidą rankomis. Giunteris matė, kaip ji drebėjo ir krūpčiojo, tačiau dabar jis tiesiog privalėjo sužinoti teisybę.

Jis greitai atplėšė voką. Tada Ketė paskubomis pakilo ir paėmė jį už rankos.

— Giunteri, bent jau pažadėkite man, kad jūs patikėsite manimi, kad testamentas nebeturi galios, kadangi jame užrašyta ne paskutinė jūsų tėvo valia, – giliai susijaudinusi maldavo Ketė.

Sukrėstas Giunteris pažvelgė jai į akis, kurios dar niekada nebuvo tokios gražios, kaip dabar. Jis paėmė Ketės ranką ir pabučiavo.

— Kete, kad jūs galėtumėte nujausti, kas dedasi mano širdyje! — keistai susijaudinęs ištarė Giunteris.

Ketę nuo jo žvilgsnio nukrėtė šiurpas, žvilgsnis buvo visiškai kitoks. Giunteris dar niekada į ją taip nežiūrėjo. Mergina staiga nukaito.

Pažadėkite! Maldauju! — prašė Ketė, pati nenumanydama, koks žavingas atrodė jos bejėgiškumas.

Švelniai spustelėjęs, Giunteris paleido jos ranką.

— Na, gerai, Kete. Kad jūs nusiramintumėte, aš duodu jums žodį, jog patikėsiu jumis, kad tėvas prieš pat mirtį pakeitė savo valią, kadangi jis man viską atleido ir su manimi susitaikė. Dabar jūs patenkinta?

Ketė nežymiai linktelėjo ir vėl užsidengė veidą rankomis. Giunteris pažvelgė į ją švelniu, geru žvilgsniu.

— Ar testamente yra kas nors užsiminta apie jus?

Ketė ėmė raudoti.

— Taip!.. Jame slypi neapsakomas pažeminimas, kurio aš galėjau išvengti tik perkalbėdama dėdę Heinrichą. Jis nenorėjo nieko blogo... Tačiau tai mane žemina, — sušnibždėjo ji, negalėdama nusiraminti.

Giunteris tylėdamas paglostė jos plaukus.

— Aš vis dėlto turiu tai perskaityti, Kete. Negaliu

neišsiaiškinti visko iki galo.

Giunteris paskubomis išlankstė testamentą ir perskaitė. Jo akyse vis labiau atsispindėjo nuostaba, o veidas trūkčiojo iš susijaudinimo.

Giunteris ilgai nepratarė nė žodžio. Jis keletą kartų perskaitė tėvo žodžius — jie atėmė palikimą ir kartu siūlė lobių lobį, kurio tikrosios vertės jis iki šiol nežinojo. Giunteris negalėjo suvokti tokio Ketės atsidavimo.

Jam viskas paaiškėjo. Giunteris akimirksniu suprato, kad Ketė paėmė testamentą, tik norėdama išsaugoti palikimą ir nebūti dar kartą jo atstumta. Jo sielą tarytum nutvieskė ryški, akinanti šviesa. Šią istoriją dabar buvo galima išaiškinti labai paprastai: Ketė mylėjo Giunterį ir tik jos savigarba neleido jai to parodyti. Mergina nenorėjo laukti, kol jis pasipirš, tačiau kartu ji nenorėjo atimti iš jo palikimo.

O jis? Jis manė, kad ši išdidi ir tyros širdies būtybė verta neapykantos...

Pagaliau atsidusdamas jis atstūmė testamentą ir, abiem delnais suėmė Ketės veidą ir švelniai palenkė jį prie savęs. Ketė buvo užsimerkusi, o jos veidas vis dar trūkčiojo iš susijaudinimo.

— Kete!

Jis be galo švelniai ir lipšniai ištarė jos vardą.

Nuo jo balso mergina sudrebėjo.

— Kete, pažvelkite į mane, — tyliai paprašė jis. — Jums tikrai nėra ko bijoti pažvelgti į mane. Mažoji drąsioji Ketė, mažoji našlaitėlė, kuri norėjo dėl aklo mano paikumo žūti po mano kojomis. Tokia maža būtybė, o tiek daug turi didvyriškumo, net stipriausias vyras susigėstų! O aš norėjau atstumti visas moteris, kadangi viena mane apgavo... Aš klydau dėl viso pasaulio, nes stiklo šukę palaikiau deimantu. O tikrasis deimantas švietė šalia manęs ryškiai ir skaisčiai, tyrai ir gražiai, tačiau aš, būdamas kvailys, jo nepastebėjau. Kete, jei aš jau dabar išdrįsčiau prisipažinti, ką aš jaučiu

jums savo sieloje, jei jūs žinotumėte, kaip man skaudu, kad aš klydau, vertindamas jus. Tačiau aš tik šiandien supratau, ką jums jaučiu, nors kartais tas jausmas aplankydavo mane ir anksčiau, kai buvau toli nuo jūsų. Aš negalėjau būti laimingas su ana moterimi, nes man ją teko nuolatos lyginti su jumis. Dabar sieloje viskas aišku ir šviesu. Tačiau kol kas aš privalau tai slėpti, nes mane tebeslegia ryšiai, užmegzti paklydimo. Noriu jums štai ką pasakyti: Kete, aš būtinai pasistengsiu užsitarnauti tą laimę, kurios man troško tėvas, kadangi dabar tikrai supratau, jog tai ir yra tikroji mano laimė. Kete, ar jūs po to, kas įvyko, padėsite man įvykdyti tėvo troškimą?

Ketė klausėsi jo rausdama ir virpėdama, su palaima priimdama kiekvieną žodį. Ji atsimerkė ir pažvelgė į Giunterį tokiu žvilgsniu, kuris smigo jam tiesiai į širdį.

— Aš darysiu viską, kad tik jūs būtumėte laimingas, Giunteri, — tyliai tarė ji.

Giunteris apibėrė jos rankas bučiniais.

— Kete!.. Mažoji Kete! Mažoji drąsioji Kete! Kiek stiprybės jūsų dvasioje! Aš visiškai nesu vertas tokios jūsų aukos.

Ir Giunteris suklupo šalia jos, negalėdamas pakelti begalinės laimės.

Ketė, švelniai ir svajingai šypsodamasi, glostė jam plaukus.

Jie ilgai abu taip sėdėjo, sustingę tyloje, pripildytoje tūkstančiais pažadų. Jie suprato vienas kitą be žodžių.

Pagaliau Giunteris pakilo ir švytinčiomis akimis pažvelgė į Ketę. Jo veidas vis dar virpėjo iš gilaus susijaudinimo.

Giunteris pakėlė ją už rankų prie savęs.

— Eime, Kete, pas tėvą. Tegul jis mus palaimina, prieš palikdamas visiems laikams.

Ir jie kartu, susikibę rankomis, užlipo į kambarį prie Heinricho Varneko karsto.

Giunteris uždėjo savo ir Ketės rankas ant sukryžiuo-

tų mirusiojo rankų.

— Tėve, ačiū tau, — pasakė jis su ašaromis akyse.

Tuo metu į kambarį užklydo pirmasis kylančios saulės spindulys ir nuslydo velioniu, jaunuoliais, tarsi pasveikindamas juos iš kito pasaulio.

Giunteris tvirtai suspaudė Ketės rankas ir susijaudinęs tarė:

— Man atrodo, tarsi tėvas būtų nugalėjęs mirtį. Juk jau būdamas miręs jis numovė tau nuo piršto žiedą, kad tu įsimintum tą akimirką ir, papasakojusi man, išsiduotum, jog tu po tėvo mirties tebeturėjai žiedą ant rankos. Tik iš to supratau, kad nesakei teisybės. Visiškai prislėgtas sėdėjau šiandien savo kambaryje, nes niekaip negalėjau tavęs suprasti. Ir staiga pajutau, tarsi tėvas kviestų mane prie karsto. Aš turėjau ten eiti. Ačiū Dievui, kad aš taip ir padariau. Ačiū Dievui, kad tėvas privertė mane būti šalia jo iki pat aušros. Kitaip mažoji kvailutė herojė būtų pabėgusi su savo grobiu. Dėkui Dievui, kad galėjau tave sulaikyti. Dabar aš žinau, kad nebūčiau to iškentęs, jei tu būtum pabėgusi.

Ketė giliai atsiduso.

— O aš... Aš būčiau numirusi ten, svetur, jausdama tavo neapykantą, — tarė ji.

Giunteris apkabino ją ir tvirtai prispaudė prie savęs. Jis dar nedrįso paliesti Ketės lūpų, tačiau jo akys giliai skverbėsi į jos akis.

— Viena moteris sugriovė mano pasitikėjimą moterimis, o tu jį vėl prikėlei. Ačiū tau, Kete!

Giunteris ir vėl ėmė bučiuoti jos rankas. Jos viliojančių lūpų, kurios taip švelniai ir svajingai šypsojosi, jis nedrįso pabučiuoti.

Susikibę rankomis, jie tyliai išėjo iš kambario, kuriame ilsėjosi pašarvotas senasis ponas. Giunteris sunaikino visus Ketės planuoto pabėgimo pėdsakus. Jis pasiėmė merginos laišką ir tėvo testamentą.

Švelniai glostydamas jai plaukus, jis meiliai tarė:

— Dabar eik pailsėti ir pamiegok bent keletą valan-

dų. Tau negalima susirgti. Mūsų laukia sunki diena, neturėsime laiko išsikalbėti. Bet kai tik tėvą išlydėsime į paskutinę kelionę, mes kartu pagalvosime, ką daryti toliau. Miegok ramiai, Kete!

Jie dar kartą giliai pažvelgė vienas kitam į akis, ir Ketė pakilo laiptais į viršų. Ji nešėsi mažąjį lagaminėlį, tačiau išgyvendama visai kitokius jausmus.

Užlipusi į viršų, ji dar kartą atsigręžė į Giunterį ir pažvelgė į jį tokiu žvilgsniu, kuris išdavė visas jos mintis ir jausmus.

Spindinčiomis akimis jai linktelėjo ir Giunteris. Ketė buvo labai laiminga, kad jo veide dingo atšiauri, paniekinanti išraiška.

Giunteris minutėlę pavaikščiojo po prieškambarį. Pastebėjęs, kad pabudo tarnai, jis grįžo atgal į savo kambarį.

XIV

Praėjo keletas mėnesių po to, kai Heinrichas Varnekas buvo palydėtas į paskutinę kelionę. Iš karto po laidotuvių Ketė persikėlė pas įgaliotinį Durlachą, kuris gyveno su savo žmona ir vaikų neturėjo.

Ketė galėjo, kai tik prireikdavo, patvarkyti Varnekų namus, kad ten viskas klotųsi taip, kaip ir anksčiau.

Ponas ir ponia Durlachai buvo vieninteliai žmonės, kuriems Giunteris ir Ketė atskleidė paslaptį. Jie žinojo, kad kai tik bus nutraukta pirmoji, labai trumpa Giunterio santuoka, Ketė tuoj taps ponia Varnek.

Ketė ir Giunteris matėsi kasdien. Dažniausiai vakarais, po darbo fabrike, Giunteris užsukdavo į netoliese esančius įgaliotinio namus.

Jie bendravo santūriai, vengė kalbėti apie savo ateitį, kol Giunteris dar nebuvo išsiskyręs. Tačiau jie jautė širdies gilumoje brangų prieraišumą ir visišką pasi-

tikėjimą.

Vieną dieną Giunteris sužinojo, kad jo santuoka su Lori nutraukta. Jo advokatas taip pat pranešė, kad Lori vėl susigrąžino mergautinę pavardę ir pasirašė sutartį darbui Niujorko teatre. Ji, lydima misterio Ronaldo Hemtono, apkeliavo pasaulį. Lori atsisakė Giunterio materialinės pagalbos, kadangi ruošėsi tapti Hemtono žmona.

Taigi Lori rado naują auką.

Iš Giunterio krūtinės išsiveržė palengvėjimo atodūsis. Ačiū Dievui! Jis vėl buvo laisvas ir pagaliau galėjo ištiesti rankas į naująją laimę.

Giunteriui nebuvo lengva tomis dienomis išlikti su Kete pakankamai santūriam, nes meilė stiprėjo su kiekviena diena ir darėsi vis nuoširdesnė. Jis pats nebesuprato, kaip galėjo abejingai, tarsi koks neregys gyventi šalia Ketės, o savo jausmus skirti kažkokiai Lori Leiksner.

Ilgesys jį vyte vijo pas Ketę. Tą dieną jis nebeįstengė sulaukti vakaro ir tučtuojau nuvyko į Durlachų namus.

Duris atidarė pagyvenusi Durlachų tarnaitė ir pasakė, kad ponia Durlach išvykusi į miestą apsipirkti. Ketė buvo namie, — Giunteris tai suprato iš sklindančios fortepijono muzikos. Jis šypsodamasis leido senajai tarnaitei suprasti, kad nereikia maloniosios panelės trukdyti. Jis palauks, kol ji baigsianti groti.

Tarnaitė nusišypsojusi linktelėjo ir išėjo. Giunteris patyliukais nuėjo į kitą kambarį, esantį šalia to, kuriame prie fortepijono sėdėjo Ketė.

Įsisvajojusi ji sugrojo keletą pasažų, o po to — Mocarto "Našlaitėlės" įžangą. Netrukus tyliai ir svajingai ji uždainavo:

Našlaitėlė augo pievoj,
Susigūžus ir gležna,
Našlaitėlė nuoširdžioji.

Giunteris ilgiau nebeištvėrė. Jis ryžtingai įžengė vidun.

— Kete!

Ji krūptelėjo, rankos nuslydo nuo klavišų. Ketė ryškiai nuraudo. Mergina pažvelgė į Giunterį tokiomis mielomis akimis, kad jam pasidarė šilta krūtinėje.

— Tu, Giunteri?.. Tokiu neįprastu laiku?

Jis, nieko netaręs, apkabino ją ir stipriai prispaudė prie savęs. Ketė neramiu, klausiamu žvilgsniu pažvelgė į jo spindinčias akis. Tada Giunteris karštu meilės bučiniu palietė merginos lūpas. Ketė laiminga ir kiek išsigandusi pažvelgė į jį ir patikliai prisišliejo prie jo.

— Tu jau laisvas, Giunteri? — tyliai paklausė Ketė, kai Giunteris atitraukė savo lūpas.

Jis meiliai žiūrėjo jai į akis.

— Taip, manoji Kete! Pagaliau aš laisvas ir galiu tau pasakyti, kad aistringai myliu tave. Labai kankindamasis aš laukiau tos akimirkos, kai tu tapsi mana. Ar tu sutinki būti mano žmona visiems laikams? Ar tu su džiaugsmu dovanosi man savo širdį?

Ketė drebėdama atsiduso.

— Tu juk žinai, kad mano širdis priklauso tau. Ji jau buvo tavo, kai tik aš tave pirmą kartą pamačiau. Tūkstančio skausmų prislėgta ji priklausė tau, kai tu iškeliavai su kita moterimi. Ir dabar, visiškai laiminga, ji priklauso tau, kai tu suradai mane.

Giunteris prispaudė abu jos delnus prie savo veido.

— Mylimiausioji! Aš pats nesupratau savo širdies. Kažkas nepaaiškinama kvietė mane pas tave dar tada, kai aš išgirdau tave pirmą kartą dainuojančią. Tu juk žinai, kaip tavęs slapčia vieną vakarą klausiausi, kai tu dainavai tą pačią dainą, kurią ir dabar norėjai dainuoti. Ši miela daina apie mirštančią dėl savo meilės vargšę našlaitėlę, man giliai įsiskverbė į širdį. Tą vakarą aš nuėjau ilsėtis keistai prislėgta širdim. Dabar žinau: aš jau tada tave įsimylėjau. Ir būdamas šalia kitos moters, kuri apsuko man galvą, aš paslapčiomis, pats to nesu-

vokdamas, ilgėjausi tavęs. Tu buvai kartu, kai aš vienas buvau tame milžiniškame kalnų pasaulyje. Aš mačiau tave sėdinčią svetainėje prie lempos. Ak, Kete! Koks keistas daiktas yra ta žmogaus širdis! Žmogus dažnai ilgai klaidžioja tamsoje, kol pagaliau randa savo namus. Ir štai pagaliau aš namie. O mano širdis kupina laimės ir dėkingumo.

Ir Giunteris vėl aistringai pabučiavo Ketę.

Jie turėjo dar apie daug ką pasikalbėti, — dabar, kai jie pagaliau galėjo kalbėti apie viską, kas jaudino jų širdis.

Kai grįžo ponia Durlach, Giunteris pristatė jai Ketę kaip savo nuotaką.

Po keleto mėnesių Giunteris pasiėmė savo jaunąją žmoną iš Durlachų namo ir parsivežė į tėvų namus.

Antroji Giunterio Varneko santuoka tikrai buvo laiminga. Ji buvo tokia, apie kokią jis kadaise svajojo. Ketė suteikė jam didžiausią palaimą, kokią tik gali patirti žmogus. Laimingai ištekėjusi, sužydėjo ir Ketė, užsitarnavusi savo laimę taip didžiai aukodamasi.

Jie abu buvo labai dėkingi savo laimės kūrėjui, Giunterio tėvui, ir saugojo brangų jo atminimą.

Ketė dažnai dainuoja Giunteriui mėgstamas dainas ir jis, žinoma, nuolat reikalauja Mocarto "Našlaitėlės".

Našlaitėlė nuoširdžioji.

Kai, pasibaigus dainai, nuskamba šie žodžiai, Giunteris Varnekas apkabina savo jaunąją žmoną ir bučiuoja ją, taip karštai mylimą.

Kurts-Maler H.
Ku 252 Pamestas žiedas: romanas/H.Courths-Mahler; iš vokiečių k. vertė Audrius Ivanauskas. — V.: Alma littera, 1994. — 159 p.

ISBN 9986-02-049-2

H.Courths-Mahler daugelį metų buvo populiariausia Vokietijos rašytoja. Jos romanai išleisti milijoniniais tiražais. Romanas "Pamestas žiedas" pasakoja apie Giunterį, kuris veda lengvabūdę moterį. Supykęs tėvas iš sūnaus atima paveldėjimo teisę ir viską paskiria globotinei Ketei. Kai sūnus palaidūnas grįžta namo, tėvas jau miręs. Auksinis žiedas seife suteikia Giunteriui viltį...

UDK 830-3

Hedwig Courths-Mahler
PAMESTAS ŽIEDAS

Romanas

Iš vokiečių kalbos vertė Audrius Ivanauskas

Redaktorė **Giedra Subačienė**
Dailininkė **Rasa Celiešiūtė**
Techninė redaktorė **Birutė Tolvaišienė**
Korektorius **Algis Paulauskas**
Kompiuteriu maketavo **Violeta Keturkaitė**

SL 412. 1994 09 14. 8,4 leidyb. apsk. l. Tir. 7000 egz.
Užsakymas 1182. Išleido "Alma littera",
Šermukšnių 3, 2600 Vilnius. Spaudė "Spindulio" spaustuvė,
Gedimino 10, 3000 Kaunas.

Kaina sutartinė

H. Kurts-Maler (1867–1950) būdama septyniolikos metų parašė pirmąją knygą. Rašytoja sukūrė 208 romanus. H. Kurts-Maler daugelį metų buvo mėgstamiausia Vokietijos rašytoja. Šiandien jos romanai vėl leidžiami milijoniniais tiražais, skaitomi visame pasaulyje.

ISBN 9986-02-049-2

